

Załącznik do uchwały Zarządu Województwa Opolskiego
nr 2444/2016 z dnia 1 sierpnia 2016r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ
NA LATA 2021-2024**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	9
1.1. PODSTAWA I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU. METODYKA OPRACOWANIA.....	10
1.2. STRUKTURA I ZAKRES OPRACOWANIA.	12
2. STRESZCZENIE	13
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO	18
3.1. INFORMACJE OGÓLNE	18
3.2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	19
3.3. ANALIZA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POWIATU GŁUBCZYCKIEGO.....	19
3.3.1. <i>Struktura zagospodarowania przestrzennego</i>	19
3.3.2. <i>Formy użytkowania terenów</i>	20
3.4. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	21
4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	23
4.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO.....	23
4.1.2. <i>Spójność z głównymi dokumentami strategicznymi i programowymi</i>	23
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA	48
5.1. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	48
5.1.1. WARUNKI KLIMATYCZNE	48
5.1.2. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	48
5.1.3. PRZYCZYNY ZMIAN I OBECNEGO STANU JAKOŚCI POWIETRZA.....	55
5.1.4. <i>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i>	58
5.1.5. Tabela SWOT.....	61
5.1.6. Tendencje zmian.....	62
5.2. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	63
5.2.1. Tabela SWOT.....	67
5.2.2. Tendencje zmian.....	68
5.3. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	68
5.3.1. Tabela SWOT.....	70
5.3.2. Tendencje zmian.....	70
5.4. ZASOBY I JAKOŚĆ WÓD. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	71
5.4.1. <i>Wody powierzchniowe</i>	71
5.4.2. <i>Wody podziemne</i>	74
5.4.3. <i>Gospodarka wodno – ściekowa</i>	79
5.4.4. <i>Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi</i>	85
5.4.5. Tabela SWOT.....	86
5.4.5. Tendencje zmian.....	86
5.5. ZASOBY GEOLOGICZNE.....	87
5.5.1. Tabela SWOT.....	89
5.5.2. Tendencje zmian.....	89
5.6. GLEBY.....	89
5.6.1. Tabela SWOT.....	94
5.6.2. Tendencje zmian.....	94
5.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.....	95
5.7.1. <i>Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych</i>	95
5.7.2. <i>Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki</i>	96
5.7.3. <i>System gospodarowania odpadami komunalnymi</i>	98
5.7.4. <i>Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne</i>	102
5.7.5. <i>Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku</i>	104
5.7.6. <i>Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku</i>	104
5.7.7. <i>Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów</i>	106
5.7.8. <i>Odpady zawierające azbest</i>	108
5.7.9. <i>Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami</i>	108
5.7.10. Tabela SWOT.....	109
5.7.11. Tendencje zmian.....	109
5.8. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	110
5.8.1. <i>Ochrona przyrody i krajobrazu</i>	110
5.8.2. <i>Flora i fauna</i>	115

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

5.8.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	116
5.8.4. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA.....	117
5.8.5. Proponowane obszary do ochrony prawnej.....	118
5.8.6. Tabela SWOT.....	119
5.8.7. Tendencje zmian.....	119
5.9. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	120
5.9.1. <i>Adaptacja do zmian klimatu.....</i>	<i>120</i>
5.9.2. <i>Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.....</i>	<i>121</i>
5.9.3. <i>Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią.....</i>	<i>122</i>
5.9.4. Tabela SWOT.....	126
5.9.5. Tendencje zmian.....	127
5.10. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I ZARZĄDZANIE SYSTEMOWE.....	127
5.10.1. <i>Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych.....</i>	<i>127</i>
5.10.2. <i>Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.....</i>	<i>128</i>
5.10.3. <i>Edukacja ekologiczna społeczeństwa.....</i>	<i>128</i>
5.10.4. <i>Analiza SWOT.....</i>	<i>128</i>
5.10.5. Tendencje zmian.....	129
5.11. MONITORING ŚRODOWISKA.....	129
5.11.1. <i>Środowisko a zdrowie.....</i>	<i>129</i>
5.11.2. <i>Analiza SWOT.....</i>	<i>129</i>
5.11.3. Tendencje zmian.....	129
6. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015.....	130
7. CELE I KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2020 ROKU.....	137
7.1. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	137
7.1.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>137</i>
7.2. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	138
7.2.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>138</i>
7.3. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	139
7.3.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>139</i>
7.4. ZASOBY I JAKOŚĆ WÓD. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA.....	140
7.4.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>140</i>
7.5. ZASOBY GEOLOGICZNE.....	141
7.5.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>141</i>
7.6. GLEBY.....	142
7.6.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>142</i>
7.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.....	143
7.7.1. <i>Cele w gospodarce odpadami.....</i>	<i>143</i>
7.8. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	146
7.8.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>146</i>
7.9. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	148
7.9.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>148</i>
7.10. DZIAŁANIA EDUKACYJNE.....	149
7.10.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>149</i>
7.11. MONITORING ŚRODOWISKA.....	150
7.11.1. <i>Cel średniookresowy do 2024 r.....</i>	<i>150</i>
8. PLAN OPERACYJNY NA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2016 – 2020.....	151
9. ZARZĄDZANIE I MONITORING ŚRODOWISKA.....	158
9.1. INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	158
9.2. MONITORING, PRZEGLĄD STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ JEGO AKTUALIZACJI.....	159
9.3. ANALIZA RYZYK REALIZACJI CELÓW PROGRAMU.....	165
10. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU.....	169
11. LITERATURA.....	172

Spis rysunków:

Rysunek 1. Powiat Głubczycki na tle podziału administracyjnego województwa opolskiego.....	18
Rysunek 2. Obszary chronione na terenie Powiatu Głubczyckiego.....	114
Rysunek 3. Wstępna ocena ryzyka powodziowego - mapa orientacyjna obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.....	125

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności w Powiecie Głubczyckim.....	19
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Głubczyckim.....	20
Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Powiecie Głubczyckim.....	21
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Powiecie Głubczyckim w latach 2010-2014.....	22
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Powiatu Głubczyckiego wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2014 r.....	22
Tabela 6. Spójność Programu Ochrony Środowiska z głównymi dokumentami strategicznymi.....	24
Tabela 7. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.....	49
Tabela 8. Wyniki pomiarów na stacjach pomiarowych w Powiecie Głubczyckim w 2014 i 2015 roku.....	50
Tabela 9. Wyniki pomiarów w 2015 – sezon grzewczy i pozagrzewczy, stężenia maksymalne.....	50
Tabela 10. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2015.....	51
Tabela 11. Działania naprawcze na terenie Powiatu Głubczyckiego umieszczone w POP dla strefy opolskiej.....	53
Tabela 12. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Głubczyckiego.....	57
Tabela 13. Tabela SWOT dla komponentu powietrze atmosferyczne.....	61
Tabela 14. Lokalizacja i wyniki pomiarów równoważnych poziomów dźwięku w porze dziennej i nocnej.....	67
Tabela 15. Tabela SWOT dla komponentu hałas.....	67
Tabela 16. Punkty pomiarowe PEM na terenie Powiatu Głubczyckiego w 2013 i 2014 roku.....	69
Tabela 17. Tabela SWOT dla komponentu promieniowanie elektromagnetyczne.....	70
Tabela 18. Cieki Powiatu Głubczyckiego w układzie gmin wg stanu na dzień 31.12.2015r. WZMiUW w Opolu, Oddział Głubczyce.....	72
Tabela 19. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu zlokalizowanych na terenie Powiatu Głubczyckiego.....	73
Tabela 20. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.....	74
Tabela 21. Charakterystyka punktu pomiarowych wód podziemnych w 2014 i 2015 roku na terenie Powiatu Głubczyckiego.....	77
Tabela 22. Wskaźnik zwodociągowania powiatów województwa opolskiego.....	79
Tabela 23. Zwodociągowanie i skanalizowanie gmin w Powiecie Głubczyckim w [%].....	79
Tabela 24. Sieć wodociągowa w Powiecie Głubczyckim w 2014 roku (wg GUS).....	79
Tabela 25. Wskaźnik skanalizowania powiatów województwa opolskiego.....	80
Tabela 26. Oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Głubczyckiego.....	82
Tabela 27. Sieć kanalizacyjna w gminach Powiatu Głubczyckiego w 2014 roku.....	84
Tabela 28. Dane związane z komunalnymi oczyszczalniami ścieków w Powiecie Głubczyckim.....	84
Tabela 29. Wykonanie KPOSK w aglomeracjach na terenie Powiatu Głubczyckiego (2014).....	85
Tabela 30. Tabela SWOT dla komponentu ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.....	86
Tabela 31. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Głubczyckiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych FIG.....	88
Tabela 32. Tabela SWOT dla komponentu geologia.....	89
Tabela 33. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Powiatu Głubczyckiego.....	90
Tabela 34. Struktura głównych zasiewów w Powiecie Głubczyckim.....	90
Tabela 35. Oznaczone parametry w punkcie pomiarowym w Gadzowicach.....	92
Tabela 36. Zasobność gleb Powiatu Głubczyckiego w makroelementy.....	93
Tabela 37. Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Głubczyckiego.....	93
Tabela 38. Tabela SWOT dla komponentu ochrona powierzchni ziemi.....	94
Tabela 39. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w 2015 r.....	95
Tabela 40. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu powiatu głubczyckiego w latach 2012-2015.....	96
Tabela 41. Zestawienie informacji na temat funkcjonujących systemów odbierania/zbierania odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Głubczyckiego.....	97
Tabela 42. Obszary Południowo-Wschodniego RGOK.....	99
Tabela 43. Wykaz instalacji regionalnych oraz zastępczych na terenie Południowo-Wschodniego RGOK.....	99
Tabela 44. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 z podziałem na grupy odpadów.....	102

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 45. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 z podziałem na grupy odpadów.....	103
Tabela 46. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014.....	104
Tabela 47. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014.....	104
Tabela 48. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014.....	105
Tabela 49. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu głubczyckiego.....	106
Tabela 50. Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu Głubczyckiego - stan na 31.12.2015 r.	108
Tabela 51. Tabela SWOT dla komponentu odpady.....	109
Tabela 52. Udział procentowy powierzchni obszarów chronionych w powiatach województwa opolskiego.	110
Tabela 53. Udział powierzchni obszarów chronionych w gminach Powiatu Głubczyckiego.....	110
Tabela 54. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Głubczyckiego.	115
Tabela 55. Udział procentowy powierzchni lasów w powiatach województwa opolskiego.	116
Tabela 56. Wskaźnik lesistości poszczególnych gmin Powiatu Głubczyckiego.	117
Tabela 57. Tabela SWOT dla komponentu ochrona przyrody i krajobrazu oraz ochrona i zrównoważony rozwój lasów.	119
Tabela 58. Tabela SWOT dla komponentu adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie poważnym awariom i zapobieganie zagrożeniom powodziowym.	126
Tabela 59. Tabela SWOT dla komponentu działania edukacyjne.	128
Tabela 60. Tabela SWOT dla komponentu monitoring środowiska.	129
Tabela 61. Realizacja celów długoterminowych.	133
Tabela 62. Przedsięwzięcia na terenie Powiatu Głubczyckiego w latach 2016-2020.....	151
Tabela 63. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego.	160
Tabela 64. Tabela ryzyk dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2016-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024.	167

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	<i>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</i>
DRLP	<i>Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych</i>
ECONET	<i>Krajowa Sieć Ekologiczna</i>
EFROW	<i>Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich</i>
EMAS	<i>Eco Management and Audit Scheme Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu</i>
GDDKiA	<i>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</i>
GPZ	<i>Główny Punkt Zasilania</i>
GSM	<i>Global System for Mobile Communication - standard telefonii komórkowej</i>
GUS	<i>Główny Urząd Statystyczny</i>
GZWP	<i>Główny Zbiornik Wód Podziemnych</i>
IOŚ	<i>Instytut Ochrony Środowiska</i>
IUNG	<i>Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa</i>
JCW	<i>Jednolite Części Wód Podziemnych</i>
KPGO	<i>Krajowy Program Gospodarki Odpadami</i>
KPOŚK	<i>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>
KSE	<i>Krajowy System Energetyczny</i>
KSRG	<i>Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy</i>
KZGW	<i>Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
MBP	<i>Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie</i>

MEW	<i>Małe Elektrownie Wodne</i>
MRiRW	<i>Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</i>
MŚ	<i>Minister Środowiska</i>
OCHK	<i>Obszar Chronionego Krajobrazu</i>
OCK	<i>Obrona Cywilna Kraju</i>
OODR	<i>Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i>
OSO	<i>Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków</i>
OSP	<i>Ochotnicza Straż Pożarna</i>
OZE	<i>Odnawialne źródła energii</i>
PCK	<i>Polska Czerwona Księga</i>
PEM	<i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i>
PGR	<i>Państwowe Gospodarstwa Rolne</i>
PIG	<i>Państwowy Instytut Geologiczny</i>
PIP	<i>Państwowa Inspekcja Pracy</i>
PIS	<i>Państwowa Inspekcja Sanitarna</i>
PKD	<i>Polska Klasyfikacja Działalności</i>
PKP	<i>Polskie Koleje Państwowe</i>
PN	<i>Polska Norma</i>
PONE	<i>Program Ograniczenia Niskiej Emisji</i>
POP	<i>Program Ochrony Powietrza</i>
ppk	<i>Punkt pomiarowo kontrolny</i>
PSE	<i>Polskie Sieci Energetyczne</i>
PSP	<i>Państwowa Straż Pożarna</i>
PSSE	<i>Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
PZO	<i>Plany Zadań Ochronnych</i>
PZRP	<i>Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym</i>
RDOŚ	<i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska</i>
RGOK	<i>Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi</i>
RIPOK	<i>Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RPO WO	<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
SDR	<i>Średni dobowy ruch</i>
SOO	<i>Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk</i>
SRP	<i>Stacja redukcyjno-pomiarowa</i>
SZŚ	<i>System Zarządzania Środowiskowego</i>
THM	<i>Trihalometanol</i>
TŚP	<i>Toksyczne Środki Przemysłowe</i>
UE	<i>Unia Europejska</i>
WFOŚiGW	<i>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
WHO	<i>World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia</i>
WIOŚ	<i>Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska</i>
WORP	<i>Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego</i>
WPGOWO	<i>Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego</i>
WSO	<i>Wojewódzki System Odpadowy</i>
WWA	<i>Węglowodory aromatyczne</i>
WSSE	<i>Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
WZMiUW	<i>Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych</i>
ZOPK	<i>Zarząd Opolskich Parków Krajobrazowych</i>
ZDR	<i>Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>

ZZR

Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. WSTĘP.

Rozwój cywilizacyjny i wielokierunkowa ekspansja człowieka spowodowały zanieczyszczenie jego poszczególnych komponentów, wyczerpywanie się zasobów surowcowych, giniecie gatunków zwierząt i roślin, a także pogorszenie stanu zdrowia ludności na terenach przeobrażonych na niespotykaną dotychczas skalę. Dlatego przyjmuje się, że jednym z najważniejszych praw człowieka jest prawo do życia w czystym środowisku. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Istota rozwoju zrównoważonego polega więc na tym, aby zapewnić zaspokojenie obecnych potrzeb bez ograniczania przyszłym generacjom możliwości rozwoju.

Wskazane zostało również, że ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne. Powiaty należą do władz publicznych, zatem na nich również spoczywa obowiązek wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska oraz odpowiedzialność za jakość życia mieszkańców. Dodatkowym wyzwaniem stało się członkostwo w Unii Europejskiej oraz związane z nim wymogi. Trudnym zadaniem, czekającym samorządy jest wdrożenie tych przepisów i osiągnięcie standardów UE w zakresie m.in. ochrony środowiska.

Efektywność działań w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego zależy przede wszystkim od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania zainteresowania i zrozumienia ze strony społeczności lokalnych. Działania takie, aby były skuteczne, muszą być prowadzone zgodnie z opracowanym uprzednio programem, sporządzonym na podstawie wnikliwej analizy sytuacji w danym rejonie. Zadanie takie ma spełniać wieloletni program ochrony środowiska. Program jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej samorządu Powiatu Głubczyckiego i określającym wynikające z niej działania. Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania powiatem w zakresie ochrony środowiska, podstawa tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi, przesłanka konstruowania budżetu powiatu, płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów polityki ekologicznej, podstawa do ubiegania się o fundusze celowe. Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa Powiatu Głubczyckiego, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie powiatu.

Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Zakłada się, że kształtowanie polityki ekologicznej w Powiecie Głubczyckim będzie miało charakter procesu ciągłego, z jednoczesnym zastosowaniem metody programowania "kroczącego", polegającej na cyklicznym weryfikowaniu celów perspektywicznych jego kolejnych edycjach.

1.1. Podstawa i główne uwarunkowania Programu. Metodyka opracowania.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Powiatowy program ochrony środowiska sporządza organ wykonawczy powiatu, a uchwała rada powiatu. Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska jest Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 poz. 1101).

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** dla Powiatu Głubczyckiego, zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu;
- **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych oraz ich operacjonalizację w postaci sformułowania listy działań;
- **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;
- **określeniu zasad monitorowania.**

Źródłami informacji dla Programu były materiały uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Głubczycach, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, urzędów gmin Powiatu Głubczyckiego, a także prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Jako punkt odniesienia dla programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2015.

Program oparty jest na zapisach następujących dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 26 sierpnia 2013 roku* (Dz.U. 2013 r. poz. 1232 – tekst jednolity z późn. zm.). Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.
- *Wytyczne Ministra Środowiska do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, które podają sposób i zakres dokumentu oraz wskazówki, co do zawartości programów. Do podstawowych zasad tworzenia programów ochrony środowiska:
 - *zwięzłość i prostota,*
 - *spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,*
 - *konsekwentne i świadome stosowanie terminów,*
 - *ujednoczenie ram czasowych (co najmniej do roku 2020 z perspektywą na kolejne cztery lata),*
 - *kaskadowe sporządzanie POŚ,*
 - *oparcie na wiarygodnych danych,*
 - *prawidłowe określenie celów,*
 - *przygotowanie założeń do POŚ,*
 - *włączenie interesariuszy w proces opracowania POŚ,*
 - *przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.*

W wytycznych określono następujące obszary interwencji:

1. *klimat i powietrze,*
2. *klimat akustyczny,*
3. *pola elektromagnetyczne,*
4. *zasoby i jakość wód,*
5. *gospodarka wodno-ściekowa,*
6. *zasoby geologiczne,*
7. *gleby,*
8. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,*
9. *zasoby przyrodnicze,*
10. *adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska,*
11. *działania edukacyjne (działanie horyzontalne),*
12. *monitoring środowiska (działanie horyzontalne).*

oraz przedstawiono rekomendowany katalog wskaźników.

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.*

Jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym, powstały na bazie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku.

- *Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna Gospodarka, sprawne państwo.*

To główna strategia rozwojowa Polski do 2020 r. Wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań. Strategia jest częścią systemu zarządzania rozwojem kraju. Stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które realizują założone w niej cele i uszczegóławiają ją. SRK jest też zgodna z unijną Strategią Europa 2020.

- 9 strategii zintegrowanych, które uszczegóławiają Strategię Rozwoju Kraju 2020:

- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki "Dynamiczna Polska 2020" (Ministerstwo Gospodarki)
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej)
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020 r. (Ministerstwo Gospodarki)
- Strategia Sprawne Państwo 2020 (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji)
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony, miasta, obszary wiejskie (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)
- Strategia rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa (SZRWRiR) na lata 2012–2020 (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022 (Ministerstwo Obrony Narodowej)

Są to strategie zintegrowane, ponieważ łączą planowanie społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Biorą też pod uwagę powiązania pomiędzy różnymi dziedzinami. Dzięki temu pozwalają na lepszą koordynację i większą skuteczność działania. Wszystkie rządowe programy rozwoju powinny być zgodne z zapisami strategii zintegrowanych.

- dokumenty sektorowe: *Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce, Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, regionalne programy operacyjne 2014–2020, Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz*

Plan działań na lata 2014–2020, Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 oraz strategię ponadregionalne;

- dokumenty o charakterze programowo-wdrożeniowym: strategia rozwoju województwa, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, regionalna strategia innowacji, plan gospodarki odpadami dla województwa, program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych, program ograniczenia niskiej emisji, program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa, plan dla gospodarki niskoemisyjnej, wojewódzki program przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych, program małej retencji, raporty z realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz inne obowiązujące na terenie województwa branżowe programy, plany i strategię wraz z ich aktualizacjami.
- *Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.*

W dokumentach tych określono długoterminową politykę ochrony środowiska odpowiednio dla województwa opolskiego oraz Powiatu Głubczyckiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

1.2. Struktura i zakres opracowania.

Program został stworzony w celu realizacji strategii środowiskowej na terenie Powiatu Głubczyckiego w latach 2016–2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Zakres czasowy został podzielony na okres operacyjny (lata 2016-2020), zdefiniowany poprzez cele krótkoterminowe i konieczne do podjęcia konkretnych działań oraz okres perspektywiczny (lata 2021-2024), który został określony jako jeden cel długoterminowy dla każdego z komponentów środowiska.

Program jest dokumentem wyznaczającym ramy dla przedsięwzięć, co oznacza, że jedynie wyznacza cele i kierunki działań konieczne do realizacji w powiecie w zakresie ochrony środowiska. Wskazano w tym dokumencie na problemy środowiskowe w podziale na najważniejsze komponenty środowiska. Została przeprowadzona analiza bieżącego stanu środowiska w każdym komponentcie, a także prognozowana tendencja zmian w środowisku do roku 2020. W każdym komponentcie określono cele środowiskowe i wskaźniki monitoringu środowiska. W ramach celów przedstawiono niezbędne działania, dążące do wyeliminowania wskazanych w przeprowadzonej dla każdego komponentu analizie SWOT problemów środowiskowych. Analiza, określenie celów i zadań zostały przeprowadzone dla następujących obszarów interwencji:

- klimat i powietrze atmosferyczne,
- klimat akustyczny,
- pola elektromagnetyczne,
- zasoby i jakość wód, gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- działania edukacyjne,
- monitoring środowiska.

2. STRESZCZENIE

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2016-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024 przeprowadzono analizę środowiska i ocenę istniejącego stanu jego ochrony oraz określono główne cele i priorytety działań ekologicznych.

Program zawiera ogólną charakterystykę Powiatu: położenie geograficzne, budowę geologiczną, geomorfologiczną oraz sytuację gospodarczą i demograficzną. Ponadto w Programie znajduje się diagnoza stanu poszczególnych elementów środowiska: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb. Zawiera również ocenę środowiska przyrodniczego, siedlisk zwierzęcych, obszarów chronionych, opisany jest wpływ uciążliwości akustycznej i promieniowania elektromagnetycznego. W Programie przedstawiono też aktualny stan gospodarki odpadami i gospodarki wodno – ściekowej.

W Programie zawarto informacje dotyczące sposobu zarządzania Programem i możliwych form finansowania działań proekologicznych oraz harmonogram inwestycyjnych zadań dla Powiatu.

Program zawiera cele ekologiczne do osiągnięcia w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej, priorytetowe kierunki działań, a także szczegółowe zestawienia zadań do realizacji w perspektywie 4-letniej.

Na podstawie analizy stanu środowiska, uwzględniając określone w Programie kryteria, w dalszej części zostały wyznaczone cele ekologiczne Powiatu.

Cele te powinny być realizowane poprzez działania (w ramach zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych), według zamieszczonego harmonogramu. Będą one wykonywane przez instytucje szczebla wojewódzkiego, Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin z terenu Powiatu Głubczyckiego i inne instytucje (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Zarządy Dróg itd.) oraz jednostki gospodarcze, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i Nadleśnictwa.

Zasadniczym zadaniem Programu jest określenie zakresu zadań przewidzianych do realizacji na terenie Powiatu. Uwzględniono szeroki zakres zadań związanych z ochroną środowiska, za realizację których odpowiedzialne są władze Powiatu (zadania własne). Równocześnie jednak wskazano wiele konkretnych zadań dla podmiotów szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, aż po konkretne podmioty gospodarcze mimo, że realizacja tych zadań nie wchodzi w zakres obowiązków samorządu Powiatu i nie jest związana z angażowaniem środków z budżetu Powiatu (tzw. zadania monitorowane).

Program ochrony środowiska dla Powiatu Głubczyckiego nie jest dokumentem prawa miejscowego, lecz opracowaniem o charakterze operacyjnym przeznaczonym do okresowej aktualizacji.

W odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska stwierdzono:

I. Powietrze atmosferyczne

Wyniki wieloletnich badań wskazują na zmniejszenie się w ostatnich latach zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu i pyłu zawieszanego. Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej”. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Mimo stosunkowo niewielkiego udziału niskiej emisji w globalnej emisji zanieczyszczeń, jej wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia w powiecie jest istotny, głównie ze względu na lokalizację tych źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery. Z procesem spalania węgla, zwłaszcza w nisko sprawnych paleniskach indywidualnych i małych kotłach z rusztem stałym związana jest emisja benzo(a)pirenu należącego do grupy węglowodorów aromatycznych. Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu.

Na podstawie „Oceny jakości powietrza za 2015 rok w województwie opolskim” obszar Powiatu Głubczyckiego w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO_2 , NO_2 , C_6H_6 , CO , Pb , As , Cd , Ni , do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM_{10} , $O_3^{(1)}$, $B(a)P$, $PM_{2,5}$ oraz do **klasy D2** ze względu na poziom $O_3^{(2)}$,

- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO₂, O₃⁽¹⁾, do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾.

Zgodnie z wykonaną oceną jakości powietrza do głównych przyczyn występowania przekroczeń w strefie opolskiej zaliczyć należy:

- oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni,
- oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów,
- szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń,

W Programie przewidziano szereg zadań, zmierzających głównie do:

- realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych,
- wykonywania remontów istniejących dróg m.in. zmiany nawierzchni,
- propagowania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa,
- modernizacji kotłowni, wykorzystania energii odnawialnych.

II. Klimat akustyczny.

Klimat akustyczny na terenie Powiatu Głubczyckiego kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny. Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Monitoringiem klimatu akustycznego na terenie województwa opolskiego zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. W ostatnich latach na terenie Powiatu Głubczyckiego wyznaczono punkty pomiarowe hałasu drogowego (Głubczyce, ul. I Armii WP – DK38 oraz Głubczyce, ul. Jana Pawła II – DW416), opracowywano mapy akustyczne odcinków dróg – na których wyznaczano obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych.

Przewidziane w Programie zadania zmierzają głównie do:

- przebudowy i modernizacji nawierzchni dróg,
- przestrzegania zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu,
- ustalania i egzekwowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska.

III. Pola elektromagnetyczne.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w ramach monitoringu PEM w latach 2013-2014 wyznaczał punkty pomiarowo – kontrolne na terenie Powiatu Głubczyckiego (Głubczyce ul. Fabryczna oraz Branice).

W wyniku przeprowadzonych pomiarów stwierdzono, iż w badanych punktach pomiarowych na terenie powiatu nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, co więcej wyniki kształtowały się znacznie poniżej dopuszczalnej normy PEM - 7 V/m.

Przewidziane w Programie zadania zmierzają głównie do:

- prowadzenia kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska,
- wnikliwego prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć,
- wykonywania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska.

IV. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno – ściekowa.

Głównym źródłem zaopatrzenia ludności i przemysłu w wodę są wody podziemne. Wody powierzchniowe pełnią natomiast niezmiernie ważną rolę kształtującą mikroklimat, i spełniają funkcje rekreacyjne, i gospodarcze z zakresie hodowli ryb. Są też odbiornikami ścieków.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie województwa opolskiego przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Na terenie Powiatu Głubczyckiego przeprowadzono badania jakości wód powierzchniowych w pięciu punktach pomiarowo – kontrolnych, w których stwierdzono stan/potencjał ekologiczny:

- dobry - w punkcie pomiarowym Opawa – Wiechowice,
- umiarkowany - w dwóch punktach: Opawica – Chomiąza i Ostra – Pilszcz,
- zły – w dwóch punktach: Psina – Raków i Troja – Kozłówki.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego zlokalizowano dziesięć punktów pomiarowych wód podziemnych. Zbadane wody mieściły się:

- w II klasie jakości w punkcie: Gadzowice,
- w III klasie jakości w trzech punktach: Wiechowice, Dziećmarów, Bliszczycy,
- w IV klasie jakości w czterech punktach: Bogdanowice, Chróstno, Krasne Pole, Tłustomosty,
- w V klasie jakości w dwóch punktach: Boguchwałów, Wiechowice.

Przewidziane w Programie zadania zacierają głównie do:

- realizacji przedsięwzięć związanych z rozbudową i modernizacją istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gmin Powiatu Głubczyckiego,
- wspierania działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

V. Zasoby geologiczne.

Obszar Powiatu Głubczyckiego znajduje się poza zasięgiem gwałtownych zjawisk o charakterze geologicznym i geomorfologicznym. Rzeźba terenu jest urozmaicona, szczególnie w rejonie dolin rzecznych wykazuje większe spadki terenu, ale nie stwarza warunków do spontanicznych ruchów masowych gruntu.

Celem głównym w zakresie komponentu Zasoby geologiczne jest ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

VI. Gleby.

Z powodu oddziaływania antropogenicznego na środowisko naturalne oraz emitowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, zaistniała, oprócz klasycznej klasyfikacji bonitacyjnej gleb, potrzeba stosowania klasyfikacji stopnia zanieczyszczenia gleb - zgodnie z klasyfikacją Instytutu Upraw i Nawożenia w Puławach (IUNG).

Badania gleb na terenie województwa opolskiego prowadzi IUNG w Puławach oraz WIOŚ w Opolu. W Programie zawarto wyniki badań gleb przeprowadzonych w punkcie pomiarowym w miejscowości Gadzowice.

Przewidziane w Programie zadania zacierają głównie do:

- przeciwdziałania degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
- prowadzenia monitoringu jakości gleby i ziemi
- racjonalnego użycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie.

VII. Gospodarka odpadami.

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej.

W oparciu o wskaźniki wytwarzania odpadów - zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami (KPGO) oraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017 (PGOWO 2012-2017) - oszacowano ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie powiatu głubczyckiego w 2015 r. na poziomie ok. 14 317,4 Mg, (z tego 7 680,9 Mg stanowiły odpady ulegające biodegradacji).

Natomiast faktyczna ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu powiatu głubczyckiego w latach 2012-2015 wyniosła odpowiednio:

- 12 497,1 Mg w 2012 r. - z tego selektywnie zebrano - 1 070,5 Mg (ok. 8,6% ogólnej ilości),
- 13 149,2 Mg w 2013 r. - z tego selektywnie zebrano - 1 302,2 Mg (ok. 9,9%),
- 14 600,3 Mg w 2014 r. - z tego selektywnie zebrano - 2 391,1 Mg (ok. 16,4%),
- 14 508,8 Mg w 2015 r. - z tego selektywnie zebrano - 3 201,4 Mg (ok. 22,1%).

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.) - Gminy były zobowiązane do wprowadzenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Celem realizacji zapisów wspomnianej ustawy, rady gmin podjęły stosowne uchwały w przedmiotowym zakresie.

Obecnie mieszkańcy płacą Gminom opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranych w drodze przetargu firm odpowiednią jakość usług.

Od II półrocza 2013 r. Gminy obowiązują przekazywanie - zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych - do instalacji mających status Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) funkcjonujących w ramach Południowo-Wschodniego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK) zgodnie z podziałem na regiony wg PGOWO 2012-2017.

Oprócz odpadów komunalnych, na obszarze powiatu głubczyckiego powstają różnorodne odpady pochodzące z działalności gospodarczej.

Zgodnie z danymi zawartymi w Wojewódzkim Systemie Odpadowym (WSO) w latach 2011-2014, na terenie powiatu głubczyckiego, wytworzono następujące ilości:

- odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne:
 - 3 412,207 Mg w 2011 r.,
 - 471,250 Mg w 2012 r.,
 - 689,713 Mg w 2013 r.,
 - 617,362 Mg w 2014 r.
- odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne:
 - 46 271,585 Mg w 2011 r.,
 - 61 041,877 Mg w 2012 r.,
 - 109 440,311 Mg w 2013 r.,
 - 78 891,292 Mg w 2014 r.

Przewidziane w Programie zadania zmierzają głównie do osiągnięcia celu wynikającego z KPGO oraz z PGOWO 2012-2017, jakim jest stworzenie takiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

VIII. Zasoby przyrodnicze.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - Rozumicki Las PLH160018 – obszar siedliskowy – Gmina Kietrz;
 - Góry Opawskie PLH160007 – obszar siedliskowy – Gmina Głubczyce;
- Obszar Chronionego Krajobrazu
 - Wronin Maciowakrze – gmina Baborów,
 - Las Głubczycki – gmina Głubczyce,
 - Mokre Lewice – Gmina Głubczyce, Gmina Branice;
- Rezerваты przyrody

- „Rozumice” - gmina Kietrz,
- „Góra Gipsowa - gmina Kietrz,
- Pomniki przyrody.

Powierzchnia obszarów chronionych na terenie Powiatu Głubczyckiego stanowi ok. 12,5 % powierzchni Powiatu (GUS, 2014 r.).

IX. Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski.

W Polsce przygotowano „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

Na terenie województwa opolskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 19 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (stan na 31.01.2015 r. wg WIOŚ) wyróżniono 10 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 9 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego nie ma zlokalizowanych zakładów ZDR i ZZR, spełniających wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138). Występujące na terenie Powiatu Głubczyckiego zagrożenia oraz obowiązujące procedury i sposób postępowania w trakcie wystąpienia zagrożenia zostały opisane w Planie Zarządzania Kryzysowego dla Powiatu Głubczyckiego.

X. Działania edukacyjne.

Edukacja ekologiczna jest jednym z podstawowych działań na rzecz ochrony środowiska, prowadzone są ustawiczne działania zmierzające do aktywnego włączenia coraz szerszych kręgów społeczności Powiatu Głubczyckiego oraz podejmowanie inicjatyw lokalnych przez placówki oświatowe i organizacje mające w swoich programach działalność ekologiczną. Działania edukacyjne są działaniami długoterminowymi, nieraz kosztownymi, lecz mogą liczyć na wsparcie finansowe z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W Programie Ochrony środowiska określono również zasady monitorowania wykonania Programu i prowadzonej polityki ochrony środowiska, co oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

- stopnia wykonania przyjętych zadań,
- stopnia realizacji założonych celów
- analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę aktualizacji programu.

XI. Monitoring środowiska.

Program ochrony środowiska ujmuje zjawiska wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO.

3.1. Informacje ogólne

Powiat Głubczycki położony jest w południowej części województwa opolskiego. Jest to obszar, przez który przebiegał historyczny szlak handlowy łączący Czechy i Śląsk. Powiat Głubczycki jest jednym z mniejszych powiatów znajdujących się w województwie opolskim. Powierzchnię powiatu wynoszącą 673 km² zamieszkuje nieco ponad 46 tys. mieszkańców. Dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo. W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko – wiejskie: Baborów, Głubczyce, Kietrz,
- gmina wiejska: Branice.

Gmina Baborów

Gmina Baborów obejmuje 11 sołectw oraz miasto Baborów. Początki Baborowa sięgają końca XIII wieku. Istniała wtedy osada pod nazwą Bauervitz. Podporządkowana ona była biskupstwu wrocławskiemu, a później biskupstwu w Ołomuńcu na Morawach. Gmina jest terenem rolniczo – przemysłowym zajmującym obszar 117 km². Duża powierzchnia gminy (75 %) to tereny o żyznej glebie I - III klasy.

Gmina Branice

Na terenie gminy znajduje się 20 miejscowości, spośród których największym ośrodkiem gospodarczo – kulturalnym są Branice. Jest to teren typowo rolniczy. Z powierzchni gminy wynoszącej 122 km² ponad 90 % to urodzajne gleby I-IIIb klasy, na których uprawiana jest pszenica, rzepak, buraki cukrowe.

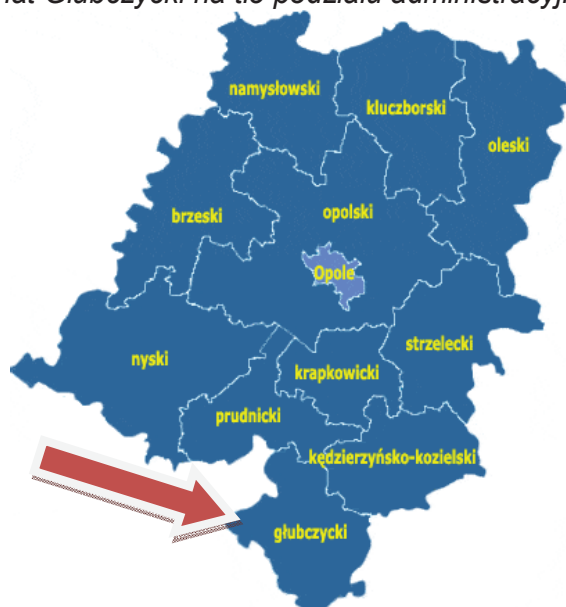
Gmina Głubczyce

Gmina Głubczyce jest największą gminą Powiatu Głubczyckiego (45 sołectw). Głubczyce, które od 1275 roku posiadają prawa miejskie są siedzibą władz gminy i powiatu. Zachodnia granica gminy jest równocześnie granicą państwa z Republiką Czeską. Na granicy tej mieszczą się dwa drogowo – osobowe przejścia graniczne z Czechami. Główną dziedziną gospodarki jest rolnictwo z uwagi na urodzajne gleby I-III klasy. Uprawiane są głównie rośliny zbożowe.

Gmina Kietrz

Gmina i miasto Kietrz położone są nad rzeką Troją w południowej części województwa opolskiego. Gmina obejmuje 12 sołectw. Najbardziej rozwiniętą gałęzią gospodarki jest rolnictwo z przeważającą strukturą upraw roślin zbożowych.

Rysunek 1. Powiat Głubczycki na tle podziału administracyjnego województwa opolskiego

Źródło: www.gminy.pl

Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z urzędów gmin - liczba mieszkańców w powiecie głubczyckim na koniec 2015 r. wynosiła 46 144 osoby, z czego w miastach zamieszkiwało 21 461 osób (ok. 46,50 %), a na terenach wiejskich 24 683 osób (ok. 53,50 %).

W porównaniu z 2012 r. nastąpił spadek liczby mieszkańców ogółem o 1 352 osoby (ok. 2,85 %). Liczba mieszkańców w miastach (w analizowanych latach) spadła o 660 osób (ok. 2,98 %), natomiast na terenach wiejskich liczba mieszkańców spadła o 692 osoby (ok. 2,73 %).

Ilość mieszkańców w poszczególnych gminach jest zróżnicowana (tabela nr 1). Średnia gęstość zaludnienia w powiecie głubczyckim na koniec 2015 r. wyniosła ok. 68,6 osoby/km².

Szacuje się, że w kolejnych latach będzie następował dalszy spadek liczby ludności Powiatu.

Tabela 1. Liczba ludności w Powiecie Głubczyckim

Gmina	M/W	Liczba ludności w roku:							
		2012	2013	2014	2015	Szacunkowo			
						2016	2018	2020	2022
Baborów	M	3 078	3 046	3 027	3 000	2 978	2 933	2 889	2 846
	W	3 210	3 197	3 170	3 194	3 178	3 146	3 115	3 262
Branice	W	6 905	6 802	6 736	6 697	6 630	6 498	6 369	6 242
Głubczyce	M	12 880	12 719	12 611	12 464	12 339	12 094	11 853	11 617
	W	10 176	10 075	9 960	9 827	9 729	9 535	9 345	9 159
Kietrz	M	6 163	6 113	6 093	5 997	5 943	5 837	5 732	5 629
	W	5 084	5 047	5 026	4 965	4 925	4 847	4 770	4 694
RAZEM	M	22 121	21 878	21 731	21 461	21 260	20 864	20 474	20 092
RAZEM	W	25 375	25 121	24 892	24 683	24 462	24 026	23 599	23 357
SUMA	M+W	47 496	46 999	46 623	46 144	45 722	44 890	44 073	43 449

M - miasto, W - tereny wiejskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin

3.2. Położenie geograficzne i administracyjne

Powiat Głubczycki jest jednym z dwunastu powiatów Opolszczyzny. W strukturze osadniczej przeważają gminy miejsko - wiejskie.

Powiat graniczy od północy z powiatem prudnickim i kędzierzyńsko - kozielskim, z pozostałych stron otoczony jest przez tereny Republiki Czeskiej.

Położenie na Płaskowyżu Głubczyckim – lessowej równinie o krajobrazie zbliżonym do wyżynnego - która jest wyniesiona do wysokości 235–260 m n.p.m., obejmuje południowo-wschodnią część Niziny Śląskiej. Od północnego zachodu graniczy z Doliną Nysy Kłodzkiej i Równiną Niemodlińską, od północy i wschodu z Kotliną Raciborską, od południowego wschodu z Kotliną Ostrawską, od południa i południowego zachodu z Niskim Jesionikiem i Górami Opawskimi i od zachodu z Przedgórzem Paczkowskim.

Cecha charakterystyczna krajobrazu Płaskowyżu Głubczyckiego to występowanie słabo nachylonych powierzchni wierzchołków i gęstej sieci nieckowatych suchych dolin. Osady lessowe charakteryzują się niewielką miąższością, pod którym zalegają piaski i gliny. Znamiennym elementem krajobrazowym płaskowyżu jest nieduży udział lasów, który w skali całego regionu osiąga około 4%.

3.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego Powiatu Głubczyckiego.

3.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Strukturę przestrzenną Powiatu Głubczyckiego charakteryzują:

- występujące obszary zabudowy miejskiej (miasta Głubczyce, Kietrz, Baborów),
- występowanie obszarów Natura 2000,
- niski stopień zalesienia,

- obecność dużych powierzchni użytków rolnych,
- przebieg tras drogowych o znaczeniu regionalnym.

Struktura przestrzenna powiatu wynika z jej rozwoju oraz działań antropogenicznych współczesnych. Szkielet struktury przestrzennej powiatu wyznaczają:

- układ komunikacyjny (droga krajowa, drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne),
- linie kolejowe,
- doliny rzek,
- przebiegające sieci elektroenergetyczne i gazowe, które ze względu na strefy techniczne i zagrożenia wyłączają znaczne ilości terenów z zabudowy (tereny wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

W układzie hierarchiczno-funkcyjnym Powiat Głubczycki jest powiatowym ośrodkiem obsługi ponadlokalnej. Od stuleci przez tereny Powiatu Głubczyckiego przebiegały szlaki handlowe, które wiodły z północy na południe; z półwyspu skandynawskiego na półwysp bałkański oraz ze wschodu Europy na zachód.

Do mocnych stron Powiatu Głubczyckiego pod względem struktury zagospodarowania przestrzennego należy m.in.:

- dobrze rozwinięta drogowa infrastruktura komunikacyjna,
- dobrze rozwinięta i rozbudowana sieć elektroenergetyczna, gazowa i telekomunikacyjna,
- bliskie położenie aglomeracji miejskich – rynków zbytu,
- skoncentrowane osadnictwo,
- duży potencjał rolny.

3.3.2 Formy użytkowania terenów

W Powiecie Głubczyckim znaczną część obszaru zajmują użytki rolne – 57 988 ha, co stanowi 86,2 % ogólnej powierzchni powiatu. Grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia zajmują 4 770 ha tj. 7,09 % ogólnej powierzchni powiatu. Wskaźnik ten jest niski, bowiem średnia lesistość dla województwa opolskiego wynosi 26,5% a dla kraju 27,5%.

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią 79,2 % powierzchni powiatu, reszta użytków to łąki – 2,6 % i pastwiska – 2,1%.

W gminach Powiatu Głubczyckiego udział procentowy poszczególnych rodzajów gruntów jest zróżnicowany.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Głubczyckim.

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	Użytki rolne	57 988
	Grunty orne	53 254
	Sady	262
	Łąki trwałe	1 726
	Pastwiska trwałe	1 432
	Grunty rolne zabudowane	1 011
	Grunty pod stawami	75
	Grunty pod rowami	226
2.	Grunty leśne	4 770
	Lasy	4 352
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	418
3.	Grunty zabudowane	3 874
	Tereny mieszkalne	522
	Tereny przemysłowe	135
	Inne tereny zabudowane	173

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

	Tereny niezabudowane	202
	Tereny rekreacyjne	197
	Tereny komunikacyjne:	
	drogowe	2 301
	kolejowe	297
	inne	0
	Użytki kopalne	48
4.	Grunty pod wodami	111
	wody płynące	107
	wody stojące	4
5.	Inne	
	użytki ekologiczne	1
	nieużytki	259
	tereny różne	128

Źródło: Opracowanie na podstawie danych pozyskanych ze Starostwa Powiatowego w Głubczycach, stan na dzień 01.01.2015r.

3.4. Sytuacja gospodarcza

W Powiecie Głubczyckim wg GUS zlokalizowanych było 4 007 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (stan na koniec 2014 r.). W przeważającej większości podmioty te reprezentują sektor prywatny i należą do właścicieli krajowych. Blisko ¾ podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych. Pozostałe podmioty gospodarcze to według ilości: spółki prawa handlowego, stowarzyszenia i organizacje społeczne, spółdzielnie oraz spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Dominującym sektorem gospodarczym na terenie Powiatu Głubczyckiego jest rolnictwo. Związane jest to z występowaniem żyznych gleb, które predysponują do rozwoju tej gałęzi gospodarki. Najbardziej popularne są uprawy pszenicy, buraków, rzepaku oraz hodowla krów mlecznych i trzody chlewnej. Na terenie powiatu działają dwa duże gospodarstwa rolne: „Top Farms” Głubczyce i Kombinat Rolny „Kietrz”. Na terenie powiatu działają poza tym mleczarnie, zakłady piwowarskie, w mniejszym stopniu rozwinięty jest przemysł ceramiczny, elektrometalowy (zakłady produkujące wyroby z branży grzewczej), czy związany z przetwórstwem drewna.

W ostatnich latach liczba przedsiębiorstw rośnie, wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców wynosi dla Powiatu Głubczyckiego 848 i jest niższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 1 000 (wg GUS 2014).

Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Powiecie Głubczyckim.

w sektorze publicznym:	Liczba podmiotów
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	248
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	100
- spółki handlowe	8
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	3 758
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2 723
- spółki prawa handlowego	134
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	25
- spółdzielnie	30
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	171

Źródło www.stat.gov.pl

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Powiecie Głubczyckim w latach 2010-2014.

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1.	2010	4 091	240	3 851
2.	2011	3 963	241	3 722
3.	2012	4 022	242	3 780
4.	2013	4 012	245	3 767
5.	2014	4 007	248	3 758

Źródło www.stat.gov.pl

W sektorze publicznym w 2014 roku zarejestrowano: 248 podmiotów (**ok. 6,2 %**), natomiast w sektorze prywatnym 3 758 (**ok. 93,8 %**).

Na terenie Powiatu do ewidencji działalności gospodarczej wpisana jest następująca ilość podmiotów gospodarczych w podziale na poszczególne sektory:

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Powiatu Głubczyckiego wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2014 r.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2014 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	165
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	277
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	10
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11
F. Budownictwo	504
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 067
H. Transport, gospodarka magazynowa	184
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	90
J. Informacja i komunikacja	40
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	120
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	524
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	182
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	71
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	64
P. Edukacja	144
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	184
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	77
SiT. Pozostała działalność usługowa	291

Źródło: www.stat.gov.pl

4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Jako założenia wyjściowe do Programu ochrony środowiska Powiatu Głubczyckiego przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych powiatu zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym.

Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska w powiecie były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

4.1. Uwarunkowania zewnętrzne opracowania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego.

Zasady ochrony środowiska wymuszają zachowanie kompleksowego, a zarazem sektorowego podejścia. Powiat nie jest układem zamkniętym, a poszczególne elementy środowiska zachowują ciągłość bez względu na granice terytorialne. Z tego względu, konieczne jest przyjęcie uwarunkowań wynikających z programów, planów i strategii zewnętrznych wyższego rzędu, umożliwiających szersze spojrzenie na poszczególne dziedziny ochrony środowiska.

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla Powiatu Głubczyckiego w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących dokumentów:

- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku,
- Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016),
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- MasterPlan dla obszaru dorzecza Odry,
- Program Wodno-Środowiskowy Kraju,
- Ramowa Dyrektywa Wodna,
- Projekt IV Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015),
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych,
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej,
- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020.

4.1.2. Spójność z głównymi dokumentami strategicznymi i programowymi.

Spójność celów Programu Ochrony Środowiska z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym i regionalnym z punktu widzenia Ochrony środowiska przedstawia tabela poniżej:

Tabela 6. Spójność Programu Ochrony Środowiska z głównymi dokumentami strategicznymi.

Cele dokumentu strategicznego	Odpowiadające cele Programu Ochrony Środowiska	Zgodność
Dokumenty szczebla krajowego		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności		
Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	Wszystkie cele Programu wpisują się w założenia przyjęte w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju.	pełna zgodność
Strategia Rozwoju Kraju 2020		
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem <ul style="list-style-type: none"> • Priorytetowy kierunek interwencji I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego, ○ Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki <ul style="list-style-type: none"> • Priorytetowy kierunek interwencji II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego, ▪ Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko <ul style="list-style-type: none"> • Priorytetowy kierunek interwencji II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami, • Priorytetowy kierunek interwencji II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej, • Priorytetowy kierunek interwencji II.6.4. Poprawa stanu środowiska, • Cel II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu, ▪ Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu <ul style="list-style-type: none"> • Priorytetowy kierunek interwencji II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, • Priorytetowy kierunek interwencji II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, • Priorytetowy kierunek interwencji II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich, ○ Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia 	Wszystkie cele Programu wpisują się w założenia przyjęte w Strategii Rozwoju Kraju 2020.	pełna zgodność

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priorytetowy kierunek interwencji III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach, 		
<p>Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”</p>		
<ul style="list-style-type: none"> o Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych), o Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki, <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej, • Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu, • Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW), • Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością, ▪ Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów 	<p>Wszystkie cele Programu wpisują się w założenia przyjęte w Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki</p>	<p>pełna zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)		
<ul style="list-style-type: none"> ○ Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej, ▪ Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko 	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p> <p>7.2.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Dokonanie oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe</p>	<p>zgodność</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020		
<ul style="list-style-type: none"> ○ Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 2.1.1. Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, • Kierunek interwencji 2.1.2. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej, • Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej, • Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, • Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, • Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego, ▪ Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej, • Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci 	<p>7.3.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Ochrona mieszkańców Powiatu Głubczyckiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p> <p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p> <p>7.2.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Dokonanie oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe</p> <p>7.6.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 2.2.3. Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne, <p>○ Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych, ▪ Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji, <p>○ Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką, • Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin, • Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej, • Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi, • Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie, ▪ Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem 	<p>oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej</p> <p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej</p> <p>7.10.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.</p> <p>Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym.</p>	
---	--	--

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego, • Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne, • Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami, <p>▪ Priorytet 5.3. Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mitygacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 5.3.1. Adaptacja produkcji rolnej i rybackiej do zmian klimatu, • Kierunek interwencji 5.3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie i całym łańcuchu rolno-żywnościowym, • Kierunek interwencji 5.3.3. Zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i biomasie wytwarzanej w rolnictwie, • Kierunek interwencji 5.3.4. Badania w zakresie wzajemnego oddziaływania rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa na zmiany klimatu, • Kierunek interwencji 5.3.5. Upowszechnianie wiedzy w zakresie praktyk przyjaznych klimatowi wśród konsumentów i producentów rolno-spożywczych, <p>▪ Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych, • Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi, • Kierunek interwencji 5.4.3 Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa, • Kierunek interwencji 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów, <p>▪ Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, • Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich 		
---	--	--

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Strategia „Sprawne Państwo 2020”		
<ul style="list-style-type: none"> o Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju <ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, • Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego, o Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego <ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego 	<p>7.10.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.</p> <p>Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym.</p> <p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p>	<p>zgodność</p>
Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022		
<ul style="list-style-type: none"> o Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa, • Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa 	<p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p>	<p>zgodność</p>
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie		
<ul style="list-style-type: none"> o Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej 	<p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p> <p>7.2.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>wewnątrz regionów,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne, • Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego ○ Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.2.3. Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych, • Działanie 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze, ▪ Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności, 	<p>Dokonanie oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe</p> <p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ○ Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności 	<p>7.11.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia</p>	<p>zgodność</p>
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ○ Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego <ul style="list-style-type: none"> ▪ Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i 	<p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

przyrodniczego oraz krajobrazu	wiekowej	
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku		
<ul style="list-style-type: none"> o Kierunek – poprawa efektywności energetycznej <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną, ▪ Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, o Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ▪ Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego, o Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, o Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, ▪ Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji, ▪ Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploataowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną, ▪ Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa, ▪ Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach, o Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko 	<p>7.5.1. Cel średniokresowy do 2024 r.</p> <p>Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych</p> <p>7.1.1 Cel średniokresowy do 2024 r.:</p> <p>Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p> <p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami</p> <p>Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p> <p>7.4.1. Cel średniokresowy do 2024 r.</p> <p>Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, ▪ Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, ▪ Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, ▪ Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, ▪ Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych. 		
<p>Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.</p>		
<p>Cel główny Strategii BEiŚ realizowany będzie przez cele szczegółowe i kierunki interwencji: CEL 1. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA - racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, - gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, - zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, - uporządkowanie zarządzania przestrzenią. CEL 2. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ - lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii, - poprawa efektywności energetycznej, - zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych, - modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej, - rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy, - wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, - rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich, - rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne. CEL 3. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA</p>	<p>7.5.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych</p> <p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej</p> <p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p> <p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne, - ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki, - wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych, - promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy. 	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	
Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) (PWP 2030)		
<p>Głównym celem PWP 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównywania dysproporcji regionalnych. Realizacja celu głównego ma nastąpić poprzez realizację poszczególnych celów strategicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, - zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę, - zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, - ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz - reformę systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej. 	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p>	<p>zgodność</p>
Plany Gospodarowania Wodami		
<p>Cele określone w Master Planach dla poszczególnych dorzeczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, - zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW), - zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych, - wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka. <p>Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.</p>	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Program wodno-środowiskowy kraju		
<p>Cele określone w PWŚK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie pogarszanie stanu części wód, - osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, - spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie) oraz - zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji. 	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>zgodność</p>
IV Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych		
<p>Cel główny dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. 	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>zgodność</p>
Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)		
<p>Główne cele Strategii to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, - zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę do picia i dla celów sanitarnych, - zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, - zapobieganie zwiększeniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, w tym powodzi i suszy, oraz ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków. <p>Powyższe cele mają być osiągnięte przez zbudowanie sprawnie działającego zintegrowanego systemu gospodarowania wodami poprzez wykorzystanie</p>	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>nowoczesnych podstaw naukowych, odpowiednich mechanizmów prawnych, instrumentów ekonomicznych i konsultacji społecznych.</p> <p>Cele strategiczne gospodarowania wodami uwzględniają konieczność adaptacji do zmian klimatu, wzrastające ryzyko występowania katastrof naturalnych, możliwości tkwiące w polityce oszczędzania wody oraz ewentualne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym.</p> <p>Cele strategiczne gospodarowania wodami wynikają z potrzeb wewnętrznych i zewnętrznych. Potrzeby wewnętrzne związane są przede wszystkim z koniecznością osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wszystkich wód i ekosystemów od wód zależnych. Zaspokojone potrzeby zewnętrzne wynikające ze strategii rozwoju prowadzą do wspierania procesu utrzymującego kraj na ścieżce dobrobytu, zapewnienie „bezpieczeństwa wodnego”, przy poszanowaniu wymagań środowiska naturalnego. „Bezpieczeństwo wodne” winno być rozumiane jako ciągłe działanie umożliwiające poprawę i utrzymanie jakości życia, dające gwarancję rozwoju społeczno-gospodarczego, ograniczające zagrożenia wynikające z klęsk żywiołowych i kryzysów w obszarze środowiska naturalnego i zdrowia.</p>		
<p>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014)</p>		
<p>Główne cele strategiczne zawarte w KPGO 2014 to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju; - zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska; - zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska; - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów; - utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO). <p>KPGO 2014 formułuje również dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. W przypadku odpadów komunalnych są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do 2015 r.; - objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do 2015 r.; - zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania, aby nie było składowanych: <ul style="list-style-type: none"> - w 2013 r. więcej niż 50%, - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów, wytworzonych w 1995 	<p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do poziomu maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.; - przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 50% ich masy do 2020 roku. 		
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032		
<p>W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju; - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. <p>Ww. cele powinny być realizowane przez następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest; - utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest; - podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na osoby fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji programu; - działania edukacyjno-informacyjne; - realizacja zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest; - działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z realizacją zadań dotyczących usuwania azbestu. <p>Program tworzy m.in. następujące możliwości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych, - wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu, - pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania. 	<p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p>	<p>zgodność</p>
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej		
<p>Wdrożenie przedmiotowego Programu ma ułatwić adaptację wszystkich</p>	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.:</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>sektorów do wymogów gospodarki niskoemisyjnej. Osiągnięcie powyższego celu będzie wymagało określenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obszarów redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, - priorytetów z nimi związanych, - działań i oczekiwanych z nich efektów, - instrumentów wsparcia, które w konsekwencji przyczynią się zarówno do zmniejszenia emisji, jak i gruntownej modernizacji polskiej gospodarki, - ścieżek redukcji emisji w horyzoncie czasowym do 2050 r., w rozbiciu na sektor ETS (Emission Trading Scheme6) oraz non-ETS, - punktów pośrednich w realizacji programu, pozwalających na mierzenie postępu. <p>Zakłada się, że procesom redukcyjnym towarzyszyć będą również działania ukierunkowane na poprawę efektywności nie tylko energetycznej, ale również wykorzystania zasobów w skali całej gospodarki. Wdrażane nowe technologie powinny skutkować ograniczeniem energo-, materiało- i wodochłonności. Mając powyższe na względzie, wyróżnia się następujące cele szczegółowe, których realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu celu głównego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, - poprawa efektywności energetycznej, - poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, - rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, - zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami, - promocja nowych wzorców konsumpcji. 	<p>Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	
Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej		
<p>Osiągnięcie celu nadrzędnego wymaga realizacji ośmiu, równorzędnych pod względem znaczenia, celów strategicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń, - skuteczne usunięcie lub ograniczanie pojawiających się zagrożeń różnorodności biologicznej, - zachowanie i/lub wzbogacenie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej, - pełne zintegrowanie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami oddziaływującymi na tę różnorodność sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych), przy zachowaniu właściwych proporcji pomiędzy zapewnieniem równowagi przyrodniczej, a rozwojem społeczno 	<p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r.</p> <p>Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>gospodarczym kraju,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie wiedzy oraz ukształtowanie postaw i aktywności społeczeństwa na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, - udoskonalenie mechanizmów i instrumentów służących ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej, - rozwinięcie współpracy międzynarodowej w skali regionalnej i globalnej na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów różnorodności biologicznej, - użytkowanie różnorodności biologicznej w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem równego i sprawiedliwego podziału korzyści i kosztów jej zachowania, w tym także kosztów zaniechania działań rozwojowych ze względu na ochronę zasobów przyrody. <p>Powyższe cele realizowane będą poprzez zastosowanie odpowiednich mechanizmów prawnych, organizacyjnych i ekonomiczno-finansowych, warunkujących zachowanie i racjonalne użytkowanie zasobów różnorodności biologicznej. Zakłada się, że konsekwentna i długofalowa realizacja celów strategicznych umożliwi w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzyskanie kompletnej inwentaryzacji stanu różnorodności biologicznej, zarówno przyrody dzikiej, jak i użytkowanej przez człowieka, - stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu monitoringu przyrodniczego dostarczającego informacje o funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, - zapewnienie wiarygodnej i aktualnej informacji, umożliwiającej prowadzenie skutecznej polityki ochrony i użytkowania różnorodności biologicznej, racjonalne rozwijanie badań naukowych oraz przeciwdziałanie pojawiającym się zagrożeniom, - zachowanie i wzmocnienie istniejącej różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym, międzygatunkowym i ponadgatunkowym, - zachowanie w stanie nie przekształconym najcenniejszych przyrodniczo obszarów Polski, - restytucję najcenniejszych zasobów genowych i gatunków oraz odbudowę lub przebudowę zniszczonych ekosystemów; w tym poprzez przebudowę sztucznych drzewostanów, zwłaszcza iglastych, - ukształtowanie pożądanego różnorodności biologicznej na obszarach obecnie silnie zubożonych pod wpływem działalności człowieka i różnych czynników degradacyjnych, w tym na obszarach urbanizowanych, - utrzymanie zasobów genetycznych dziko żyjących roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem oraz ważnych dla badań naukowych i hodowli w 		
---	--	--

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>warunkach kolekcji <i>ex situ</i> i banków genów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój badań naukowych i analiz integrujących różne aspekty różnorodności biologicznej, - stworzenie szerokiego dostępu zainteresowanym podmiotom do aktualnych informacji na temat znaczenia, stanu, zagrożeń oraz zasad ochrony i wykorzystywania różnorodności biologicznej, - wykreowanie postaw, przekonań i systemów wartości sprzyjających zachowaniu różnorodności biologicznej, - osiągnięcie na całym terytorium Polski wysokiej jakości krajobrazu i jego "nasylenia" elementami przyrody ożywionej, - pełne uwzględnienie wymogów ochrony przyrody i zasad jej zrównoważonego użytkowania we wszystkich politykach i programach sektorowych, - zminimalizowanie negatywnych oddziaływań działalności gospodarczej na stan różnorodności biologicznej, - podniesienie poziomu życia na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych w efekcie zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, poprzez priorytetowe ich traktowanie w dostępie do różnych źródeł finansowania, - pełne wykorzystanie efektów rozwijanej współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej. 		
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030		
<p>Celem głównym planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel główny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska; Cel 2. Skuteczną adaptację do zmian klimatu na obszarach wiejskich; Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu; Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu; Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. 	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	<p>zgodność</p>
Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych		

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>Plan określa cele związane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia, do osiągnięcia w 2020 r., uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.</p>	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	<p>zgodność</p>
<p>Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)</p>		
<p>Podstawowe cele, zdefiniowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej; - wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej; - tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności; - promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej. 	<p>7.10.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”.</p>	<p>zgodność</p>
<p>Plan działalności Ministra Środowiska na rok 2016.</p>		
<p>Plan działalności Ministra Środowiska na rok 2016 obejmuje trzy cele główne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, - poprawa stanu środowiska, - przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych. 	<p>Wszystkie cele Programu wpisują się w cele określone w planie działalności Ministra Środowiska.</p>	<p>zgodność</p>
<p align="center">Dokumenty szczebla wojewódzkiego</p>		
<p>Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020</p>		
<p>Strategia rozwoju województwa opolskiego do roku 2020 jako główny cel stawia zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w swoich celach jest zgodny z następującymi celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020:</p>	<p>7.3.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Ochrona mieszkańców Powiatu Głubczyckiego przed</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>Cel strategiczny 7 – Wysoka jakość środowiska wśród których znalazły się m.in. następujące cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej oraz związana z tym budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej, ciepłowniczej i gazowniczej, ✓ Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki i łączący się z tym: <ul style="list-style-type: none"> – rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja głównych źródeł wytwarzania energii, – wprowadzenie nowoczesnych, innowacyjnych technologii wytwarzania energii, w tym propagowanie Kogeneracji wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, – rozwój energetyki opartej na OZE, w szczególności energii z biomasy, wiatru, wody, ciepła z ziemi, słońca, – poprawa efektywności energetycznej obiektów mieszkalnych, użyteczności publicznej i zakładów przemysłowych, – rozwój innowacyjnych technologii niskoemisyjnych (zgodnie z BAT), – poprawa jakości powietrza – wdrażanie programów ochrony powietrza. 	<p>szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p> <p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszanego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego</p>		
<p>Głównym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej, która będzie pobudzała rozwój województwa, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego określił 6 podstawowych celów rozwoju przestrzennego regionu. Cele te wyznaczają ramy dla działań skutkujących oczekiwanym pozytywnym przeobrażeniem przestrzeni regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukształtowanie i wzmocnienie aglomeracji opolskiej, - wzmocnienie funkcji ośrodków węzłowych, - rozwój systemów infrastruktury, - ochrona i rozbudowa systemu obszarów chronionych, - wielofunkcyjny rozwój obszarów otwartych. - wsparcie i aktywizacja obszarów problemowych. 	<p>7.3.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Ochrona mieszkańców Powiatu Głubczyckiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p> <p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszanego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p> <p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

	wiekowej	
Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020		
<p>W Regionalnym Programie Operacyjnym dla województwa opolskiego przygotowano 4 Oś Priorytetową Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, dla której wyznaczono następujące priorytety inwestycyjne:</p> <p>W ramach osi wsparcie skierowane będzie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych/poręczeniowych; ✓ dokapitalizowanie innych publicznych instytucji finansowych oferujących zwrotne instrumenty finansowe. ➤ Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach <ul style="list-style-type: none"> ✓ działania przyczyniające się do zwiększenia efektywności energetycznej, zmniejszenia strat ciepła i wody; ✓ wsparcie inwestycji sprzyjających produkcji bardziej efektywnej energetycznie; ✓ zastosowanie energooszczędnych technologii w przedsiębiorstwach; ✓ modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach; ✓ instalacje służące do wytwarzania, przetwarzania, magazynowania oraz przesyłu energii ze źródeł odnawialnych; ✓ audyt energetyczny dla MSP jako element kompleksowy projektu; ✓ dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych/poręczeniowych; ✓ dokapitalizowanie innych publicznych instytucji finansowych oferujących zwrotne instrumenty finansowe. ➤ Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym <ul style="list-style-type: none"> ✓ kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne; ✓ audyty energetyczne dla sektora publicznego jako element kompleksowy projektu; ✓ dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych; ✓ dokapitalizowanie innych publicznych instytucji finansowych oferujących zwrotne instrumenty finansowe. 	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszanego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>➤ Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ budowa, przebudowa infrastruktury transportu publicznego w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast; ✓ zakup niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego; ✓ rozwiązania z zakresu organizacji ruchu, ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej oraz pozostałej infrastruktury służącej obsłudze pasażerów; ✓ wsparcie dla innych projektów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, niekwalifikujące się do wsparcia w ramach innych zadań z RPO Województwa Opolskiego. <p>Wsparcie w powyższym zakresie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległym jej organom, organizacjom pozarządowym, spółdzielniom oraz wspólnotom mieszkaniowym, a także przedsiębiorcom oraz podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.</p>		
<p>Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego 2014</p>		
<p>W gospodarce odpadami komunalnymi wskazano do osiągnięcia następujące cele do 2017 r.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska. 2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych. 3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów. 	<p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p>	<p>zgodność</p>
<p>Program Ochrony Powietrza dla strefy opolskiej</p>		
<p>Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych jest dokumentem przygotowawczym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Konieczne jest zidentyfikowanie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz rozważenie możliwych sposobów</p>	<p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>ograniczenia emisji ze źródeł mających największy wpływ na jakość powietrza. Warunkiem realizacji działań naprawczych są możliwości techniczne, organizacyjne i finansowe ich przeprowadzenia.</p> <p>Na obszarze województwa opolskiego, do przygotowania Programu ochrony powietrza, zakwalifikowano strefę miasto Opole („Program ochrony powietrza dla strefy miasto Opole, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych”) i strefę opolską („Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych”).</p> <p><u>Kod działania SOP19:</u> Modernizacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej w powiatach województwa opolskiego.</p> <p><u>Kod działania SOP20:</u> Podejmowanie działań na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza przez gminy województwa opolskiego znajdujące się poza obszarami wyznaczonymi w ramach Programu ochrony powietrza.</p> <p><u>Kod działania SOP31:</u> Budowa i przebudowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz likwidacja niskiej emisji. Modernizacja węzłów i sieci ciepłowniczych w celu ograniczenia strat ciepła.</p> <p><u>Kod działania SOP63:</u> Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki.</p> <p><u>Kod działania SOP64:</u> Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych (np. ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje i inne) w celu uświadamiania mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.</p> <p><u>Kod działania SOP65:</u> Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie.</p> <p><u>Kod działania SOP66:</u> Kontrola gospodarstw domowych w zakresie zorganizowanego przekazywania odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów.</p> <p><u>Kod działania SOP68:</u> Uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza poprzez odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.</p> <p><u>Kod działania SOP69:</u> Aktualizacja projektów założeń do planów oraz planów</p>		
--	--	--

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<p>zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminach. <i>Kod działania SQp75:</i> Uwzględnianie ograniczenia emisji pyłów na etapie wydawania i opiniowania pozwoleń.</p>		
<p>Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego</p>		
<p>Program stanowi kontynuację działań podjętych przez Urząd Marszałkowski w poprzednim Programie ochrony środowiska przed hałasem. Podstawowym celem realizacji kierunków i działań zapisanych w Programie jest ograniczenie wpływu hałasu na zdrowie oraz dobrostan ludzi poprzez ograniczenie imisji hałasu w środowisku do poziomów dopuszczalnych.</p> <p>Podstawowymi kierunkami określonymi w dokumencie, umożliwiającymi redukcję hałasu, powinny być:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwie największe zmniejszenie obszarów z przekroczonym poziomem dopuszczalnym hałasu, - znacząca redukcja wskaźnika M, stanowiącego powiązanie przekroczenia z liczbą mieszkańców, - dążenie do nie pogarszania stanu klimatu akustycznego wokół istniejącej sieci transportowej, - wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zurbanizowane - prowadzenie szerokiej edukacji społecznej, - tworzenie „dobrego” prawa lokalnego, które nie generuje nowych obszarów konfliktowych. <p>Jednym z kierunków działań przewidywanych w ramach Programu jest realizacja przeglądów ekologicznych na odcinkach dróg i linii kolejowych, na których w oparciu o mapę akustyczną stwierdzono możliwość występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N. Realizacja przeglądu umożliwia stwierdzenie stanu faktycznego oddziaływania oraz określenie celowych środków ochrony przed hałasem, a w przypadku niemożności ich zastosowania lub wyczerpania ich możliwości ochronnych określenie zasięgu obszaru ograniczonego użytkowania wraz ze sprecyzowaniem ograniczeń dla sposobu użytkowania terenu.</p> <p>W dokumencie opisane zostały koncepcje działań naprawczych, mających na celu poprawę stanu klimatu akustycznego, przedstawione w ramach opracowanych map akustycznych będących przedmiotem oceny dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych.</p> <p>W opracowanych mapach zaleca się następujące metody redukcji hałasu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekrany akustyczne (przy dużych przekroczeniach wartości dopuszczalnych, powyżej 5 dB, gdy warunki terenowe umożliwiają ich wprowadzenie), 	<p>7.2.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Dokonanie oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe</p> <p>7.10.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.</p> <p>Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym.</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja nawierzchni drogowych (połączona z wyrównaniem górnej warstwy nawierzchni), - ciche nawierzchnie drogowe; redukcja hałasu do 3-4 dB, maleje z czasem, jeśli nawierzchnia nie jest regularnie konserwowana a w szczególności czyszczona, ograniczenie prędkości ruchu samochodowego, zwłaszcza w porze nocnej (przy jednoczesnej egzekucji tego ograniczenia, np. poprzez stosowanie fotoradarów), oczekiwana zmiana poziomu hałasu do ok. 2 dB, w zależności od procentu udziału pojazdów ciężkich, - upłynnienie ruchu (ronda, wysepki drogowe), - zmiana natężenia i struktury ruchu samochodowego, np. przez budowę obwodnic. <p>Dodatkowo, do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaleca się wprowadzić zapisy poświęcone ochronie przed hałasem drogowym. Zaleca się także podejmowanie działań, które mają na celu rozdzielanie stref oddziaływania hałasu samochodowego od terenów mieszkalnych (szczególnie dla nowo tworzonych terenów zabudowy mieszkaniowej). W miejscach o największym oddziaływaniu ponadnormatywnego poziomu hałasu należy rozważyć możliwość tworzenia stref ograniczonego użytkowania.</p>		
Program budowy zbiorników małej retencji w województwie opolskim		
<p>Program został przyjęty Uchwałą Nr 122/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 4 grudnia 2007 r.</p> <p>Zatrzymywanie wody odbywa się przy wykorzystaniu retencji naturalnej i sztucznej. Retencja naturalna ograniczona jest przez naturalne formy pokrycia terenu, w szczególności lasy, łąki i tereny wodno-błotne, pełniąc obok funkcji hydrologicznej, funkcje przyrodniczą. Wielkość retencji naturalnej jest zmienna w czasie, a skala retencji generalnie pozostaje poza możliwościami oszacowania. Retencja sztuczna wód powierzchniowych prowadzona jest w oparciu o: kompleksy nawadnianych użytków rolnych i leśnych (34 kompleksy o pow. ok. 3064 ha), 202 obiekty piętrzące na ciekach, 4 wielozadaniowe zbiorniki wodne (pow. 6494 ha i poj. 365 mln m³), 12 zbiorników małej retencji (pow. 387,6 ha i poj. 11,06 mln m³), 75 kompleksów stawów rybnych (pow. 2 439 ha i poj. 36,6 mln m³) oraz 2531 innych zbiorników, w tym pozostające w zarządzie ALP (pow. 700,0 ha i poj. 10,5 mln m³).</p>	<p>7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p> <p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>zgodność</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.

<p>Program podkreśla pierwszorzędną potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju.</p> <p>Cele perspektywiczne, nawiązują do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.</p> <p>W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego określono wojewódzkie priorytety ochrony środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>ochrona wód i gospodarka wodna</u> - pomimo pewnej poprawy jakości wód powierzchniowych, ich stan jest wciąż niezadowalający; ochrona wód przed zanieczyszczeniami i nadmierną eksploatacją oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z wodą (powódź, susza), wymagają realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych., - <u>ochrona powierzchni ziemi przed odpadami</u> – ukierunkowanie na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów wytworzonych, a także stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów; w związku ze zmianą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz ustawy o odpadach, rozwiązanie tego problemu będzie polegało przede wszystkim na opracowaniu przez samorządy gminne szeregu dokumentów, które pozwolą na właściwe zagospodarowanie odpadów, a także zarządzanie systemem i jego monitorowanie., - <u>ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami i środowiska człowieka przed hałasem</u> - kontynuacja działań realizowanych dotychczas dla poprawy jakości powietrza, zwłaszcza intensyfikacji działań ukierunkowanych na proekologiczne rozwiązania systemu transportu, - <u>ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody</u> - dotyczy to przede wszystkim nowego podejścia do ochrony przyrody, uwzględniającego europejskie wymogi w tym zakresie; istotnymi zagadnieniami jest również ochrona i zrównoważony rozwój lasów, - <u>ochrona powierzchni ziemi i środowiska glebowego</u> – działania rekultywacyjne i rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych wskutek eksploatacji surowców mineralnych oraz ochrona gleb. 	<p>7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>7.7.1. Cele w gospodarce odpadami Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju</p> <p>7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p> <p>7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej</p> <p>7.6.1. Cel średniookresowy do 2024 r. Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej</p>	<p>zgodność</p>
--	--	-----------------

5. OCENA STANU ŚRODOWISKA.

5.1. Klimat i powietrze atmosferyczne

5.1.1 Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne na terenie Powiatu Głubczyckiego są ostrzejsze niż średnio w województwie opolskim. Charakterystycznymi cechami tego obszaru są m.in.: temperatury niższe oraz o większej amplitudzie, grubsza pokrywa śnieżna i dłuższy czas jej występowania, dłuższe i ostrzejsze zimy, późniejsze nadejście wiosny i lata, krótszy czas wegetacji. Teren powiatu można podzielić na dwa podobszary odznaczające się innymi warunkami. Pierwszy z nich, teren południowo-zachodni obejmujący Góry Opawskie, odznacza się surowszymi warunkami. Drugi, północno-zachodni oraz zachodni położony na Płaskowyżu Głubczyckiego, ma klimat łagodniejszy. Średnia temperatura roczna wynosi 7,5°C. W styczniu osiąga ona średnią wartość -2°C, a w lipcu 17°C. Roczne sumy opadów atmosferyczne kształtują się na poziomie 650 mm.

5.1.2. Jakość powietrza

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń. W skali kraju największym wytwórcą zanieczyszczeń powietrza jest sektor energetyczny, z którego pochodzi ponad 70 % emisji oraz przemysł cementowo - wapienniczy i chemiczny.

Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej”. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych opalanych najczęściej tanim węglem, a więc najczęściej o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych. Wpływ niskiej emisji na lokalny stan zanieczyszczenia jest istotny, głównie ze względu na lokalizację tych źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery. Z procesem spalania węgla, zwłaszcza w nisko sprawnych paleniskach indywidualnych i małych kotłach z rusztem stałym związana jest emisja benzo(α)pirenu należącego do grupy węglowodorów aromatycznych.

Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu, gdzie zanieczyszczenia gazowe powstają w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Drugą grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły, powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów.

Biorąc pod uwagę tendencje zmian emisji NO_x zwraca uwagę rosnący z roku na rok poziom emisji ze źródeł mobilnych, przy spadku emisji tego zanieczyszczenia ze źródeł stacjonarnych.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
 - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
 - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Głubczyckiego są:

1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe.
2. źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych.
3. źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki.
4. pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu.
5. zanieczyszczenia napływające spoza terenu powiatu, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

Według przedstawionych poniżej danych GUS o emisji zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Głubczyckiego w ciągu ostatnich lat wystąpił spadek wielkości emisji z zakładów szczególnie uciążliwych.

Tabela 7. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Emisja zanieczyszczeń	Ilość zanieczyszczenia w Mg/rok						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
pyłowych:							
ogółem	220	188	167	193	153	110	104
ogółem na 1km ² powierzchni	0,33	0,28	0,25	0,29	0,23	0,16	0,15
ze spalania paliw	217	187	166	192	153	110	102
gazowych:							
ogółem	13 732	9 263	11 403	12 028	10 704	7 794	6 607
ogółem (bez dwutlenku węgla)	646	493	543	573	501	366	322
niezorganizowana	173	114	153	164	144	96	84
dwutlenek siarki	68	51	57	60	52	36	30
tlenki azotu	94	62	82	88	77	52	44
tlenek węgla	449	354	373	395	344	256	228
dwutlenek węgla	13 086	8 770	10 860	11 455	10 203	7 428	6 285
zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:							
pyłowe	69,7	62,7	70,1	68,5	75,1	75,6	74,8
gazowe	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: www.stat.gov.pl

Monitoring

Ocenę poziomów substancji w powietrzu i klasyfikację stref województwa opolskiego za 2015 rok sporządzono w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), oraz akty wykonawcze do ww. ustawy, a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1032).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego, takie jak:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. 2012 poz. 1034),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz.U. 2012 poz. 1028).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ocenę za rok 2015 wykonano zgodnie z nowym podziałem kraju (zgodnie z założeniami do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw opracowanego w związku z planowaną transpozycją dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do prawa polskiego – tzw. dyrektywy CAFE), w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 26 sierpnia 2013 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 poz. 1232 – tekst jednolity, z późn. zm.) ocena jakości powietrza dokonywana jest w strefach. Na terenie województwa opolskiego w 2011 r. wg nowego podziału kraju na terenie województwa opolskiego zostały wydzielone 2 strefy:

- miasto Opole,
- strefa opolska (w skład której wchodzi Powiat Głubczycki).

Jakość powietrza atmosferycznego

Na terenie Powiatu Głubczyckiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu prowadzi bezpośredni monitoring powietrza poprzez stacje pomiarowe, rejestrujące wyznaczone stężenia w wyznaczonych punktach. Wyniki pomiarów przeprowadzanych w 2014 roku wykazały:

Tabela 8. Wyniki pomiarów na stacjach pomiarowych w Powiecie Głubczyckim w 2014 i 2015 roku.

Punkt pomiarowy	Dwutlenek siarki [µg/m ³]		Dwutlenek azotu [µg/m ³]		PM10 [µg/m ³]	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Głubczyce, ul. Kochanowskiego	4,7	4,4	14	12	36	33
Głubczyce, ul. Niepodległości	7,6	7,9	17	16	-	-
Baborów, ul. Dąbrowszczaków	7,3	6,2	17	14	-	-
Kietrz, ul. 3-go Maja	5,8	6,1	14	11	-	-

Źródło: Wyniki pomiarów uzyskanych w 2014 i 2015 roku na stacjach monitoringu jakości powietrza w województwie opolskim. WIOŚ Opole

Tabela 9. Wyniki pomiarów w 2015 – sezon grzewczy i pozagrzewczy, stężenia maksymalne.

Punkt pomiarowy	Stężenie średnioroczne [µg/m ³]	% normy	Średnie stężenie w sezonie grzewczym [µg/m ³]	Średnie stężenie w sezonie pozagrzewczym [µg/m ³]
<i>Dwutlenek azotu – poziom dopuszczalny 40 µg/m³</i>				
Głubczyce, ul. Kochanowskiego	12,0	30	17,3	7,0
Głubczyce, ul. Niepodległości	15,6	39	22,5	9,0
Baborów, ul. Dąbrowszczaków	10,8	27	17,5	6,7
Kietrz, ul. 3-go Maja	14,3	36	20,1	8,8

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

<i>Dwutlenek siarki – wartość odniesienia 20 µg/m³</i>				
Głubczyce, ul. Kochanowskiego	4,4	22	7,6	1,4
Głubczyce, ul. Niepodległości	7,9	40	13,4	2,7
Baborów, ul. Dąbrowszczaków	6,1	31	11,8	2,7
Kietrz, ul. 3-go Maja	6,2	31	10,7	1,9

Źródło: Dane WIOŚ Opole 2015.

Przeprowadzone w 2014 i 2015 roku pomiary nie wykazywały przekroczeń wartości normatywnych, natomiast wskazały różnice w poziomach stężeń uzyskiwanych w okresie grzewczym i pozagrzewczym. Potwierdza to wnioski z poprzednich lat, iż istotną przyczyną zanieczyszczenia powietrza jest niska emisja pochodząca z emitorów indywidualnych palenisk, która dodatkowo skorelowana jest z warunkami atmosferycznymi panującymi w danym roku. Pozostałe zanieczyszczenia w 2014 i 2015 r. nie były mierzone na terenie Powiatu Głubczyckiego, pomiary wykonywane były na innych stacjach pomiarowych w ramach „strefy opolskiej”.

Klasyfikację stref za rok 2015 wykonano w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- **klasa D1** - poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Tabela 10. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2015

Strefa	Ochrona zdrowia												Ochrona roślin				
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (1)	O ₃ (2)	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5	SO ₂	NO _x	O ₃ (1)	O ₃ (2)
Strefa opolska	A	A	A	A	C	D2	C	A	A	A	A	C	C/C1	A	A	A	D2

Źródło: Ocena jakości powietrza za 2015 rok, WIOŚ Opole

1) wg poziomu docelowego

2) wg poziomu celu długoterminowego

Na podstawie „Oceny jakości powietrza za 2015 rok” w województwie opolskim za 2015 r.” obszar Powiatu Głubczyckiego w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM₁₀, O₃⁽¹⁾, B(a)P, PM_{2,5} oraz do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾,
- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO₂, O₃⁽¹⁾, do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾.

Dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy C wymagane jest opracowanie „Programu

Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 r. poz. 1232 – tekst jednolity, z późn. zm.) dla stref, dla których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny marszałek województwa ma obowiązek przygotować projekt programu ochrony powietrza .

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Głównym celem opracowania naprawczego programu ochrony powietrza jest wskazanie niezbędnych działań w zakresie gospodarczym i urbanistycznym w strefie tak, aby możliwa była poprawa jakości powietrza oraz jakości życia mieszkańców. Podstawowym narzędziem polityki przestrzennej miast i gmin są plany zagospodarowania przestrzennego, które jako prawo miejscowe muszą być przestrzegane przez wszystkich użytkowników danego obszaru. Wszystkie działania, które bezpośrednio lub pośrednio mogą przyczynić się do poprawy sytuacji aerosanitarnej w gminach powinny być ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego.

„Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/417/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013 roku. Stwierdzono w nim ponadnormatywne poziomy pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu, jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Konieczne było m.in. zidentyfikowanie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz rozważenie możliwych sposobów ograniczenia emisji ze źródeł mających największy wpływ na jakość powietrza. Warunkiem realizacji działań naprawczych są możliwości techniczne, organizacyjne i finansowe ich przeprowadzenia. W aktualnym Programie Ochrony powietrza dla strefy opolskiej określono działania niezbędne do przywrócenia standardów jakości powietrza. Do podstawowych kierunków działań zaliczono:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających wdrożenie i zarządzanie POP, w tym:
 - wprowadzenie odpowiednich zapisów do kluczowych dokumentów strategicznych (MPZP, Programy ochrony środowiska),
 - wdrożenie działań wynikających z POP na poziomie samorządów lokalnych.
- realizacja działań zmierzających do ograniczenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych, w tym:
 - działania ukierunkowane na ograniczenie niskiej emisji (m.in. przygotowanie i realizacja PONE),
 - działania wspomagające w zakresie redukcji emisji z transportu,
 - kontrola emisji przemysłowych.

Proponowane działania naprawcze zostały ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym na poziomie regionalnym wraz ze wskazaniem szacunkowych kosztów, efektów ekologicznych i możliwych źródeł ich finansowania. W harmonogramie wskazano również organy odpowiedzialne za realizację tych zadań. Proponowane działania wspomagające są natury systemowej i nie powodują bezpośrednio redukcji emisji zanieczyszczeń, jednak są one niezbędne do wdrożenia i realizacji POP na szczeblu lokalnym.

„Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Kędzierzyna – Koźla i Zdieszowic – w zakresie benzenu”, przyjęty uchwałą nr III/33/2015 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 stycznia 2015 roku wskazuje przyczyny wysokich stężeń benzenu może być emisja niezorganizowana związana z produkcją przemysłową.

W ww. Programie nie ma działań związanych z Powiatem Głubczyckim, w związku z brakiem przekroczeń wartości dopuszczalnych benzenu na terenie powiatu.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

W odniesieniu do Powiatu Głubczyckiego w POP umieszczono zadania, które przedstawia tabela poniżej:

Tabela 11. Działania naprawcze na terenie Powiatu Głubczyckiego umieszczone w POP dla strefy opolskiej.

Działania naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe średnie koszty działań naprawczych	Źródło finansowania
Uwzględnianie ograniczenia emisji benzenu na etapie wydawania pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	Starostowie, prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast, Marszałek Województwa Opolskiego	2015-2018	-	WFOŚiGW, NFOŚiGW
Modernizacja systemów kanalizacyjnych i odprowadzania ścieków z zakładów przemysłowych	Zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa w rejonie Kędzierzyna-Koźła i Zdieszowic	2015-2018	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Modernizacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej w powiatach województwa opolskiego	burmistrzowie i wójtowie gmin, starostwie powiatów	2015-2020	wg kosztorysu	budżety miast i gmin, powiatów, budżet województwa
Podejmowanie działań na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza przez gminy województwa opolskiego znajdujące się poza obszarami wyznaczonymi w ramach Programu ochrony powietrza	wójtowie, burmistrzowie gmin województwa opolskiego	2020	-	budżet miast i gmin, WFOŚiGW
Budowa i przebudowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz likwidacja niskiej emisji. Modernizacja węzłów i sieci ciepłowniczych w celu ograniczenia strat ciepła	przedsiębiorstwa ciepłownicze	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne przedsiębiorstw ciepłowniczych, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne, kredyty BOŚ
Podwyższenie całkowitej skuteczności urządzeń redukujących emisję pyłu zawieszonego	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Modernizacja kotłowni komunalnych oraz dużych obiektów energetycznego spalania paliw celem ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń: modernizacja kotłów, automatyzacja procesu spalania, zmiana rodzaju paliwa ze stałego na	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

gazowe, olejowe lub alternatywne źródła energii, budowa/modernizacja systemów oczyszczania spalin.				
Wprowadzanie przez przedsiębiorców nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii, hermetyzacja układów technologicznych, modernizacja instalacji celem spełnienia wymagań BAT oraz standardów emisyjnych.	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Polewanie wodą placów składowych i placów budowy w okresie suchym	zakłady przemysłowe	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast	2015-2020	w ramach kosztów własnych	budżety miast i gmin, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych (np. ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje i inne) w celu uświadamiania mieszkańców wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.	prezydenci, burmistrzowie miast i gmin, wójtowie gmin, starostowie, Zarząd Województwa Opolskiego	2015-2020	wg kosztorysu	Budżety województwa opolskiego, miasta i gmin oraz NFOŚiGW
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin	2015-2020	w ramach działań własnych	w ramach działań własnych
Kontrola gospodarstw domowych w zakresie zorganizowanego przekazywania odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin, straż miejska	2015-2020	budżety miast i gmin, straże miejskich	budżety miast i gmin, straże miejskich
Uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza poprzez odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin wraz z podległymi jednostki	2015-2020	bez kosztów	w ramach działań własnych
Aktualizacja projektów założeń	prezydenci,	2015-2020	koszty własne	budżety miast i gmin

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

do planów oraz planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminach,	wójtowie, burmistrzowie miast i gmin			
Przeprowadzanie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatów: kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów.	starostowie powiatów	2015 - 2020	bez kosztów	budżet powiatu
Monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego).	Powiatowe Inspekcje Nadzoru Budowlanego	2015 - 2020	zadanie własne	budżet Inspekcji i Nadzoru Budowlanego
Przedkładanie do odpowiedniego starosty sprawozdań pokontrolnych z placów budów ze wskazaniem uchybień i zaleceń w zakresie ochrony powietrza wynikających z niezgodności z pozwoleniem budowlanym oraz na etapie oddania do użytkowania	Powiatowe Inspekcje Nadzoru Budowlanego	2015 - 2020	zadanie własne	budżet Inspekcji i Nadzoru Budowlanego
Monitoring pojazdów opuszczających place budowy pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu.	Policja, Straż Miejska, Straż Gminna	2015 - 2020	zadanie własne	budżety miast, gmin i Policji
Uwzględnianie ograniczenia emisji pyłów na etapie wydawania i opiniowania pozwoleń.	starostowie, prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych
Czyszczenie ulic na mokro w celu uniknięcia emisji pyłu z unosu (zadanie dotyczy również czyszczenia na mokro autostrady A4, gdyż jest to jedyny sposób na zredukowanie emisji liniowej z tych terenów)	zarządcy dróg	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych
Ograniczenie stosowania dmuchaw do liści na obszarach zabudowanych, szczególnie przez uwzględnienie w zamówieniach publicznych	Straż Miejska, Straż Gminna	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych

Źródło: Program Ochrony powietrza dla strefy polskiej.

5.1.3. Przyczyny zmian i obecnego stanu jakości powietrza.

Źródła zanieczyszczeń.

Na stan jakości powietrza w Powiecie Głubczyckim wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł. Wyróżnić należy:

- źródła punktowe (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne).

Źródła punktowe:

Zanieczyszczenia emitowane ze źródeł punktowych postają w wyniku spalania paliw oraz w wyniku prowadzenia procesów technologicznych w zakładach przemysłowych. W wyniku energetycznego spalania paliw powstają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), pył, tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO₂). Tego rodzaju źródła, ze względu na sposób wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (wysokość emitora oraz prędkość wylotowa gazów), oddziałują na stan jakości powietrza zwykle w mniejszym stopniu niż spalanie paliw w indywidualnych systemach grzewczych.

Teren Powiatu charakteryzuje się występowaniem niewielkich systemów zaopatrzenia w ciepło, występują również kotłownie grzewcze lub technologiczne, zlokalizowane zazwyczaj przy większych przedsiębiorstwach. Występują także indywidualne systemy zasilania budynków. Większość z nich to małe kotłownie lokalne oraz ogrzewanie piecowe.

W powiecie funkcjonują dwa systemy ciepłownicze w Kietrze, zarządcą pierwszego jest spółka Hydrokan, drugiego Kombinat Rolny „Kietrz”. Dużą kotłownię posiada również Spółdzielnia Mieszkaniowa w Głubczycach.

Na terenie Gminy Kietrz jedynym źródłem ciepła o mocy powyżej 5 MW_t jest kotłownia Kombinatu Rolnego „Kietrz” ul. Zatorze 2, opalana węglem kamiennym, o mocy cieplnej 12,5 MW_t. (źródło ciepła systemu ciepłowniczego). Kombinat Rolny „Kietrz” sp. z o.o. z siedzibą w Kietrze prowadzi działalność na podstawie koncesji udzielonych przez Prezesa URE. System ciepłowniczy Kombinatu Rolnego „Kietrz” Sp. z o.o. obejmuje:

- ciepłownię o mocy zainstalowanej 12,5 MW_t,
- sieci cieplne o łącznej długości ok. 6,3 km (wykonane w technologiach: tradycyjnej ok. 2,2 km, preizolowanej ok. 4,1 km),
- 28 węzłów.

Całkowite zapotrzebowanie mocy cieplnej pokrywanej przez ciepłownię wynosi ok. 9 MW w tym:

- ogrzewanie pomieszczeń (w tym potrzeby własne) ok. 5 MW_t,
- potrzeby technologii (potrzeby własne ok. 4 MW_t).

Baborów:

Zarówno na terenie miasta Baborów jak i na terenie Gminy Baborów nie ma zorganizowanego systemu ciepłowniczego. Występują lokalne kotłownie, obsługujące w szczególności tereny budownictwa mieszkaniowego o charakterze wielorodzinnym i budynki użyteczności publicznej. Na terenie miasta Baborów występuje ok. 26 kotłowni, natomiast na terenie sołectw Gminy Baborów ok. 17 kotłowni (plus kotłownie indywidualne).

Branice:

Ciepłownia w Branicach produkuje ciepło na potrzeby Samodzielnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych oraz innych odbiorców. Źródło ciepła zaopatrzone jest w kotły o łącznej mocy zainstalowanej 11,6 MW_t. Zapotrzebowanie ciepła pokrywane z ciepłowni wynosi 7,011 MW.

Źródła liniowe:

Transport drogowy

W przypadku źródeł liniowych, rozumie się przez nie głównie ciągi komunikacyjne (drogowe i kolejowe), gdzie zanieczyszczenia pochodzą ze spalania paliw (benzyny lub oleju napędowego) w silnikach samochodów. Emitowane są przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie ze ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź. W czasie ruchu pojazdów na drodze dochodzi również do tzw. wtórnego pylenia, czyli ponownego unoszenia pyłu znajdującego się na drodze. Na wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych ma wpływ cały szereg czynników, w tym struktura i natężenie ruchu pojazdów, organizacja ruchu samochodowego, płynność ruchu pojazdów na drodze, stan techniczny dróg i pojazdów. Przez teren Powiatu przebiega droga krajowa, a także drogi wojewódzkie i powiatowe.

Jedyną drogą krajową jest droga nr 38 o długości ok. 42 km przebiegająca od Kędzierzyna-Koźła do granicy państwa w Pietrowicach Głubczyckich. W skład dróg wojewódzkich wchodzi:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

- droga nr 416 – Krapkowice – Głogówek – Głubczyce – Kietrz – Racibórz,
- droga nr 417 – Laskowice – Klisino – Szonów – Szczyty – Racibórz,
- droga nr 419 – Nowa Cerekwia – Kolonia Św. Anny-Niekazaniec- Branice – Granica Państwa,
- droga nr 420 – Kietrz – Dzierżysław – Pilszcz – Granica Państwa,
- droga nr 421 – Szczyty – Błażejowice.

Sieć dróg powiatowych jest dobrze rozwinięta. Drogi powiatowe o twardej nawierzchni mają łączną długość 331,5 km. Stanowi to ok. 8,9 % wszystkich dróg powiatowych w województwie opolskim. Plasuje to Powiat Głubczycki na 4 miejscu spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego. Drogi gminne o twardej nawierzchni mają długość ok. 210 km.

Wykonywany w okresach 5 letnich Generalny Pomiar Ruchu (GPR) w obrębie Powiatu - na drodze krajowej i drogach wojewódzkich wykazuje duży i systematyczny wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. Wyniki pomiarów wykonywanych na drogach w 2000, 2005 i 2010 roku przedstawia tabela poniżej:

Tabela 12. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Głubczyckiego.

Nr drogi	Odcinek	Rok				Wzrost natężenia ruchu [%] *
		2000	2005	2010	2015	
38	Gr. państwa – Głubczyce	3 950	3 616	4 074	4 205	6,5
	Głubczyce (przejście 1)	-	-	7 497	9 179	22,4
	Głubczyce (przejście 2)	-	-	3 188	2 685	-15,7
	Głubczyce - Pawłowiczki	1 591	2 056	2 346	2 602	63,5
416	Głubczyce – Sucha Psina	1 377	1 779	-	-	-
	Głogówek – Klisino	1 365	2 234	2 494	**	82,7
	Klisino - Głubczyce	3 111	3 850	4 271	**	37,3
	Sucha Psina – gr. woj.	2 582	4 800	-	-	-
417	Laskowice - Klisino	1 227	1 810	1 963	**	60,0
	Szonów – DK38	-	374	683	**	82,6*
	DK38 – gr. woj.	-	505	586	**	16,0*
419	Nowa Cerekwia – gr. państwa	-	1 357	1 529	**	*
420	Kietrz – gr. państwa	867	2 202	1 184	**	36,6
421	Szczyty – DK45	-	563	545	**	- 3,2*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GPR 2000, 2005 i 2010, GDDKiA

*wzrost w odniesieniu do 2005 roku

**wyniki pomiarów będą dostępne w III kwartale 2016r.

Wzrastający ruch komunikacyjny na drogach w obrębie Powiatu pociąga za sobą zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Transport kolejowy

W roku 1991 zostało zlikwidowane połączenie kolejowe nr 325 Baborów–Pilszcz, a w 1993 roku ostatnie połączenie osobowe na linii Pietrowice Wielkie – Kietrz. Obecnie linia ta funkcjonuje jako linia towarowa, obsługująca - przede wszystkim po upadku ZTD „Welur” - Kombinat Rolny Kietrz. Służy do transportu płodów rolnych, środków produkcji oraz mięta węglowego do ciepłowni, która zaopatruje w energię cieplną większość obiektów zlokalizowanych na terenie miasta.

Linia kolejowa 177 jest nieeksploatowaną w ruchu pasażerskim linią kolejową łączącą Racibórz z Głubczycami. Na tym odcinku nadal odbywa się ruch towarowy.

Źródła powierzchniowe:

Źródła powierzchniowe (rozproszone), czyli tzw. „niska emisja”, to zanieczyszczenia powstające głównie w wyniku indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań, zarówno w lokalnych kotłowniach, jak i w indywidualnych paleniskach domowych. Zasięg oddziaływania tego rodzaju źródeł ma charakter lokalny, jednak ze względu na powszechność stosowania paliw konwencjonalnych do ogrzewania są one szczególnie uciążliwe i przyczyniają się znacząco do pogorszenia stanu jakości powietrza. Emisja niska odpowiedzialna jest głównie za wzrost stężeń pyłu, dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), tlenku węgla (CO).

Ogrzewanie indywidualne na terenach wiejskich gmin Powiatu Głubczyckiego

Odbiorcy indywidualni poza miejskimi systemami ciepłowniczymi na terenie powiatu wykorzystują do ogrzewania obiektów kotły lub paleniska indywidualne. Na obszarze powiatu z takich źródeł zasilana jest głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

W Powiecie Głubczyckim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne - zwłaszcza na terenach wiejskich, natomiast w miastach wiele jest również budynków wielorodzinnych. Znaczna większość budynków powstała przed 1990 rokiem. Na tej podstawie można wnioskować, iż zaledwie kilka procent tych budynków jest ocieplonych. Należy jednak podkreślić, że w ostatnim czasie obserwuje się wzrastającą liczbę dociepleń budynków, głównie realizowanych przez indywidualnych użytkowników.

Dominuje ogrzewanie paliwami stałymi (węglem kamiennym, koksem), na drugim miejscu wykorzystywane są paliwa płynne (olej opałowy, gaz płynny) i gaz ziemny. Ogrzewanie elektryczne stosowane jest sporadycznie ze względu na wysokie koszty eksploatacyjne.

W kotłowniach lokalnych zasilających pojedyncze bloki mieszkalne zasadniczo spalany jest węgiel o bardzo dobrych parametrach, sortymentu orzech I lub II (wartość opałowa 30 MJ/kg, zawartość popiołu 7,8 %, zawartość siarki 0,6-0,8 %). Większość budynków mieszkalnych, gdzie stosowane są paleniska indywidualne jest natomiast opalanych tanim węglem o złych parametrach (miał węglowy „muł” i „flot” o wartości opałowej 20,24 MJ/kg, zawartości popiołu do 24 %, zawartości siarki 0,8-0,9 %) i proces ten nasila się w ostatnim okresie z przyczyn ekonomicznych.

5.1.4. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W 2020 r. w Polsce 15,5 proc. energii końcowej brutto ma pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ministerstwo Gospodarki przygotowało *Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*. Rada Ministrów przyjęła dokument 7 grudnia 2010 r. Przygotowany w MG dokument określa polskie cele w zakresie udziału energii z OZE w sektorze transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia, dokument zakłada, że filarami zwiększenia udziału odnawialnych źródeł będzie bardziej efektywne wykorzystanie biomasy oraz energii wiatrowej.

Rozwój wykorzystania OZE przyczynia się do pokrycia wzrastającego zapotrzebowania na energię i niesie za sobą większy stopień uniezależnienia się od dostaw energii z importu. Promowanie wykorzystania OZE pozwala na zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach.

Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych cechuje się także niewielką lub zerową emisją zanieczyszczeń, co zapewnia pozytywne efekty ekologiczne.

Rozwój energetyki odnawialnej przyczynia się również do rozwoju słabiej rozwiniętych regionów, bogatych w zasoby zielonej energii. W związku z realizacją inwestycji w OZE, resort przewiduje także wzrost zatrudnienia w gospodarce.

Energia biomasy

Wykorzystanie biomasy, do celów energetycznych następuje przez bezpośrednie spalanie drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej lub roślin energetycznych (specjalnego gatunku wierzby oraz tzw. malwy pensylwańskiej itp.).

Pod względem energetycznym 2 tony biomasy równoważne są 1 tonie węgla kamiennego, jednak pod względem ekologicznym biomasa jest paliwem czystszy niż węgiel. Podczas spalania w odpowiednio zaprojektowanym do tego celu urządzeniu charakteryzuje się mniejszą emisją związków szkodliwych do atmosfery np. SO₂. Biomasa jest zatem bardziej przyjazna środowisku niż węgiel i jest odnawialna w procesie fotosyntezy.

Na terenie powiatu znajduje się zakład do produkcji pelletu – Kopex Eko sp. z o.o. w miejscowości Równe. W 2011 roku spółka Kopex-Eko rozpoczęła produkcję paliw odnawialnych biomasy. Do produkcji wykorzystuje odpady rolnicze. Podstawowym substratem wykorzystywanym do produkcji pelletu jest słoma zbożowa, słoma kukurydziana, słoma rzepakowa. Substratami dodatkowymi są odpady drzewne, zrębki, odpady z młyna, plewy, pyły drzewne, trociny. Pellet charakteryzuje się niską zawartością wilgoci (8-12 %), popiołów (0,5 %) i substancji szkodliwych dla środowiska oraz wysoką wartością energetyczną. Cechy te powodują, że jest to paliwo przyjazne środowisku naturalnemu, a jednocześnie łatwe w transporcie, magazynowaniu i dystrybucji. Pellet nie zawiera żadnych dodatkowych, szkodliwych substancji chemicznych, takich jak kleje czy lakiery. W procesie spalania powstaje niewielka ilość popiołu, który może stanowić nawóz ogrodniczy. Dzięki wdrożeniu innowacyjnego projektu Kopex - Eko wychodzi naprzeciw oczekiwaniom Unii Europejskiej wpisując się w politykę działania ochrony środowiska (www.kopex.com.pl)

W Powiecie Głubczyckim funkcjonują kotły na biomasę, a ich jednostkowe zainstalowane moce szacuje się w przedziale od 50 do 500 kW.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z publikacji Opolskiego Oddziału Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych pt. „Odnawialne Źródła Energii w województwie opolskim z 2011 roku”, w Powiecie Głubczyckim oszacowano, iż potencjał energetyczny Powiatu wynikający z produkcji słomy wynosi 114,17 GWh/rok. Oszacowano także, iż potencjał energetyczny Powiatu Głubczyckiego wynikający z generowanych odpadów powstających z przycinki drzew rosnących wzdłuż dróg gminnych i powiatowych wynosi 5,79 GWh/rok. Jedynie w oczyszczalni ścieków w Głubczycach istnieje potencjał techniczny biogazu do produkcji energii – na poziomie łącznie 2,63 GWh/rok, z czego energii elektrycznej - na poziomie 0,65 GWh_{el}/rok.

Biorąc pod uwagę pogłowie zwierząt i charakter hodowli oszacowano, że potencjał produkcji energii z biogazu pochodzącego z odchodów zwierzęcych w 21 gospodarstwach hodowlanych o pogłowie zwierząt powyżej 200 DJP w Powiecie Głubczyckim wynosi 16,1 GWh_{el}/rok energii elektrycznej i 4,19 GWh/rok energii cieplnej.

Energia wiatru

Energetyka wiatrowa w Polsce jest dopiero u progu rozwoju. Coraz to większe zainteresowanie często jednak nie idzie w parze z wiedzą na temat tego typu przedsięwzięć i sposobie ich realizacji. Jest to o tyle niepokojące, że wielu inwestorów posiadając odpowiednie środki może wstrzymać się od wybudowania parku wiatrowego i stracić po pierwsze okazje do zainwestowania swoich pieniędzy, po drugie zaś zaufanie do samej idei inwestowania w energetykę wiatrową.

Na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych lub przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla lokalizacji farm wiatrowych należy przeprowadzić roczny monitoring awifauny i nietoperzy, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” rekomendowanymi m.in. przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz zgodnie z „Tymczasowymi wytycznymi dotyczącymi oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze na 2009 r.”. Lokalizacja farm wiatrowych będzie możliwa wyłącznie w przypadku, gdy roczny monitoring nie wykaże znaczącego negatywnego wpływu planowanej inwestycji na ptaki i nietoperze.

Powiat Głubczycki to jedno z najlepszych miejsc w Polsce pod budowę farm wiatrowych. Dzięki takiemu położeniu w tak zwanej Bramie Morawskiej, czyli obniżeniu terenu pomiędzy Karpatami Zachodnimi i Pogórzem Śląskim a Sudetami Wschodnimi, produkcja energii wiatrowej jest

opłacalna. Ze względu na częste i bardzo silne wiatry. Obecnie na terenie Powiatu Głubczyckiego funkcjonują następujące farmy wiatrowe:

- farma wiatrowa Zopowy – 15 wiatraków (Bogdanowice, Krzyżowice, Zopowy, Zubrzyce) - łączna moc 37,5 MW (docelowo mają powstać 23 wiatraki),
- pojedynczy wiatrak w Klisinie (gm. Głubczyce),
- farma wiatrowa Kietrz – moc ok. 3 MW – zlokalizowana w gm. Kietrz, 3 turbiny o łącznej mocy 2,5 MW.

Zarówno gmina Baborów jak i Branice także posiadają gotowe plany zagospodarowania przestrzennego, które przewidują budowę farm wiatrowych.

Planowane są kolejne inwestycje, m.in. w Kietrz, Chróścielowie, Kozłówkach, Ludmierzycach, Nasiedlu, Nowej Cerekwi, Rozumicach, Wojnowicach, Zawiszycach, Pietrowicach Głubczyckich, Braciszowie.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego przyłączono do sieci energetycznej farmy wiatrowe: w okolicy Kietrza (o mocy przyłączeniowej 4,5 MW), w okolicy Zawiszyc (o mocy przyłączeniowej 4,5 MW).

Energia wodna:

Teoretyczne zasoby hydroenergetyczne naszego kraju wynoszą ok. 23 tys. GWh rocznie. Zasoby techniczne szacuje się na ok. 13,7 tys. GWh/rok. Wielkość ta to niemal 10% energii elektrycznej produkowanej w naszym kraju. Powyższe dane obejmują jedynie rzeki o znaczących przepływach. Przy uwzględnieniu pozostałych rzek, kwalifikujących się jedynie do budowy małych elektrowni wodnych (MEW), ich wartość jeszcze wzrośnie. Na terenie województwa opolskiego pracuje obecnie 30 elektrowni wodnych, największe obiekty wybudowano na Odrze i Nysie Kłodzkiej.

Zgodnie z publikacją Opolskiego Oddziału Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych pt. „Odnawialne Źródła Energii w województwie opolskim z 2011 roku”, w Powiecie Głubczyckim funkcjonują trzy elektrownie wodne. Dwie na rzece Opawie - w Bliszycach (moc 0,05 MW) i Branicach (moc 0,05 MW) oraz jedna na rzece Osobłoga w Klisinie (moc 0,09 MW).

Energia geotermalna

Energia geotermalna – jest zawarta w wodach, parach wodnych i otaczających je skałach. Zasoby te są w Polsce ogromne i są odnawialne wtedy, gdy po wykorzystaniu ciepła z pobranej wody z powrotem włączane są do miejsca pobrania.

Pod względem energetycznym najlepiej jest eksploatować wody wysokotemperaturowe, jednak występują one zwykle bardzo głęboko, nawet na głębokościach poniżej 3000 m. Słabe rozpoznanie głębokich zbiorników geotermalnych przy planowaniu ich eksploatacji wiąże się z ryzykiem finansowym. Wykorzystanie wód średnio i niskotemperaturowych, z uwagi na mniejszą głębokość występowania zbiorników (1500–2000 m) niesie ze sobą mniejsze ryzyko, ale jest też energetycznie mniej korzystne.

Budowa wgłębna na terenie powiatu nie została rozpoznana wierceniami i profilowaniem geofizycznym na dużych głębokościach. Obecnie na terenie Powiatu Głubczyckiego wody geotermalne nie są wykorzystywane.

Energia słońca

Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne, wykorzystujące tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

Zasoby energii słonecznej są wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody użytkowej w okresie letnim i ok. 50÷60 % tych potrzeb w okresie wiosenno – jesiennym.

Energię słoneczną wykorzystuje się w:

- kolektorach słonecznych,
- instalacjach fotowoltaicznych,
- oświetleniu solarnym,
- sygnalizacji solarnej.

Panujący rozkład energii słonecznej w poszczególnych miesiącach roku pozwala na spożytkowanie tej energii w ograniczonym zakresie, wymuszającym uzupełnienie energii z innych źródeł, bądź stosowania rozwiązań z rozbudowaną akumulacją ciepła. Generalnie można przyjąć, że energia solarna obecnie może być w tym przypadku wykorzystywana w technologii suszenia, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz ogrzewania pomieszczeń. W przyszłości może być szerzej wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej, gdy pojawią się ogniwa fotowoltaiczne zdecydowanie tańsze i o zdecydowanie większej sprawności niż obecnie.

Miejscom użytkowania energii solarnej są przede wszystkim budynki mieszkalne, usługowe, rekreacyjne użyteczności publicznej. Zważywszy, że liczba użytkowników energii solarnej może być bardzo duża na terenie województwa, ilość uzyskanej energii w technologii solarnej może mieć znaczny wpływ na poprawę lokalnych warunków środowiskowych, przede wszystkim stanu powietrza. Obecne instalacje są nieliczne, nie mają one znaczenia w gospodarce energetycznej poszczególnych gmin, Powiatu Głubczyckiego i województwa, można je traktować jako obiekty referencyjne przyszłych instalacji.

Energia otoczenia:

Ziemia nagrzewana promieniami słonecznymi stanowi niewyczerpane źródło energii cieplnej o niskiej temperaturze. Ciepło z otoczenia, np. z gruntu czy z wody może być wykorzystane po przetworzeniu do celów grzewczych. Temperatura gruntu na głębokości 15 metrów przez cały rok jest stała i wynosi ok. 10°C, a wód gruntowych od 8 do 12°C. Urządzenia, które pobierają ciepło z otoczenia i podnoszą je do poziomu temperatury wymaganej dla celów grzewczych nazywane są "pompami ciepła". Jest wiele rodzajów systemów grzewczych z wykorzystaniem pomp ciepła i chociaż charakteryzują się one dużymi kosztami inwestycyjnym, to stają się coraz bardziej popularne, ze względu na bardzo wysoką sprawność energetyczną, rzędu 300 – 400 %.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego pompy ciepła są wykorzystywane obecnie w DPS Klisino, ZSM Głubczyce, SPZOZ W Głubczycach oraz w niewielkim stopniu przez prywatnych inwestorów do ogrzewania domów mieszkalnych.

5.1.5. Tabela SWOT.

Tabela 13. Tabela SWOT dla komponentu powietrze atmosferyczne.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonujący system ciepłowniczy w Kietrze, możliwe kolejne podłączenia na terenie Kietrza, - brak zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu, - dostęp do gazu sieciowego, możliwość wykorzystania do ogrzewania 	<ul style="list-style-type: none"> - uciążliwy problem niskiej emisji, - opalanie indywidualnych palenisk domowych paliwem o niskiej jakości, - duża emisja zanieczyszczeń ze środków transportu, - spalanie odpadów w paleniskach domowych, - wysokie koszty zakupu, montażu, instalacji, - niekorzystna struktura paliw (niska cena węgla), - niska świadomość społeczeństwa
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie zapisów z Programu Ochrony Powietrza, - zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych i odnawialnych źródeł energii, - przeprowadzane modernizacje i remonty 	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem, pyłem PM2,5 oraz PM10 pochodzącymi z niskiej emisji, - zanieczyszczenie powietrza powodowane przez emisję komunikacyjną, - długi okres zwrotu inwestycji

<p>dróg,</p> <ul style="list-style-type: none">- potencjalne możliwości wykorzystywania energii słonecznej,- wsparcie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej- upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	
---	--

5.1.6. Tendencje zmian

W obecnym „Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych” określono przewidywany poziom pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i B(a)P dla roku prognozy: 2020. Wielkości prognozowanej emisji podano dla emisji punktowej, powierzchniowej i liniowej.

Dla emisji liniowej:

- PM10: wielkość redukcji: 430,5 Mg/rok, stopień redukcji: 21 %,
- PM2,5: wielkość redukcji: 285,98 Mg/rok, stopień redukcji: 21 %,
- B(a)P: wielkość redukcji: 0,03032 Mg/rok, stopień redukcji: 7 %.

Dla emisji powierzchniowej:

W wynikach modelowania, jako obszar występowania przekroczeń normatywnych stężeń PM10 w powietrzu, zidentyfikowano obszary 33 gmin dla PM10, 19 gmin dla PM2,5 i obszar całej strefy dla B(a)P.

- PM10: wielkość redukcji: 614 Mg/rok, stopień redukcji: 8,22 %,
- PM2,5: wielkość redukcji: 612 Mg/rok, stopień redukcji: 9,56 %,
- B(a)P: wielkość redukcji: 0,34376 Mg/rok, stopień redukcji: 8,57 %.

Dla emisji liniowej:

Przyjęte wartości redukcji emisji liniowej:

- PM10: wielkość redukcji: 399,46 Mg/rok, stopień redukcji: 10 % (dla powiatu głubczyckiego: 14,7 Mg/rok, 10 %),
- PM2,5: wielkość redukcji: 359,52 Mg/rok, stopień redukcji: 10 % (dla powiatu głubczyckiego: 13,23 Mg/rok i 10%),
- B(a)P: wielkość redukcji: 0,0008 Mg/rok, stopień redukcji: 11 % (dla powiatu głubczyckiego: 10 %).

Założono również zmiany emisji napływowej wynikające z realizacji Programu ochrony powietrza w strefie opolskiej oraz wdrożenia dyrektywy CAFE na terenie kraju i w innych państwach UE. Redukcja emisji z okalających powiatów przyczyni się do redukcji emisji napływowej w strefie na poziomie 10 %. Tło ponadregionalne pozostaje bez zmian.

W POP podano również prognozę poziomu zanieczyszczenia powietrza przy założeniu niepodejmowania dodatkowych działań naprawczych dla roku prognozy 2020, w podziale na emisję punktową, powierzchniową i liniową:

Emisja punktowa:

W przyszłości będzie następować zmniejszanie wielkości emisji ze źródeł przemysłowych – energetycznych i technologicznych w związku z wprowadzaniem energooszczędnych i materiałoszczędnych technologii, urządzeń energetycznych niskoemisyjnych, korelujące ze wzmocnieniem działania organów administracji publicznej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska (w poprzednich latach również spadała emisja z zakładów szczególnie uciążliwych). Na skutek przeprowadzonych procesów

termomodernizacyjnych w obiektach podłączonych do sieci przewiduje się również spadek zapotrzebowania na moc oraz ograniczenie zużycia energii cieplnej, a co za tym idzie zmniejszenie emisji ze źródeł punktowych.

Emisja powierzchniowa:

Analiza wyników modelowania w POP dla roku prognozy 2020 przy niepodejmowaniu działań wykazała, iż zakładane działania nie prowadzą do uzyskania wymaganej jakości powietrza i dotrzymania norm w tym zakresie.

Emisja liniowa:

W prognozie wyliczonej w POP wzięto pod uwagę spodziewany ogólny wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach. Wg szacunków Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, średni wskaźnik wzrostu ruchu pojazdów osobowych dla roku prognozy wynosi 1,18. Zmiana jakości paliw dopuszczonych do obrotu nie wpłynie w sposób istotny na wielkość emisji analizowanych substancji, a spodziewana redukcja emisji liniowej nastąpi poprzez zmianę parametrów emisyjnych pojazdów poruszających się po drogach województwa.

W związku z powyższym, w prognozie emisji uwzględniono zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wprowadzanie na rynek coraz nowocześniejszych pojazdów spełniających standardy Euro 4 i wyższe. Należy zwrócić uwagę, że obniżenie emisji pyłów wynikające z wprowadzenia norm Euro będzie kompensowane poprzez wzrost natężenia ruchu pojazdów. Według szacunkowych obliczeń poprawa parametrów emisyjnych pojazdów oraz poprawa parametrów technicznych dróg i ulic doprowadzi do zmniejszenia się emisji liniowej:

- o 15% – tzw. emisji spalinowej, tj. wynikającej ze spalania paliw,
- o 30% – emisji pozaspalinowej i wtórnej.

5.2. Klimat akustyczny.

Ustawa z dnia 26 sierpnia 2013 r. roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2013 poz. 1232 – tekst jednolity, z późn. zm.) traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz.U. 2014 r. poz. 112 – tekst jednolity) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. 2005 Nr 263, poz. 2202 z późn. zmianami),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25.06.2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny (osiedlowy i mieszkaniowy) występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ.

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów

technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80 – 125 dB i w znacznym stopniu przenosi się na tereny sąsiadujące. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Na terenie Powiatu Głubczyckiego hałas przemysłowy wywiera wpływ na środowisko, jakkolwiek modernizowane instalacje w istniejących zakładach jak i powstające zakłady korzystają z coraz większej dostępności nowoczesnych technologii w przemyśle ograniczających natężenie hałasu. Również podczas modernizacji zakładów wykorzystuje się coraz sprawniejsze urządzenia, charakteryzujące się obniżoną emisją hałasu. Sytuacja ekonomiczna spowodowała w ostatnich latach zamknięcie i restrukturyzację szeregu przedsiębiorstw, podziały na mniejsze jednostki gospodarcze, rezygnację z uciążliwej produkcji, na korzyść produkcji bardziej nowoczesnej.

Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Powiatu Głubczyckiego nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie, kamieniarskie i przetwórcze.

Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa opolskiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie Powiatu kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny,

- hałas komunikacyjny drogowy:

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren powiatu przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, łączące Powiat Głubczycki z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Staraniem Marszałka województwa opolskiego opracowany został „Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu większym niż 30 000 przejazdów rocznie dla województwa opolskiego na lata 2014-2019”, uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr IV/60/2015 z dn. 24 lutego 2015 r.

Program stanowi kontynuację działań podjętych przez Urząd Marszałkowski w poprzednim Programie ochrony środowiska przed hałasem. Podstawowym celem realizacji kierunków i działań zapisanych w Programie jest ograniczenie wpływu hałasu na zdrowie oraz dobrostan ludzi poprzez ograniczenie emisji hałasu w środowisku do poziomów dopuszczalnych.

Materiałem wejściowym do opracowanego Programu były sporządzone przez zarządców dróg i linii kolejowych mapy akustyczne z 2012 roku., w ramach których określone zostały obszary naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Podstawowymi kierunkami określonymi w dokumencie, umożliwiającymi redukcję hałasu, powinny być:

- możliwie największe zmniejszenie obszarów z przekroczonym poziomem dopuszczalnym hałasu,

- znacząca redukcja wskaźnika M, stanowiącego powiązanie przekroczenia z liczbą mieszkańców,
- dążenie do nie pogarszania stanu klimatu akustycznego wokół istniejącej sieci transportowej,
- wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zurbanizowane
- prowadzenie szerokiej edukacji społecznej,
- tworzenie „dobrego” prawa lokalnego, które nie generuje nowych obszarów konfliktowych.

Jednym z kierunków działań przewidywanych w ramach Programu jest realizacja przeglądów ekologicznych na odcinkach dróg i linii kolejowych, na których w oparciu o mapę akustyczną stwierdzono możliwość występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Realizacja przeglądu umożliwi stwierdzenie stanu faktycznego oddziaływania oraz określenie celowych środków ochrony przed hałasem, a w przypadku niemożności ich zastosowania lub wyczerpania ich możliwości ochronnych określenie zasięgu obszaru ograniczonego użytkowania wraz ze sprecyzowaniem ograniczeń dla sposobu użytkowania terenu.

W dokumencie opisane zostały koncepcje działań naprawczych, mających na celu poprawę stanu klimatu akustycznego, przedstawione w ramach opracowanych map akustycznych będących przedmiotem oceny dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych.

W opracowanych mapach zaleca się następujące metody redukcji hałasu:

- ekrany akustyczne (przy dużych przekroczeniach wartości dopuszczalnych, powyżej 5 dB, gdy warunki terenowe umożliwiają ich wprowadzenie),
- modernizacja nawierzchni drogowych (połączona z wyrównaniem górnej warstwy nawierzchni),
- ciche nawierzchnie drogowe; redukcja hałasu do 3-4 dB, maleje z czasem, jeśli nawierzchnia nie jest regularnie konserwowana a w szczególności czyszczona, ograniczenie prędkości ruchu samochodowego, zwłaszcza w porze nocnej (przy jednoczesnej egzekucji tego ograniczenia, np. poprzez stosowanie fotoradarów), oczekiwana zmiana poziomu hałasu do ok. 2 dB, w zależności od procentu udziału pojazdów ciężkich,
- upłynnienie ruchu (ronda, wysepki drogowe),
- zmiana natężenia i struktury ruchu samochodowego, np. przez budowę obwodnic.

Dodatkowo, do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaleca się wprowadzić zapisy poświęcone ochronie przed hałasem drogowym. Zaleca się także podejmowanie działań, które mają na celu rozdzielanie stref oddziaływania hałasu samochodowego od terenów mieszkalnych (szczególnie dla nowo tworzonych terenów zabudowy mieszkaniowej). W miejscach o największym oddziaływaniu ponadnormatywnego poziomu hałasu należy rozważyć możliwość tworzenia stref ograniczonego użytkowania.

Terminy i koszty realizacji poszczególnych działań naprawczych przedstawione zostały szczegółowo w harmonogramach dla poszczególnych odcinków drogowych.

W odniesieniu do Powiatu Głubczyckiego w ww. Programie uwzględniony został odcinek drogi wojewódzkiej 416 przebiegający przez teren miasta Głubczyce. Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu (dla kilometrażu 34+000 – 35+500) – określa przekroczenie na całym odcinku poziomu dopuszczalnego L_{DWN} o 0-5 dB(A) oraz w przypadku bezpośredniego sąsiedztwa budynku z pasem drogowym 5-10 dB(A). W okresie nocy przekroczenia wskaźnika L_N na poziomie 0-5dB(A) na całej długości odcinka na terenach chronionych.

Od listopada 2013 roku prowadzono prace budowlane przy obwodnicy miasta Głubczyce, które zostały zakończone w 2014 roku. Dzięki nowej obwodnicy natężenie ruchu na ww. odcinku drogi powinno zostać w znaczący sposób zredukowane. Większa redukcja ilości pojazdów występować będzie głównie na odcinku od granicy miasta do skrzyżowania ulic Wrocławskiej i Jana III Sobieskiego. W ciągu ulicy Jana III Sobieskiego spadek ilości pojazdów będzie mniejszy niż w pierwszym przypadku ze względu na obecny tutaj w większym stopniu ruch wewnętrzny (gospodarczy) miasta.

W sytuacji kiedy realizowane są działania mogące doprowadzić do znaczącej poprawy stanu klimatu akustycznego na przedmiotowym odcinku drogowym, nie zaleca się podejmowania dodatkowych działań mających na celu w dalszym stopniu ograniczyć emisję hałasu z drogi.

Należy także stwierdzić, iż w obecnych warunkach (zwarła zabudowa w ciągu ul. Jana III Sobieskiego) zrealizowane obejście miasta wydaje się być rozwiązaniem zdecydowanie lepszym, niż realizacja ekranów akustycznych w zainwestowanej części miasta.

Prace związane z budową obwodnicy Głubczyc zakończono jesienią 2014 roku, inwestycja kosztowała 26,7 mln zł, z czego prawie 22,7 mln zł stanowiły pieniądze z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dostępne w Regionalnym Programie Operacyjnym woj. opolskiego z lat 2007-2013.

Weryfikacja skuteczności obwodnicy miasta Głubczyce jako metody na obniżenie poziomu hałasu przy drodze wojewódzkiej 416 nastąpi w ramach kolejnego mapowania akustycznego, które powinno odbyć się w roku 2017, o ile wielkość ruchu na analizowanym odcinku drogowym pozwoli zakwalifikować go do takiego mapowania.

Zgodnie z artykułem 119 ustawy Prawo ochrony środowiska, program ochrony środowiska przed hałasem tworzy się dla terenów na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny. Poniżej podano charakterystykę terenów objętych programem w zakresie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu przy drodze wojewódzkiej DW416.

Obliczona została m.in.:

- powierzchnia obszarów (w km²) ekspozowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_{DWN}, w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

<5 dB	– 0,015 km ² ,
5-10 dB	– 0,002 km ² ,
10-15 dB	– 0,000 km ² ,
15-20 dB	– 0,000 km ² ,
>20 dB	– 0,000 km ² .

- powierzchnia obszarów (w km²) ekspozowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_N, w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

<5 dB	– 0,080 km ² ,
5-10 dB	– 0,001 km ² ,
10-15 dB	– 0,000 km ² ,
15-20 dB	– 0,000 km ² ,
>20 dB	– 0,000 km ² ,

Dodatkowo należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe planowanie przestrzenne w sąsiedztwie dróg. Należy to do obowiązków właściwych organów administracji publicznej. Przede wszystkim nie należy zezwalać na budowanie nowych budynków podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne.

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził badania hałasu drogowego na terenie Powiatu Głubczyckiego w dwóch punktach pomiarowych, na terenie o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz mieszkaniowo – usługowym. W punktach tych wykonano pomiary jednodobowe (metodą ciągłą), do określenia równoważnych poziomów hałasu dla pory dnia i nocy; punkty pomiarowe zlokalizowano na granicy pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej, w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni i na wysokości 4,0 m n. p. t.

Punkt przy ulicy I Armii WP – droga krajowa nr 38:

Punkt pomiarowy zlokalizowany na terenie o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz usługowej, oddzielony od strony drogi chodnikiem. Pomiarami objęto odcinek drogi o długości 200 m. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 6 640 pojazdów/16 h, w tym 40 % udział pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 528 pojazdów/8h, z 31 % udziałem pojazdów ciężkich. Pomiary nie wykazały przekroczeń poziomów

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

dopuszczalnych w porze dziennej, natomiast w nocy poziom dopuszczalny został przekroczony o 0,1 dB.

Punkt przy ulicy Jana Pawła II – droga wojewódzka nr 416:

Punkt pomiarowy zlokalizowany na terenie o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usługowej, oddzielony od strony drogi chodnikiem. Pomiarami objęto odcinek drogi o długości 200 m. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 6 544 pojazdów/16 h, w tym 11 % udział pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 568 pojazdów/8h, z 15 % udziałem pojazdów ciężkich. Pomiarzy nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych w dzień, natomiast w nocy poziom dopuszczalny został przekroczony o 0,5 dB.

Tabela 14. Lokalizacja i wyniki pomiarów równoważnych poziomów dźwięku w porze dziennej i nocnej.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Natężenie ruchu ogółem dzień/noc (poj/h)	Równoważny poziom dźwięku		Dopuszczalne poziomy hałas [dB] dzień/noc	Wartość przekroczenia	
		dla pory dnia L_{AeqD}	dla pory nocy L_{AeqN}		dzień	noc
		[dB]	[dB]			
Głubczyce, ul. I Armii WP	415/66	62,7	56,1	65/56	brak	0,1
Głubczyce, ul. Jana Pawła II	409/71	61,5	56,5	65/56	brak	0,5

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na podstawie wyników pomiarów monitoringowych hałasu drogowego za rok 2013 rok w województwie opolskim, WIOŚ Opole

Hałas komunikacyjny kolejowy:

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Ze względu na reorganizację kolejnictwa liczba pociągów jest ograniczana z roku na rok, z tego też powodu oddziaływanie hałasu pochodzącego z transportu kolejowego również ulega sukcesywnemu zmniejszeniu. Na terenie Powiatu Głubczyckiego nie wykonywano pomiarów hałasu kolejowego.

Hałas wytwarzany przez farmę wiatrową Zopowy:

W 2015 roku dokonano pomiarów na terenie farmy wiatrowej Zopowy. Farma składa się łącznie z 15 turbin wiatrowych (łączna moc 30 MW), które wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi (stacja transformatorowa) oraz współpracując ze sobą, stanowią komplementarny zespół techniczny. Odległość najbliższych budynków mieszkalnych wsi Krzyżowice, Zopowy, Bogdanowice i Zubrzyce wynosi od 570 m do 1 km.

Przeprowadzone pomiary nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu.

5.2.1. Tabela SWOT.

Tabela 15. Tabela SWOT dla komponentu hałas.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja dróg, - budowa ścieżek rowerowych, - prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego, - przygotowana mapa akustyczna i Program Ochrony Środowiska przed hałasem, - wybudowana obwodnica Głubczyc 	<ul style="list-style-type: none"> - występująca uciążliwość związana z emisją hałasu pochodzącą z zakładów przemysłowych, - ponadnormatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego

SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego, - zmniejszanie uciążliwości akustycznej, - wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego 	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie warunków i komfortu życia mieszkańców na tych obszarach, w których występuje szkodliwe oddziaływanie dokuczliwego (ponadnormatywnego) hałasu, - zwiększająca się liczba pojazdów mechanicznych

5.2.2. Tendencje zmian

W opracowanym „Programie Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu większym niż 30 000 przejazdów rocznie dla województwa opolskiego na lata 2014-2019”, oprócz przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zidentyfikowanych w ramach najnowszych map akustycznych - przewidziano szereg działań mających na celu dalszą oprawę stanu klimatu akustycznego na terenie województwa opolskiego. Działania te mają różnoraki charakter, począwszy od zadań o charakterze organizacyjnym, do kosztownych działań inwestycyjnych.

Działania organizacyjne są to działania najtańsze w realizacji, ale jednocześnie bardzo często bardziej skuteczne niż działania inwestycyjne. Obejmują one zarówno np. ograniczenia prędkości ruchu na wybranych odcinkach dróg, ale także działania planistyczne, które pozwalają unikać sytuacji w której zezwala się na realizację zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie autostrady albo linii kolejowej. Z kolei działania inwestycyjne polegają między innymi na budowie ekranów akustycznych albo innych obiektów ekranujących, wymianie nawierzchni drogi na cichą czy też budowie obwodnic.

W efekcie prowadzonych działań organizacyjnych i inwestycyjnych powinna nastąpić poprawa klimatu akustycznego terenów zamieszkałych. Natomiast negatywny wpływ wywiera systematyczny wzrost liczby pojazdów mechanicznych i związany z tym wzrost zasięgu hałasu (określany w ramach kolejnych map akustycznych).

W wielu przypadkach na terenie województwa, w szczególności przy odcinkach dróg, nie ma technicznych możliwości zastosowania środków ochrony przed hałasem. Ponadto w programie przewidziano możliwość działań alternatywnych polegających na inwestycyjnej albo organizacyjnej ochronie przed hałasem.

Przewidziane działania naprawcze zaproponowane w ww. programie, pozwalają prognozować potencjalną dużą skuteczność proponowanych działań.

W większości przypadków dostępne i zaproponowane działania pozwalają na wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku, natomiast tam gdzie nie jest to możliwe zaproponowane środki pozwalają na prawne uregulowanie występujących naruszeń standardów akustycznych (np. w postaci obszarów ograniczonego użytkowania).

Kwestią kluczową pozostaje jedynie dostęp do środków finansowych, który zapewni możliwość realizacji zaproponowanych działań, oraz wywiązywanie się ze obowiązków określonych programem przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi oraz urzędów miast i gmin województwa opolskiego.

5.3. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska. Pod względem rodzaju można wyróżnić promieniowanie jonizujące oraz niejonizujące, ze względu na źródło pochodzenia określa się promieniowanie naturalne (występujące w przyrodzie) i sztuczne (wytwarzane przez człowieka).

Źródła promieniowania elektromagnetycznego - promieniowanie niejonizujące:

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, tj. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 26 sierpnia 2013 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 r. poz. 1232 – tekst jednolity, z późn. zm.) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W odniesieniu do Powiatu Głubczyckiego źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są:

- stacje i linie energetyczne o napięciu 110 kV,
- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo-badawczych, ośrodkach medycznych,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, w tym pojedyncze aparaty telefonii komórkowej, sterowniki radiowe itp.

W zależności od mocy urządzeń, ich konstrukcji, lokalizacji itd. różny może być zasięg oddziaływania tych urządzeń.

Podstawowymi elementami każdej sieci są stacje i linie energetyczne. Operatorem sieci przesyłowej i jej właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA (PSE SA). Sieć dystrybucyjna i sieci niskiego napięcia podlegają w większości zakładom energetycznym.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 Nr 192, poz. 1883).

Badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu.

W 2013 i 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w dwóch punktach pomiarowych na terenie Powiatu Głubczyckiego. Przeprowadzone badania wykazały, że w żadnym z badanych punktów pomiarowych **nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej**, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów i wynoszącej 7 V/m. Wyniki pomiarów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 16. Punkty pomiarowe PEM na terenie Powiatu Głubczyckiego w 2013 i 2014 roku.

Lokalizacja	Wartość średnia zmierzona		Wartość dopuszczalna [V/m]
	2013	2014	
Głubczyce, ul. Fabryczna	-	0,8	7
Branice	<0,3	-	

Źródło: Badania PEM w 2013 i 2014 roku WIOŚ Opole.

Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Obecnie WIOŚ w Opolu nie posiada wykazu terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności ponieważ przeprowadzone badania nie wykazały takich przekroczeń.

Dla ochrony mieszkańców powiatu przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - wg przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczenia rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ew. ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż linii zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganym środkami technicznymi. Przy zbliżeniach linii do budynków mieszkalnych po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego wymaga się ekranowania linii.

5.3.1. Tabela SWOT.

Tabela 17. Tabela SWOT dla komponentu promieniowanie elektromagnetyczne.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie systematycznych pomiarów PEM przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, - prowadzenie przez Starostę wykazu zgłoszeń instalacji PEM 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielki wpływ na ograniczanie emisji PEM, stan techniczny i modernizacje instalacji
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnianie uwarunkowań PEM w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, - wzrost świadomości społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - niepokoje społeczne związane z lokalizacją stacji bazowych telefonii komórkowych, - szybki rozwój technologii, stale rozbudowywana infrastruktura, większa liczba urządzeń

5.3.2. Tendencje zmian

Na terenie województwa opolskiego nie ma stwierdzonego zagrożenia negatywnymi skutkami promieniowania elektromagnetycznego. W przypadku wszystkich źródeł PEM należy pamiętać o zachowaniu odpowiedniej odległości podczas lokalizowania, zwłaszcza, jeśli w sąsiedztwie są budynki mieszkalne, miejsca przebywania dzieci, a także miejsca pracy. Dotychczasowe wyniki przeprowadzanych pomiarów wskazują, że nie zbliżają się one do wartości dopuszczalnych, stanowiąc kilka – kilkanaście procent wartości dopuszczalnych. Rozwijająca się jednak dynamicznie struktura telekomunikacyjna, budowa nowych instalacji antenowych, uruchamianie nowych nadajników powodują potencjalny wzrost wartości promieniowania. Jednocześnie planowanie, rozbudowa i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej odbywać powinna się z zapewnieniem jej bezpieczeństwa oraz mechanizmów jakości, co wpłynie pozytywnie na środowisko i przyczyni się do jego ochrony przed szkodliwym wpływem wytwarzanego przez nie promieniowania. Przypuszcza się, iż w okresie obowiązywania Programu stan ten nie ulegnie

zmianie. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu w opublikowanym „Programie państwowego monitoringu środowiska województwa opolskiego na lata 2016-2020” określił punkty pomiarowe w których będzie dokonywał pomiarów promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu Głubczyckiego:

w 2016 r.:

- Głubczyce, ul. Dworcowa,
- Kietrz, ul. Głowackiego

w 2017 r.:

- Głubczyce, ul. Fabryczna,

w 2018 r.:

- Głubczyce, ul. Krakowska,
- Baborów,
- Dobieszów,
- Krzyżowice,
- Nowa Wieś Głubczycka,
- Branice,

w 2019 r.:

- Głubczyce, ul. Dworcowa,
- Kietrz, ul. Głowackiego.

Wpływ zmian klimatu:

W polskim systemie elektroenergetycznym dominują sieci napowietrzne, które w przeciwieństwie do sieci kablowych są silnie narażone na awarie spowodowane silnymi wiatrami i nadmiernym oblodzeniem. Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych typu huragany, intensywne burze itp. może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii elektrycznej do odbiorców. Najważniejsze zjawiska wpływające na ryzyko zniszczeń sieci przesyłowych i dystrybucyjnych to występowanie burz, w tym burz śnieżnych, szadź katastrofalna i silny wiatr. Dla produkcji energii kluczowe znaczenie ma dostępność wody dla potrzeb chłodzenia. Pobór wody dla tych celów stanowi 70 % całkowitych poborów wody w Polsce. W warunkach dużej zmienności opadów skrajne sytuacje (powodzie i susze) i wzrost niestacjonarności przepływów mogą zakłócić dostępność niezbędnych ilości wody, która wykorzystywana jest na cele chłodzenia. Może to spowodować obniżenie sprawności tradycyjnych elektrowni z chłodzeniem w obiegu otwartym oraz obniżenie ilości energii produkowanych przez te instalacje.

5.4. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno-ściekowa.

5.4.1. Wody powierzchniowe

Obszar Powiatu Głubczyckiego znajduje się w zlewni czterech rzek. Północna i zachodnia część powiatu to zlewnia Osobłogi i Straduni, środkowa to zlewnia rzeki Psiny, południowa należy do zlewni Opawy, które są lewobrzeżnymi dopływami Odry. Południowe obrzeże Powiatu Głubczyckiego znajduje się w zlewni Opawy, część środkową obejmuje zlewnia Psiny, a zachodnie i północne fragmenty gminy Głubczyce to tereny zlewni Osobłogi i Straduni. Na rzece Troi są dwa obiekty piętrzące: jaz w Wojnowicach, jaz w Nowej Cerekwi, jaz na Osobłodze w Klisinie.

Hydrografię terenu uzupełniają liczne drobne stałe bądź okresowe dopływy powyższych cieków, rowy melioracyjne, oraz naturalne i sztuczne zbiorniki wodne - stawy występujące pojedynczo. Cieki mają charakter głównie nizinny. Zasilanie cieków ma charakter śnieżno – deszczowy (niwalno – pluwialny).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 18. Cieki Powiatu Głubczyckiego w układzie gmin wg stanu na dzień 31.12.2015r. WZMiUW w Opolu, Oddział Głubczyce.

Lp.	Gmina	Nazwa cieku	Długość odcinka w gminie [m]	Kilometr w gminie od-do [km]	Długość odcinka uregulowana [m]	Kilometr odcinka uregulowanego w gminie od-do
1.	Baborów	Psina	17 000	24+100-41+100	16 300	24+100-38+100 38+800-41+100
2.		Złotnik	4 000	0+000-4+000	900	2+500-3+400
3.		Młynówka Sułków	1 950	0+000-1+950	-	-
RAZEM			22 950	-	17 200	-
1.	Branice	Troja	4 700	22+500-27+200	1 400	22+500-23+900
2.		Morawa	2 000	13+900-15+900	-	-
3.		Ostra	2 100	13+150-15+250	2 100	13+150-15+250
4.		Młynówka Wiechowice	1950	0+000-1+950	1 200	0+000-1+200
RAZEM			10 750	-	4 700	-
1.	Głubczyce	Psina	11 570	41+100-52+670	8 900	41+100-41+900 43+400-44+600 45+300-52+200
2.		Złotnik	10 600	4+000-14+600	7 300	6+000-7+800 8+00-9+800
3.		Troja	10 300	27+200-37+500	3 600	29+100-31+100 33+100-34+000 36+800-37+500
4.		Stradunia	10 200	26+970-37+170	6 300	26+970-30+270 33+770-36+770
7.		Młynówka Głogówek	2 780	7+500-10+280	-	-
RAZEM			45 450	-	26 100	-
1.	Kietrz	Troja	16 000	6+500-22+500	16 000	6+500-22+500
2.		Morawa	13 900	0+000-13+900	10 700	0+400-9+800 10+000-10+800 11+100-11+400 11+800-12+000
3.		Potok Rozumicki	4 745	8+255-13+000	4 045	7+000-12+300
4.		Ostra	10 000	3+150-13+150	10 000	3+150-13+150
5.		Krzanówka	2 360	9+200-11+560	-	-
RAZEM			47 005	-	40 745	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Głubczycach, WZMiUW Opole Oddział Głubczyce

Stan wód powierzchniowych

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2014 poz. 1482).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2014 poz. 1482) oceniane są substancje priorytetowe oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej KOM 2006/0129 (COD) dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości środowiska w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE. Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wyników badań do wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód dla danego typu jednolitych części wód przedstawionych w załączniku nr 8 wyżej cytowanego rozporządzenia. Przekroczenie tych wartości powoduje przyjęcie złego stanu chemicznego.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Głubczyckiego przeprowadza WIOŚ w Opolu. W latach 2010-2013 roku przeprowadzone zostały badania jakości tzw. Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych na terenie województwa opolskiego, w tym w pięciu punktach pomiarowo – kontrolnych na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Ocena wód powierzchniowych poprzez określenie ich stanu ekologicznego jest nowym podejściem zgodnym z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Stan ekologiczny wód określany jest na podstawie elementów biologicznych (fitoplankton, fitobentos, makrolity, makrobezkręgowce bentosowe i ryby) oraz parametrów wspomagających (elementy fizykochemiczne).

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

Tabela 19. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu zlokalizowanych na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Nazwa JCWP/ nazwa ppk	Klasa elementów			Stan/potencjał ekologiczny	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	Ocena stanu JCW.
	biologicznych	hydromorfo- logicznych	fizykochemi- cznych			
Opawica do doływu z Burkviz do ujścia/ Opawica – Chomiąża	III	II	II	umiarkowany	N	zły
Ostra/ Ostra – Pilszcz	II	I	PSD	umiarkowany	N	zły
Opawa od Opawicy do Morawicy/ Opawa – Wiechowice	II	II	II	dobry	T	
Psina do Suchej Psiny włącznie/ Psina – Raków	V	I	PSD	zły	N	zły
Troja do Morawy włącznie/ Troja - Kozłowski	V	II	PSD	zły	N	zły

Źródło: Ocena stanu JCWP w województwie opolskim za okres 2011-2014., WIOS Opole

Objaśnienia: JCW - **Jednolite części wód** zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Analiza parametrów wód w badanych punktach wykazała w jednym punkcie stan/potencjał ekologiczny dobry, w dwóch punktach umiarkowany i w dwóch punktach jako zły. Stan ogólny wód w czterech punktach został oceniony jako zły (w jednym punkcie nie był określany).

Tabela 20. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.

Nazwa JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Uzasadnienie derogacji
Opawica do dopływu z Burkviz do ujścia PLRW6000511223	<i>niezagrożona</i>	-
Ostra PLRW600016112729	<i>niezagrożona</i>	-
Opawa od Opawicy do Morawicy PLRW60001911279	<i>niezagrożona</i>	-
Psina do Suchej Psiny włącznie PLRW60001611524	<i>zagrożona</i>	Stopień zanieczyszczenia wód spowodowany rodzajem zagospodarowania zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym okresie czasu.
Troja do Morawy włącznie PLRW6000161152669	<i>zagrożona</i>	Stopień zanieczyszczenia wód spowodowany rodzajem zagospodarowania zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym okresie czasu.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW

Do degradacji wód powierzchniowych na obszarze powiatu przyczyniają się zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, jak również zanieczyszczenia tranzytowe dostarczane wodami powierzchniowymi. Na obszarach pozbawionych infrastruktury komunalnej należy się spodziewać degradacji wód powierzchniowych przez niekontrolowane zrzuty ścieków z terenów zabudowanych, trafiające do gruntu, rowów melioracyjnych, bądź bezpośrednio do cieków. Powodują one z reguły lokalne zanieczyszczenie wód objawiające się wzrostem wartości BZT₅, oraz zawartości sodu, potasu, azotanów i fosforanów, a także skażenie bakteriologiczne wody. Do zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi (azotany, fosforany) przyczyniają się także spływy z pól uprawnych oraz nawożonych łąk i pastwisk.

5.4.2. Wody podziemne

Północno-zachodni skraj powiatu głubczyckiego położony jest w zasięgu GZWP 332 (zbiornik Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka tzw. Basen Sarmacki. Jest to zbiornik wód podziemnych o powierzchni ok. 135 km², o ośrodku porowym, obejmujący swym zasięgiem połączone hydraulicznie struktury wodonośne trzeciorzędowe sarmatu i tzw. głębokiego czwartorzędu o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 130 000 m³/24 h i średniej głębokości ujęć 80m – 120m. Zbiornik ten rozciąga się na rozległym obszarze od Białej na zachodzie, przez Kędzierzyn-Koźle, do terenów leżących przed Gliwicami na wschodzie. Stanowi podstawowe źródło zasilania w wodę terenów zurbanizowanych rejonu Kędzierzyna - Koźla, a przede wszystkim zakładów przemysłowych Kędzierzyna - Koźla, Blachowni i Zdieszowic. Zbiornik GZWP 332 to rozległa niecka, której dno stanowią łupki i szarogłazy karbonu, zalegające na głębokości około 550 m p.p.t. Lokalnie przykryte są one cienką warstwą wapieni i dolomitów

triasu (zalegająca na głębokościach 508–550 m p.p.t.), warstwa wapieni i margli kredy (zalegająca do około 390 m p.p.t.) oraz cienka warstwa ilów marglistych i piasków drobnych tortonu. Cała niekłą wypełniają utwory trzeciorzędowe miocenu górnego - sarmatu, o miąższości 150–200 m w środkowej części basenu. Zbiornik ten jest zasilany na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych i wód powierzchniowych na jego wychodniach.

Ważnym zagadnieniem jest ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniami, zwłaszcza pochodzącymi z produkcji rolniczej oraz ściekami bytowo-gospodarczymi. Większa część terenu powiatu charakteryzuje się dobrą izolacją powierzchniową (lessy) użytkowego poziomu wodonośnego, jednak zwłaszcza w okolicach doliny Troi konieczne jest podjęcie działań zapobiegawczych przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód.

Na podstawie przepisów odrębnych Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, na podstawie pracy „Uzupełnienie i weryfikacja opracowania dotyczącego wyznaczania na terenie RZGW Gliwice wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu za źródeł rolniczych oraz wyznaczania” wyznaczył trzy gminy w województwie opolskich: gm. Baborów, Polska Cerekiew i gmina Kietrz jako obszar szczególnie narażony.

Ochrona ujęć wody

Celem ochrony ujęć wód tworzone są strefy ochronne czyli obszary w granicach których obowiązują ograniczenia w zakresie korzystania z nieruchomości gruntowych oraz wód, niezbędny dla zapewnienia należytej jakości ujęcia. Strefy ochronne dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest korzystanie z nieruchomości w celach nie związanych z eksploatacją ujęcia. Zasięg terenu ochrony pośredniej obejmuje obszar zasilania ujęcia. Na terenach tych mogą być wprowadzane następujące zakazy w zakresie wykonywania robót, powodujących zmniejszenie podatności pobieranej wody, tj.: wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, rolnicze wykorzystanie ścieków, stosowanie środków ochrony roślin, budowanie dróg oraz torów kolejowych, wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych, mycie pojazdów mechanicznych, urządzenie parkingów, obozowisk lub kąpielisk, lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt, magazynów produktów ropopochodnych, składowisk odpadów.

Jakość wód podziemnych

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2016 poz. 85).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015 poz. 1989).

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza WIOŚ w Opolu. Monitoring wód podziemnych obejmuje punkty pomiarowe, monitorujące wszystkie główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), użytkowe poziomy wodonośne, obszary zwiększonego drenażu oraz obszary szczególnie zagrożone przez przemysł. Uwzględnia warunki hydrogeologiczne w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń i zagrożeń wód podziemnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy – Prawo wodne, t.j. (Dz.U. 2015 poz. 469 – tekst jednolity, z późn. zm.). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I – V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach

przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym.

Klasy jakości wód podziemnych **I, II, III** oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych **IV, V** oznaczają słaby stan chemiczny.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego zlokalizowano dziesięć punktów pomiarowych w 2014 i 2015 roku. Badane wody mieściły się w II, III, IV i V klasie jakości. Charakterystykę punktów pomiarowych przedstawiono poniżej w tabeli:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 21. Charakterystyka punktu pomiarowych wód podziemnych w 2014 i 2015 roku na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Miejscowość	Użytkowanie terenu	JCWpd	Klasa jakości wód 2014	Wskaźniki w II klasie	Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Wskaźniki w V klasie	Klasa jakości wód 2015	
Bogdanowice	zabudowa wiejska	128	IV	Temp, PEW, SO4, HCO3, NO2, Mn	NO3, Ca			III	
Boguchwałów	zabudowa wiejska		V	Temp, PEW, NO2, Cl, F, Mo, SO4, V	Ca, HCO3		NO3, PO4, K	V	
Chróstno	zabudowa wiejska		IV	Temp, Cl, Mn, Ca, Fe	O2, K	NH4		III	
Wiechowice	zabudowa wiejska		V	Temp, PEW, NO3, NO2, Cl, Mn, SO4	O2, Ca, HCO3		K	V	
Wiechowice	grunty orne		III	Temp, PEW, NO3, SO4, HCO3	Ca			III	
Krasne Pole	zabudowa wiejska		IV	Temp	O2		Mn	IV	
Tłustomoście	zabudowa wiejska		IV	Temp, PEW, NO2, SO4, HCO3	Ca	NO3		IV	
Dziećmarów	grunty orne		III	Temp, Ni, Ca, HCO3	NO3			III	
Gadzowice	grunty orne		II	Temp, NO3, NO2, Mn, SO4, Ca	Fe			II	
Bliszczycy	zabudowa wiejska luźna		III		NO2, SO4, Ca	NO3			III

Źródło: Materiały WIOŚ Opole, 2014, 2015

Ocena stanu sanitarnego PSSE wód w wodociągach:

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Głubczyckiego sprawowany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na podstawie ustawy z dnia 26 sierpnia 2015 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2015 poz. 1412 – tekst jednolity). Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz.U. 2015 poz. 1989). W celu sprawowania właściwego nadzoru nad jakością wody próbkobranie wody przeznaczonej do spożycia odbywa się w oparciu o opracowywany roczny harmonogram próbkobrania, który zatwierdzany jest przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2014r. około 99,9 % mieszkańcom Powiatu Głubczyckiego dostarczano wodę pitną zgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*. Mieszkańcom Gniewkowic w gminie Kietrz (ok. 0,1 % ludności powiatu) nadal dostarczono wodę na warunkach przyznanego w 2013 r. odstępstwa od maksymalnego dopuszczalnego stężenia azotanów. W omawianym okresie nie stwierdzono nowych zanieczyszczeń fizykochemicznych wody.

Problemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu jest skuteczne zarządzanie bezpieczeństwem zdrowotnym wody w wodociągach produkujących mniej niż 100 m³ wody na dobę. Wśród małych wodociągów obserwuje się wyższą w stosunku do większych wodociągów liczbę przekroczeń parametrów mających wpływ na jakość wody. Na przestrzeni ostatnich lat na terenie powiatu zmniejszyła się liczba małych wodociągów w wyniku ich przyłączenia do większych sieci wodociągowych. Zjawisko to przyczynia się do lepszego nadzoru nad jakością wody oraz zarządzania bezpieczeństwem zdrowotnym.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych

Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

Zagrożeniem dla wód może być:

- brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej na terenie poszczególnych gmin, przepełnione szamba oraz wylewanie gnojowicy na pola,
- źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych oraz niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych,
- "dzikie wysypiska".

Prowadzone są działania zmierzające do racjonalizacji zużycia wody, zarówno na cele produkcyjne jak i gospodarstw domowych, wymuszonej przez zastosowane instrumenty prawno - ekonomiczne (opłaty, kary i skuteczniejsze kontrole). Zwłaszcza urealnienie poziomu opłat zwiększyło zainteresowanie użytkowników wody stosowaniem oszczędniejszych rozwiązań technologicznych, a czasami po prostu zmniejszeniem jej marnotrawstwa. Racjonalizacji zużycia wody sprzyja również upowszechnienie pomiaru jej zużycia oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody.

5.4.3. Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

W Powiecie Głubczyckim infrastruktura komunalna w obszarze gospodarki wodno-ściekowej z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Obecnie Powiat Głubczycki wśród wszystkich powiatów województwa opolskiego odznacza się jednym z niższych wskaźników zwodociągowania (92,7 %), niższym od średniego wskaźnika zwodociągowania dla województwa opolskiego (94,6 %).

Tabela 22. Wskaźnik zwodociągowania powiatów województwa opolskiego.

Lp.	Powiat	Wskaźnik zwodociągowania [%]
1.	kędzierzyński – kozielski	97,5
2.	krapkowicki	97,5
3.	brzeski	96,4
4.	strzelecki	95,5
5.	m. Opole	95,4
6.	opolski	94,7
7.	kluczborski	94,6
8.	prudnicki	93,9
9.	namysłowski	93,3
10.	oleski	92,8
11.	głubczycki	92,7
12.	nyski	91,3
Województwo opolskie		94,6

Źródło: www.stat.gov.pl

Zwodociągowanie poszczególnych gmin Powiatu przedstawia tabela poniżej:

Tabela 23. Zwodociągowanie i skanalizowanie gmin w Powiecie Głubczyckim w [%]:

Parametr	Baborów	Branice	Głubczyce	Kietrz
zwodociągowanie	97,9	88,0	96,5	95,8
skanalizowanie	56,7	33,0	74,7	39,6

Źródło: www.stat.gov.pl

Podstawowe parametry systemu wodociągowego w Powiecie Głubczyckim w tabeli poniżej:

Tabela 24. Sieć wodociągowa w Powiecie Głubczyckim w 2014 roku (wg GUS).

Parametr	jm.	Baborów	Branice	Głubczyce	Kietrz
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	178,4	175,5	706,4	467,7
Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy)	km	46,3	69,3	161,5	96,0
Przyłącza do budynków	szt.	1 332	1 335	4 014	2 074

Źródło: www.stat.gov.pl

Gminy Powiatu Głubczyckiego charakteryzują się stosunkowo wysokim wskaźnikiem zwodociągowania, natomiast wskaźniki skanalizowania niektórych gmin są jeszcze niskie.

Odprowadzenie ścieków

Zanieczyszczenie wód odbywa się na wszystkich etapach jej obiegu w środowisku, a główne źródła zanieczyszczenia wód stanowią:

- ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane z miast i wsi;
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- spływy z terenów przemysłowych oraz składowisk odpadów;
- zrzuty niezorganizowane ze źródeł lokalnych (z terenów nie posiadających kanalizacji);
- zanieczyszczenia atmosferyczne.

Ścieki z terenu miast obejmują zużytą wodę na cele bytowo – gospodarcze, z wzrastającą ilością substancji chemicznych typu: fosforany pochodzące ze zużytych środków do mycia i prania. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych są również opady atmosferyczne, które splukują zanieczyszczenia zalegające na dachach, ulicach i placach.

Natomiast skład ścieków przemysłowych jest bardziej zróżnicowany i zależy od procesu technologicznego, w których ścieki powstają i stosowanych w procesie surowców. Składnikami ścieków przemysłowych są najczęściej: siarczki, siarczany, azotany, kwasy i oleje kwasów, siarkowodór, dwusiarczek węgla, fenole, związki amonowe, oleje, metale ciężkie, cyjanki, chlorki, chlor, podchloryny, rozpuszczalniki organiczne, azotyny i fluorki.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są spływy ścieków z obszarów rolniczych, z których opady atmosferyczne splukują dużą część nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin. Związki azotu i fosforu ze spływów powierzchniowych powodują postępowanie procesu eutrofizacji wód, zwłaszcza jezior o małym odpływie wody. Zanieczyszczenie wód ze spływów obszarowych wynika głównie z niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, nieprawidłowości w stosowaniu nawozów sztucznych i pestycydów.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych uzależnione jest również od lokalizacji na danym terenie składowisk odpadów, tym bardziej jeżeli nie posiadają stosownych zabezpieczeń izolujących odpady od środowiska gleb. Instalacja systemów izolujących na składowiskach jest niezbędna w celu uniemożliwienia przesiąkania zanieczyszczeń do wód podziemnych i wymywania substancji przez opady oraz przenoszenia skażeń po powierzchni ziemi do wód powierzchniowych.

Zasadniczym zagrożeniem dla wód są liczne, punktowe, rozrzucone przestrzennie źródła zanieczyszczeń, szczególnie na terenach wiejskich osiedli o luźnej strukturze jednostki osadniczej, które wyposażone są w wodociągi, a nie posiadają systemów kanalizacji. Tego typu zabudowa utrudnia budowę systemu kanalizacji. Rozwiązania tego typu skutkują w wielopunktowym skażeniu wodonośnej warstwy gruntu i wody gruntowej. Newralgicznym źródłem zanieczyszczenia hydrosfery są również punkty dystrybucji paliw płynnych. Poprzez rurociągi, magazyny i stacje paliw dochodzić może do powolnego i systematycznego przenikania związków ropopochodnych do gruntu i wód gruntowych.

Obecnie Powiat Głubczycki spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego odznacza się wskaźnikiem skanalizowania 55,6 %, niższym od średniego wskaźnika dla województwa opolskiego – 63,3 %:

Tabela 25. Wskaźnik skanalizowania powiatów województwa opolskiego.

Lp.	Powiat	Wskaźnik skanalizowania [%]
1.	m. Opole	88,1
2.	brzeski	75,5
3.	kędzierzyński – kozielski	71,2
4.	nyski	61,9
5.	opolski	60,3
6.	strzelecki	59,1
7.	krapkowicki	59,0
8.	kluczborski	57,5
9.	głubczycki	55,6

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

10.	prudnicki	51,8
11.	namysłowski	42,3
12.	oleski	42,3
Województwo opolskie		63,3

Źródło: www.stat.gov.pl

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu wynosi (wg GUS stan na 31.12.2014 r.) ok. 162,3 km. Największymi oczyszczalniami są oczyszczalnie zlokalizowane w Głubczycach, Kietrzu, Baborowie i Branicach. Poniżej w tabeli zamieszczono podstawowe dane o oczyszczalniach zlokalizowanych na terenie Powiatu Głubczyckiego (wg danych WIOŚ i Starostwa Powiatowego w Głubczycach).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 26. Oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Gmina	Użytkownik	Bezpośredni odbiornik	Rodzaj oczyszczalni	Przepustowość [m ³ /d]/ RLM (wg projektu)	Obciążenie RLM rzeczywiste	Sredniodobowa ilość ścieków [m ³ /d]/ Roczna ilość oczyszcz. ścieków [tys. m ³]	Obsługiwany teren
Baborów	Gmina Baborów	Troja	M	32 170	130	11,0 3,1	Osiedle Langowo
		Rów T	MB	100 500	240	13,7 5,0	Osiedle Tiustomosty
		Psina	MB	357 632	630	28,0 9,3	Raków
		rów	MB	13 98	98	10,3 3,8	Osiedle Czerwonków
		rów	B	20	b.d.	b.d.	Dzieńmarów
	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Psina	MB	1 878 6 000	750	505,0 184,5	Baborów
Branice	Gmina Branice	Opawa	MB	830 6 382	2 248	453,6 166,7	Branice, Michałkowice, Lewice, Wysoka
	Spółdzielnia Eksploatacyjno Mieszkaniowa „KOMBINAT”	Rów RT-71	MB	42,6	b.d.	b.d.	Dzbańce Osiedle
		rów	MB	14,06	b.d.	b.d.	Wysoka
Głubczyce	Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Osobłoga	M	40 200	111	30,1 11,0	Sieć lokalna DPS
		Złotnik	MB	20 140	61	8,7 1,6	Bernacice Górne
	Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	Psina	MBB	6 915 64 500	60 353	3 082,0 1 125,3	Głubczyce, Grobniki, Debrzyca, Głubczyce Sady, Widok, Gadzowice, Nowe Gołuszowice, Gołuszowice, Zopowy, Os., Zubrzyce, Bogdanowice, Bogdanowice, Kolonia, Nowe Sady, Bernacice Górne, Kolonia Włodzienin
		Rów R-OS-1	MB	10 89	61	5,4 0,5	Kwiatoniów
		Rów R-ZŁO-1	MB	60 380	242	21,6 7,9	Pietrowice, Mokre Kolonia
		Rów RT-26	MB	50	383	31,0	Pomorzowice

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

				400		11,3	
		Ciek wodny dz. nr 1791	B	120	b.d.	b.d.	Lisieście
		rów	B	10,5	b.d.	b.d.	Chróstno
Kietrz	HYDROKAN Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Troja	MB	800 6 500	2 860	547,7 199,9	Kietrz, planowane: Kozłówki, Nowa Cerekwia, Rogożany, Wojnowice
		Rów	MB	30 225	40	9,0 3,3	Lubotyń
		Potok Ostra	MB	35 200	116	22,1 8,1	Osiedle Pilszcz
		rów	B	16 100	27	6,1 2,3	Osiedle Wojnowice

Źródło: Opracowanie na podstawie Komunikatu 2/W/2015 Charakterystyka punktowych źródeł zrzutów ścieków komunalnych i przemysłowych w województwie opolskim w 2014 roku, WIOŚ Opole oraz informacji Starostwa Powiatowego w Głubczycach.

Rodzaje oczyszczalni:

MB – mechaniczno - biologiczna

M – mechaniczna

MBB – mechaniczno – biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów

Na terenie Powiatu duża część budynków nie jest podłączona do zbiorowego systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków. Ścieki socjalno-bytowe z tej zabudowy odprowadzane są do szamb lub bezpośrednio do rowów i potoków. Nieszczelne szamba oraz „dzikie” wyloty kanalizacji oraz w pełni nie oczyszczone ścieki stanowią znaczne zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, azot amonowy i fosforany.

Ścieki deszczowe przede wszystkim z centrów miast, dróg przelotowych oraz parkingów i stacji paliw mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne głównie substancjami ropopochodnymi splukiwanymi z nawierzchni.

Dane charakteryzujące gospodarkę ściekową w Powiecie Głubczyckim przedstawia tabela (na podstawie GUS 2014):

Tabela 27. Sieć kanalizacyjna w gminach Powiatu Głubczyckiego w 2014 roku.

Lp.	Parametr	jm.	Baborów	Branice	Głubczyce	Kietrz
1.	Ścieki komunalne odprowadzone razem	tys. m ³	113,0	109,0	824,0	133,0
2.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ogółem	km	23,3	24,1	99,3	15,6
3.	Połączenia do budynków	szt.	680	213	2 407	359

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 28. Dane związane z komunalnymi oczyszczalniami ścieków w Powiecie Głubczyckim.

	jm.	2011	2012	2013	2014
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu:					
BZT ₅	kg/rok	7 706	7 445	7 313	6 518
ChZT	kg/rok	49 340	49 350	59 407	58 599
Zawiesina ogólna	kg/rok	10 387	10 106	9 842	11 649
Azot ogólny	kg/rok	6 042	3 417	3 718	3 329
Fosfor ogólny	kg/rok	667	389	361	272
Osady wytworzone w ciągu roku	Mg	593	552	837	606

Źródło: www.stat.gov.pl

Kanalizacja deszczowa

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie miejscowości powstają ścieki opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odśloniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych:

Uwzględniając wymagania zawarte w dyrektywie 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych ustawa Prawo wodne nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 (RLM) obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków. Ramy czasowe dla realizacji tego obowiązku określone zostały w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W celu realizacji ww. Programu na terenie Powiatu Głubczyckiego utworzono następujące aglomeracje:

Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego

- PLOP015 – Kietrz,
- PLOP039 – Branice,
- PLOP041 – Baborów – Sułków
- PLOP055N – Zlewnia rz. Troi.

Według opracowanego „Sprawozdania z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2014 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK” stan realizacji zadań (w zakresie tylko parametru „% mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego”) przedstawia tabela poniżej:

Tabela 29. Wykonanie KPOSK w aglomeracjach na terenie Powiatu Głubczyckiego (2014).

Numer aglomeracji	Nazwa aglomeracji	Gmina wiodąca	Gminy w aglomeracji	Udział (%) mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego		
				Plan wg KPOŚK 2010 (plan na dzień 31.12.2015r.)	Realizacja na dzień 31.12.2014r.	Przewidywane skanalizowanie w 2015r.
<i>Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego</i>						
PLOP015	Kietrz	Kietrz	Kietrz, Branice	79,39	56,2	60
PLOP039	Branice	Branice	Branice	99,42	61,4	69,8
PLOP041	Baborów	Baborów	Baborów	52,30	100,0	99
PLOP055N	Zlewnia rz. Troi	Głubczyce	Głubczyce	98,10	90,7	100

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2014 w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK

Wykonanie zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOSK 2010” w przypadku dwóch aglomeracji: Kietrz i Branice nie doprowadziło do obecnej chwili do realizacji zaplanowanych wskaźników dla ww. aglomeracji.

5.4.4. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W ramach tego zagadnienia pod uwagę należy wziąć przede wszystkim zmniejszenie materiałochłonności, odpadowości, wodochłonności i energochłonności produkcji przemysłowej. Jest to podejście korzystne zarówno ze względów ochrony zasobów środowiska, jak też ekonomii prowadzonych procesów technologicznych w poszczególnych zakładach. Oprócz minimalizacji oddziaływania na środowisko, poprzez pobór wody, surowców naturalnych i energii, wytwórcy z sektora gospodarczego mają szansę ponosić niższe opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz zredukować koszty energii i surowców stosowanych w produkcji.

Z uwagi na wprowadzanie nowych technologii oraz uwarunkowania ekonomiczne większość przedsiębiorstw, instytucji oraz spółdzielni realizuje zadania w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii m.in. poprzez:

- wymianę starych odcinków sieci wodociągowej z zastosowaniem nowych technologii oraz stosowanie doszczelnaczy przy usuwaniu awarii,
- stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów obiegu wody,
- zarządy spółdzielni, zarządcy budynków sukcesywnie wprowadzają w każdym budynku liczniki na ciepłą i zimną wodę.

5.4.5. Tabela SWOT.

Tabela 30. Tabela SWOT dla komponentu ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - realizowane inwestycje w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, - prowadzone systematyczne pomiary jakości wód 	<ul style="list-style-type: none"> - nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa (zrzuty ścieków do wód i do ziemi) - stan/potencjał ekologiczny rzek określany jako słaby, stan ogólny jako zły, - duży wpływ zanieczyszczeń antropogenicznych, - niski procent skanalizowania powiatu, - rozproszona zabudowa na terenach wiejskich
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej, - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej 	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie wód wodami opadowymi i ściekami pochodzącymi ze spływów (brak separatorów ropopochodnych na placach i parkingach), - brak wystarczających środków na realizację zaplanowanych przedsięwzięć

5.4.5. Tendencje zmian

Zgodnie z wynikami prowadzonego monitoringu, wody powierzchniowe w powiecie głubczyckim są w przeważającej części w złym stanie. Jest to związane głównie z obciążeniem wód ładunkiem substancji zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych. Dane statystyczne wskazują, że sukcesywnie zwiększa się odsetek ludności korzystającej ze zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków. Stan wód również ulega powolnej poprawie. O stanie wód powierzchniowych decydują nie tylko wskaźniki fizykochemiczne, ale i biologiczne czy hydromorfologiczne, co oznacza to, że przywrócenie czystości wodom powierzchniowym nie spowoduje automatycznie dobrego stanu wód. Przywracanie właściwych dla danej części wód elementów biologicznych jest procesem długotrwałym.

Można przypuszczać, że stan wód powierzchniowych będzie ulegał stopniowej poprawie, przynajmniej w zakresie wskaźników fizykochemicznych, w dłuższej perspektywie poprawie będą również ulegały elementy biologiczne w wodach.

Wody podziemne w powiecie są w przeważającej części w średnim stanie. Określenie tendencji zmian w tym przypadku jest jednak dość trudne — zmiany w wodach podziemnych zachodzą dość powoli i skutki działań chroniących wody w perspektywie kilku lat mogą być niewidoczne, podobnie jak skutki skażeń powierzchni ziemi mogą się przełożyć na zanieczyszczenie wód dopiero po wielu latach. W ten sposób podejmowanie decyzji o zaopatrywaniu ludności w wodę pitną pochodzącą z ujęć wód podziemnych jest często obarczone ryzykiem.

Dla zapewnienia ochrony wód podziemnych w dłuższej perspektywie istotne będzie podjęcie przez dyrektorów RZGW ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.

Sukcesywnie realizowane są zadania z zakresu budowy i modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej. Wg danych GUS coraz większy odsetek ludności powiatu korzysta z sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków. Wzrasta również liczba przyłączy do sieci wodociągowych.

Zestawienie informacji o stanie realizacji KPOŚK w aglomeracjach na terenie Powiatu Głubczyckiego wynika, że w przeważającej części realizowanie zadań przebiega zgodnie

z założonymi harmonogramami. Znaczna większość tych zadań została już zakończona, choć w części przypadków pojawiły się problemy finansowe.

Wpływ zmian klimatu:

Na kształtowanie zasobów wodnych w dużej mierze wpływa pokrywa śnieżna. Prognozy przewidują, że długość jej zalegania będzie się stopniowo zmniejszać i w połowie XXI wieku może być średnio o 28 dni krótsza niż obecnie. Zmniejszenie się maksymalnej wartości zapasu wody w śniegu, może mieć zarówno wpływ pozytywny jak i negatywny. Pozytywnym skutkiem zmniejszenia się zawartości wody w pokrywie śnieżnej, będzie niższe prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych, jednocześnie może się to przyczynić do pogorszenia struktury gleby oraz kondycji ekosystemów.

5.5. Zasoby geologiczne.

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geologia

Według podziału na jednostki geomorfologiczne Klimaszewskiego (1972), teren powiatu leży w obrębie - Płaskowyżu Głubczyckiego, będącego częścią mezoregionu Kotliny Raciborska, wchodzącego w skład makroregionu Kotliny Raciborsko – Oświęcimskiej, należącej do Podprowincji Kotliny Podkarpackiej – Zachodniej, prowincji Kotliny Podkarpackiej – Strefy Alpejskiej.

Zagrożenia geologiczne

Ruchy masowe - osuwiska¹, są charakterystyczne jedynie dla pewnych obszarów Polski, w których panują sprzyjające warunki morfologiczne (duże różnice wysokości, stromo nachylone zbocza) i geologiczne (obecność skał o bardzo różnym stopniu przepuszczalności oraz skał mało odpornych na procesy erozyjne i denudacyjne).

W 2006 r. rozpoczął się projekt pn. "System Ochrony Przeciwoświsowej" prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny, którego realizację przewidziano w trzech etapach. Jego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wgłębnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach. Cały Projekt ma za zadanie wspomaganie władz lokalnych w wypełnianiu obowiązków dotyczących problematyki ruchów masowych wynikających z odpowiednich ustaw i rozporządzeń.

Wyniki Projektu mają pomóc w zarządzaniu ryzykiem osuwiskowym, czyli w ograniczeniu w znacznym stopniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Jest to obecnie jeden z najważniejszych projektów geologicznych realizowanych w Ministerstwie Środowiska, którego wyniki będą miały duży wpływ na gospodarkę i finanse państwa polskiego z jednej strony, a z drugiej - na aspekty społeczno - ekonomiczne.

Kolejny etap projektu (2015-2018) przewiduje opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla terenów pozakarpaccich.

Obszar Powiatu Głubczyckiego znajduje się poza zasięgiem gwałtownych zjawisk o charakterze geologicznym i geomorfologicznym. Rzeźba terenu jest urozmaicona, szczególnie w rejonie dolin rzecznych wykazuje większe spadki terenu, ale nie stwarza warunków do spontanicznych ruchów masowych gruntu.

Również rodzaj występującego w granicach powiatu podłoża nie jest szczególnie podatny na spęływanie lub osuwanie, miejscami jedynie, w związku z występowaniem pokryw lessowych i pyłowych, powinny być one objęte działaniami przeciwoerozyjnymi

Złoże kopalin.

¹ Osuwisko jest nagłym przemieszczeniem się mas ziemi, powierzchniowej zwierzchniny i mas skalnych podłoża, spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegający na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwierzchninowego wzdłuż powierzchni poślizgu (na której nastąpiło ścięcie), połączone z obrotem. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości.

Złóża kopalin są naturalnym nagromadzeniem minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Występujące na obszarze Powiatu Głubczyckiego, udokumentowane w bazie PIG złoża surowców naturalnych, przedstawia tabela poniżej:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 31. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Głubczyckiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG.

Lp.	Gmina	Nazwa złoża	Kopalina	Zagospodarowanie	Pow. złoża [ha]	Zasoby geologiczne [tys. ton]	Zasoby przemysłowe [tys. ton]	Wydobycie [tys. ton]
1.	Baborów	Baborów	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja złoża zaniechana	13,42	1 039	-	-
2.		Baborów 1	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo	1,31	249	-	-
3.		Baborów 2	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja złoża zaniechana	4,88	171	-	-
4.		Baborów 2	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane	2,00	353	-	8
5.	Branice	Branice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Złoże eksploatowane okresowo	14,30	756	150	-
6.		Lewice	Kruszywa naturalne	Eksploracja złoża zaniechana	4,12	744	-	-
7.		Włodzienin	Kruszywa naturalne	Eksploracja złoża zaniechana	3,78	727	69	-
8.	Głubczyce	Braciszów	Kamienie drogowe i budowlane	Złoże zagospodarowane	11,79	7 079	2 553	182
9.		Chomiąża	Łupki fylitowe	Eksploracja złoża zaniechana	0,65	309	-	-
10.		Głubczyce	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja złoża zaniechana	54,76	1 220	-	-
11.		Głubczyce I	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja złoża zaniechana	8,90	241	-	-
12.		Zopowy	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane	1,91	93	-	20
13.		Zubrzyce	Kruszywa naturalne	Eksploracja złoża zaniechana	8,50	949	-	-
14.		Zubrzyce 2	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane	0,83	34	-	7
15.	Kietrz	Kietrz 2	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja złoża zaniechana	11,20	692	-	-
16.		Lubotyń	Kruszywa naturalne	Eksploracja złoża zaniechana	0,18	94	-	-
17.		Lubotyń I	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane	6,31	1 034	82	23
18.		Lubotyń II	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane	9,88	3 109	672	4
19.		Lubotyń III	Kruszywa naturalne	Eksploracja złoża zaniechana	2,00	870	-	24

Źródło: www.pgi.gov.pl, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2014r.

Tereny przewidziane do rekultywacji:

- 1) Teren po wydobyciu kruszywa naturalnego ze złoża Lubotyń III – obecnie działki o nr ewidencyjnych 174/15 oraz w części 174/16, obręb Lubotyń, gmina Kietrz,
- 2) Wyrobisko po eksploatacji piasku w miejscowości Zopowy, gm. Głubczyce (działka nr 189/1) - rekultywacja w kierunku rolnym,
- 3) Kopalnia odkrywkowa piasku w miejscowości Zopowy działki ewid. nr: 183, 186/2, 187 i 184,
- 4) Teren po wydobyciu kruszywa naturalnego (piasku) – Włodzienin, gm. Branice – działki o nr ewid.: 755, 757, 758/2, 758/3, 759.

5.5.1. Tabela SWOT.

Tabela 32. Tabela SWOT dla komponentu geologia.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none">- prowadzona działalność informacyjna w zakresie zagrożeń wynikających z nielegalnej eksploatacji złóż,- posiadane zasoby geologiczne,- szerszy dostęp do danych geologicznych	<ul style="list-style-type: none">- występowanie terenów wymagających rekultywacji
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none">- prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych	<ul style="list-style-type: none">- nielegalne wysypiska odpadów

5.5.2. Tendencje zmian

Określenie wpływu eksploatacji i przeróbki surowców naturalnych na środowisko jest jednym z bardziej istotnych zagadnień ochrony środowiska. Głównym zadaniem w zakresie geologii surowcowej jest racjonalne gospodarowanie obecną bazą zasobów. Planowane działania w tym zakresie powinny uwzględniać zarówno zasoby złóż udokumentowanych, jak i obszary wytypowane jako perspektywiczne i prognostyczne.

Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi powinno prowadzić do ochrony zasobów kopalin i wykorzystania środowiska geologicznego dla celów produkcyjnych. Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że wykorzystanie gospodarcze zasobów kopalin stoi często w konflikcie z pozostałymi zasobami przyrody. Kształtowanie polityki w zakresie ich zagospodarowania wymaga wspólnych działań podmiotów gospodarczych, samorządów lokalnych oraz organów administracji publicznej. Na obszarze powiatu wszystkie surowce eksploatowane są systemem odkrywkowym, co determinuje przekształcenie powierzchni terenu, oddziaływując na krajobraz zarówno w trakcie użytkowania złoża, jak i po zakończeniu wydobycia.

5.6. Gleby.

Rolnictwo

Znaczącą rolę w strukturze gospodarczej Powiatu Głubczyckiego zajmuje rolnictwo, które jest dobrze rozwinięte. Teren powiatu odznacza się bardzo dobrymi warunkami agrorolniczymi: wysoka klasyfikacja bonitacyjna gleb, korzystne warunki klimatyczne i stosunki wodno - glebowe. Wartość produkcyjna gleb wynika z faktu, iż obszar powiatu położony w zasięgu Płaskowyżu Głubczyckiego, gdzie licznie występują lessy i utwory lessowate ilaste, na których powstały gleby w typie czarnoziemy i gleby brunatne.

Powiat Głubczycki odznacza się najwyższym w całym województwie wskaźnikiem bonitacji i przydatności rolniczej. Na terenie powiatu występują gleby klasy od I do IV. Typowo rolnicza gmina Branice posiada ponad 90 % gleb w klasie I-IIIb. Uprawiane są na nich głównie zboża

i buraki. Dużym zagrożeniem dla gleb jest niski poziom pH. W glebach, w których pH wynosi mniej niż 6,5 wzrost roślin nie jest optymalny. Związane jest to z wymywaniem składników zasadowych i zastępowaniem ich przez kationy glinu, wodoru, manganu i żelaza, które mogą być dla roślin toksyczne. Kumulowanie tych kationów wpływa na pogorszenie jakości płodów rolnych.

Tereny Powiatu Głubczyckiego narażone są na erozję wietrzną o nasileniu silnym. Występowanie erozji na obszarze powiatu związane jest głównie z dużą powierzchnią gruntów ornyczych i małą lesistością. Erozja powoduje uszkodzenia mechaniczne roślin oraz odslanianie ich systemu korzeniowego, a także zanieczyszczenia powietrza i wód przez pylaste części gleby. Zabiegi mające na celu zapobieganiu erozji polegają na: wykonywaniu zadrzewień śródpolnych, ochronie szaty roślinnej, niestosowaniu głębokiej orki.

Ogółem na terenie powiatu funkcjonuje 3 768 gospodarstw rolnych (Narodowy Spis Rolny, 2010 r.).

Tabela 33. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Lp.	Gospodarstwa rolne	Liczba
1.	Ogółem:	3 768
2.	do 1 ha włącznie	1 796
3.	powyżej 1 ha do mniej niż 5 ha	842
4.	od 5 ha do mniej niż 10 ha	444
5.	od 10 ha do mniej niż 15 ha	234
6.	15 ha i więcej	452

Źródło danych: www.stat.gov.pl 2010 (Większość danych z zakresu rolnictwa datowana jest na 2010 r. i pochodzi z Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Informacje zbierane na bieżąco przez urzędy statystyczne nie obejmują wielu zagadnień związanych z sytuacją obszarów wiejskich i nie analizują tak dogłębnie sytuacji rolnictwa, zatem statystyki z 2010 r. są w wielu kwestiach najbardziej aktualnymi danymi dostępnymi w momencie sporządzania niniejszego dokumentu)

Pod względem areалу najwięcej gospodarstw znajduje się w grupie do 5 ha – 2 638, co stanowi ok. 70 % ogółu gospodarstw. Taka struktura wskazuje na duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, choć na terenie powiatu występują 452 gospodarstwa o powierzchni ponad 15 ha. W strukturze zasiewów dominują: zboża, pszenica ozima, uprawy przemysłowe oraz rzepak i rzepik.

Tabela 34. Struktura głównych zasiewów w Powiecie Głubczyckim.

Lp.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	Zboża razem	34 614,42
2.	Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	28 350,63
3.	Pszenica ozima	23 001,28
4.	Uprawy przemysłowe	13 427,67
5.	Rzepak i rzepik razem	9 368,12
6.	Kukurydza na ziarno	6 210,30
7.	Buraki cukrowe	4 059,55
8.	Jęczmień jary	3 382,00
9.	Ziemniaki	1 558,02
10.	Jęczmień ozimy	908,07
11.	Pszenica jara	630,99
12.	Warzywa gruntowe	298,04
13.	Owies	229,09
14.	Pszenżyto ozime	103,50
15.	Żyto	43,98
16.	Mieszanki zbożowe jare	31,01
17.	Mieszanki zbożowe ozime	15,85

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

18.	Pszonżyto jare	4,86
19.	Strączkowe jadalne na ziarno razem	3,72

Źródło danych: www.stat.gov.pl 2010 (Większość danych z zakresu rolnictwa datowana jest na 2010 r. i pochodzi z Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Informacje zbierane na bieżąco przez urzędy statystyczne nie obejmują wielu zagadnień związanych z sytuacją obszarów wiejskich i nie analizują tak dogłębnie sytuacji rolnictwa, zatem statystyki z 2010 r. są w wielu kwestiach najbardziej aktualnymi danymi dostępnymi w momencie sporządzania niniejszego dokumentu)

Gleby:

Gleby pozostają w ścisłym związku z budową geologiczną danego terenu, a szczególnie z jego geologią powierzchniową. Na obszarze powiatu występują następujące rodzaje gleb:

- czarnoziemy zdegradowane i gleby szare – wytworzone z lessów, występują na eksponowanych fragmentach Płaskowyżu Głubczyckiego, w zasięgu występowania lessów,
- czarnoziemy deluwialne (namyte) – występują na terenie suchych dolinek nieckowatych, na obrzeżach dolin rzecznych, wytworzone z lessów i utworów lessowatych ilastych, pyłów lub glin,
- gleby brunatne właściwe – występują w obrębie zboczy wysoczyzny, wytworzone z lessów i utworów lessowatych ilastych,
- mady rzeczne – występują na zalewowych tarasach rzecznych (dna doliny Psiny, Suchej Psiny i Żłotnika, a także niektóre z ich mniejszych odnóg), wytworzone z ilów pylastych, pyłów ilastych.

W celu oceny jakości gleb pod względem ich wartości użytkowej, uwzględniającej cechy morfologiczne i fizyczne, żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu i stosunkami gospodarczymi przeprowadza się tzw. bonitację gleby, czyli podział gleb na klasy wg ich jakości. Klasa bonitacyjna jest wskaźnikiem jakości gleby, ale nie zawsze informuje o jej rolniczej przydatności, która może zależeć od składu mechanicznego gleby, budowy profilu, stopnia uwilgocenia, położenia w rzeźbie terenu, stopnia agrukultury. Wg opracowania WIOŚ (stan na 01.2007r.) w Powiecie Głubczyckim określono następującą klasyfikację bonitacyjną gruntów ornych:

- I klasa: 3,1 %,
- II klasa: 33,4 %,
- IIIa klasa: 39,4 %,
- IIIb klasa: 8,5 %,
- IVa klasa: 9,3 %,
- IVb klasa: 2,4 %,
- V klasa: 3,3 %,
- VI klasa: 0,6 %.

Zanieczyszczenie gleb

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi występują również wzdłuż dróg, zwłaszcza tych po których przemieszczają się największe ilości pojazdów.

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* (Dz.U. 2002 Nr 165, poz. 1359). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonej zawartości metali ciężkich będące następstwem

działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Ogólnie w Powiecie Głubczyckim część gleb użytków rolnych posiada odczyn lekko kwaśny lub kwaśny. Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wymywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wymywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszaniu aktywności mikroorganizmów.

Opracowanie pt. „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2010-2012” opublikowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie – opracowane w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, stanowi syntezę wyników badań nad kształtowaniem się stanu właściwości fizycznych, fizyko – chemicznych i chemicznych gleb gruntów ornych oraz zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi (Cd, Cu, Pb, Zn, Ni), wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA) i siarką siarczanową (S-SO₄). Monitoring gleb przeprowadzono w latach 1995, 2000, 2005 i 2010 w 216 punktach pomiarowo kontrolnych na terenie całego kraju. Na terenie województwa opolskiego zlokalizowano 6 ppk, w tym na terenie Powiatu Głubczyckiego został zlokalizowany jeden punkt pomiarowy (nr 319, w Gadzowicach, kompleks przydatności rolniczej: 2, klasa bonitacyjna IIIa).

W badanym punkcie kontrolno pomiarowym oznaczono:

- właściwości podstawowe,
- skład jonowy kompleksu sorpcyjnego gleb,
- tzw. całkowitą zawartość składników chemicznych.

Tabela 35. Oznaczone parametry w punkcie pomiarowym w Gadzowicach.

Lp.	Parametr	Jednostka	Rok pomiaru			
			1995	2000	2005	2010
1.	Próchnica – sub. org.	%	2,14	2,21	2,1	2,21
2.	Węgiel organiczny	%	1,24	1,28	1,22	1,28
3.	Azot ogólny	%	0,098	0,0108	0,088	0,133
4.	pH w H ₂ O		7,20	7,40	7,30	7,80
5.	pH w KCl		6,30	6,50	6,30	6,95
6.	Zasolenie	Mg KCl/100g gleby	34,80	45,40	35,00	29,06
7.	Fosfor przyswajalny	mg/100g gleby	53,00	50,00	46,70	51,70
8.	Potas przyswajalny	mg/100g gleby	33,70	40,70	66,30	66,80
9.	Magnez przyswajalny	mg/100g gleby	14,20	11,00	15,10	14,00
10.	Siarka przyswajalna S-SO ₄	mg/100g gleby	1,25	1,25	0,95	1,24
11.	Radioaktywność	Bq/kg gleby	837	852	786	965
12.	Ca ²⁺	cmol/kg gleby	12,72	13,08	12,23	12,41
13.	Mg ²⁺	cmol/kg gleby	1,45	1,17	1,27	1,79
14.	K ⁺	cmol/kg gleby	1,14	0,98	1,52	1,65
15.	Na ⁺	cmol/kg gleby	0,12	0,10	0,08	0,16
16.	S ogółem	%	0,032	0,027	0,031	0,026
17.	P ogółem	%	0,093	0,109	0,100	0,083
18.	Ca	%	0,41	0,39	0,47	0,35
19.	Mg	%	0,23	0,22	0,20	0,22
20.	K	%	0,25	0,21	0,22	0,21
21.	Na	%	0,009	0,010	0,008	0,003
22.	Al.	%	1,40	1,23	1,27	0,87

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

23.	Fe	%	1,50	1,45	1,48	1,47
24.	Mn	mg/kg gleby	532	523	493	537
25.	Cr	mg/kg gleby	15,3	15,0	15,5	15,2
26.	Co	mg/kg gleby	7,39	7,23	7,82	6,75
27.	V	mg/kg gleby	28,3	33,3	24,9	21,0
28.	Li	mg/kg gleby	14,3	12,6	11,3	6,9
29.	Be	mg/kg gleby	0,60	0,57	0,64	0,48
30.	Ba	mg/kg gleby	81,7	72,3	69,2	74,7
31.	Sr	mg/kg gleby	23,2	26,4	21,6	11,8
32.	La	mg/kg gleby	23,1	19,9	14,4	16,0
Zanieczyszczenie metalami ciężkimi:						
33.	Cd	mg/kg gleby	0,60	0,53	0,58	0,30
34.	Cu	mg/kg gleby	12,8	14,0	11,8	12,2
35.	Ni	mg/kg gleby	13,5	13,8	12,6	13,3
36.	Pb	mg/kg gleby	19,6	22,3	20,0	24,8
37.	Zn	mg/kg gleby	61,7	60,0	67,6	65,8
Zanieczyszczenie węglowodorami aromatycznymi						
38.	13WWA	µg/kg gleby	1 821,0	1 017,0	1 836,0	726,6
39.	9WWA	µg/kg gleby	1 249,9	1 233,6	1 300,3	532,6

Zródło: „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2010-2012” GIOŚ Warszawa

W ramach oznaczonych wyżej parametrów w badanym punkcie pomiarowym w latach 1995-2005 stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych dla węglowodorów aromatycznych 9WWA.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w raporcie dotyczącym stanu gleb w województwie opolskim za lata 2005-2006 określił dla Powiatu Głubczyckiego:

- zasobność gleb w makroelementy,
- zawartość metali ciężkich.

Wyniki tych analiz zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Tabela 36. Zasobność gleb Powiatu Głubczyckiego w makroelementy.

Lp.	Makroelement	Zasobność gleb w makroelement w [%]				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
1.	Fosfor	< 5	ok. 30	ok. 30	< 20	ok. 15
2.	Potas	< 10	ok. 25	ok. 40	ok. 10	ok. 15
3.	Magnez	< 10	20	ok. 40	20	< 10

Zródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Tabela 37. Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Głubczyckiego.

Lp.	Pierwiastek	Zawartość	Zawartość naturalna	Wartości dopuszczalne
		[mg/kg]		[mg/kg s.m]
1.	Kadm	0,43	0,3-1,0	4
2.	Miedź	13,28	10-25	150
3.	Nikiel	15,83	10-50	100
4.	Ołów	33,83	20-60	100
5.	Cynk	85,85	50-100	300

Zródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Analiza powyższych wyników wykazuje, że ogólnie, ze względu na wartości średnie, gleby w Powiecie Głubczyckim odznaczają się nie przekraczaniem wartości granicznych, ewentualnie

lokalnym przekroczeniem, kwalifikującym gleby do I stopnia, co wskazuje, że gleby mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe.

5.6.1. Tabela SWOT.

Tabela 38. Tabela SWOT dla komponentu ochrona powierzchni ziemi.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - gleby wysokiej jakości, - duże arealy gleb wykorzystywanych rolniczo, - wysoka kultura rolna 	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie gleb pochodzące z emisji antropogenicznej, - zanieczyszczenie gleb pochodzące z emisji ze środków transportu
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - zalesianie i zakrzewianie terenów zielonych gatunkami rodzimymi, - przeciwdziałanie erozji gleb 	<ul style="list-style-type: none"> - erozja powierzchniowa gleb

5.6.2. Tendencje zmian

Spośród wszystkich elementów środowiska, szybkiemu samooczyszczeniu ulega w pierwszym rzędzie powietrze, następnie woda, natomiast zanieczyszczenie gleb utrzymuje się niekiedy nawet do kilkuset lat. Wiele zanieczyszczeń (np. takich, jak metale ciężkie) posiada charakter trwały, a przedostając się do środowiska, oddziałuje na nie w sposób niekorzystny przez bardzo długi czas.

Z punktu widzenia zmian jakie zachodzą na terenie Powiatu Głubczyckiego, istotny jest wpływ erozji wodnej, wietrznej i wąwozowej, gdzie skala procesów erozyjnych uzależniona jest głównie od nachylenia terenu, pokrycia roślinnością, rodzaju i gatunku gleb, występując na obszarach zalegania pylastych pokryw glebowych. Na erozję wodną najbardziej narażone są tereny położone na Płaskowyżu Głubczyckim, w gminach Powiatu Głubczyckiego. Ta tendencja, spowodowana z zasady warunkami i położeniem, będzie się na terenie powiatu w dalszym ciągu utrzymywać.

Ponadto zwrócić uwagę należy na poprawę stanu czystości gleb w wyniku zmniejszania ilości składowanych odpadów, wzrostu gospodarczego wykorzystania odpadów oraz likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci.

Wpływ zmian klimatu:

Rolnictwo jest sektorem bardzo wrażliwym na niedobory wody, gdzie potrzeby wodne według prognoz wzrosną o 25-30 % w perspektywie do 2050 roku.

Przeprowadzone prognozy pokazują, że na skutek zwiększania się temperatury wydłuża się okres wegetacyjny, w związku z tym nastąpi przesunięcie zabiegów agrotechnicznych oraz zmiana produktywności upraw. Poprawią się warunki dla roślin ciepłolubnych, takich jak kukurydza, słonecznik, soja, winorośle czy pszenica, dzięki czemu jakość plonów będzie lepsza od obecnie otrzymywanych. Rozpoczynający się wcześniej okres wegetacji zwiększy jednak zagrożenie upraw ze względu na występowanie późnych wiosennych przymrozków. Jednocześnie wraz ze wzrostem temperatury zwiększy się zagrożenie ze strony szkodników roślin uprawnych, które podobnie jak rośliny zareagują przyspieszeniem rozwoju i będą stanowić większe zagrożenie dla upraw. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej.

5.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, a jego funkcje mają charakter uzupełniający w stosunku do gminy.

Gminy natomiast zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

Głównym celem jest stworzenie takiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

5.7.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstałych w gospodarstwach domowych.

Biorąc pod uwagę skład, właściwości technologiczne oraz warunki i miejsca powstawania wyróżnia się następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych (zabudowa wielorodzinna, domy jednorodzinne),
- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności (np. handel i usługi, szkolnictwo i lecznictwo otwarte).

Odpady komunalne ulegające biodegradacji są to domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji kwiatów domowych, balkonowych ulegające biodegradacji. Natomiast odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Poniżej przedstawiono szacunkowe ilości odpadów komunalnych, w tym również odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w 2015 r. Ilości te uwzględniają zarówno odpady, które zostały zebrane z obszaru powiatu oraz przekazane do unieszkodliwiania lub odzysku jak i te, które mieszkańcy zagospodarowali we własnym zakresie (legalnie - np. przydomowe kompostowniki lub nielegalnie - np. „dzikie” wysypiska).

Jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów przyjęto wg opracowania pn.: „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.), a więc zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” (PGOWO 2012-2017).

Tabela 39. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w 2015 r.

Gmina	Liczba mieszkańców		Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg]	Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]
	M	W			
Baborów	M	3 000	0,375	1 125,0	646,9
	W	3 194	0,254	811,3	395,1
Branice	W	6 697	0,254	1 701,0	828,4
Głubczyce	M	12 464	0,375	4 674,0	2687,6
	W	9 827	0,254	2 496,1	1215,6
Kietrz	M	5 997	0,375	2 248,9	1293,1
	W	4 965	0,254	1 261,1	614,2
Razem - Powiat Głubczycki	M	21 461	0,375	8 047,9	4 627,6
	W	24 683	0,254	6 269,5	3 053,3
	Suma	46 144	0,310	14 317,4	7 680,9

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Gmina	Liczba mieszkańców	Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg]	Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]
M - miasto, W - tereny wiejskie				

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dokument pn. „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.) oraz PGOWO 2012-2017

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie powiatu głubczyckiego w 2015 r., wyznaczona została na poziomie ok. **14 317,4 Mg**, z tego:

- **8 047,9 Mg** (ok. **56,2%**) w miastach,
- **6 269,5 Mg** (ok. **43,8%**) na terenach wiejskich.

Jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów wyniosły: dla miast - 0,375 Mg/M/rok, dla terenów wiejskich - 0,254 Mg/M/rok.

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2015 r. wyznaczona została na poziomie **7 680,9 Mg**, z tego:

- **4 627,6 Mg** na terenie miast - na statystycznego mieszkańca terenów miejskich przypadło ok. **216 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów,
- **3 053,3 Mg** na terenach wiejskich - na statystycznego mieszkańca wsi przypadło ok. **124 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów.

5.7.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki

Ogólne ilości odpadów komunalnych, odebranych/zebranych z terenu powiatu głubczyckiego w latach 2012-2015 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu powiatu głubczyckiego w latach 2012-2015

Gmina	Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych * (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie ** [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie ** w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
Baborów	2012	1 249,2	107,1	8,6
	2013	936,7	143,1	15,3
	2014	1 245,8	496,1	39,8
	2015	1 117,5	532,9	47,7
Branice	2012	2 030,9	36,6	1,8
	2013	2 105,8	36,4	1,7
	2014	1 777,4	180,5	10,2
	2015	1 398,1	580,7	41,5
Głubczyce	2012	6 567,6	713,1	10,9
	2013	7 113,4	744,4	10,5
	2014	7 751,7	1 085,8	14,0
	2015	7 997,9	1 285,7	16,1
Kietrz	2012	2 649,4	213,7	8,1
	2013	2 993,3	378,3	12,6
	2014	3 825,4	628,7	16,4
	2015	3 995,3	802,1	20,1
Razem - Powiat Głubczycki	2012	12 497,1	1 070,5	8,6
	2013	13 149,2	1 302,2	9,9
	2014	14 600,3	2 391,1	16,4

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Gmina	Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych * (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie ** [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie ** w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
	2015	14 508,8	3 201,4	22,1

* - nie uwzględniano odpadów budowlanych i rozbiórkowych z grupy 17,

** - pod uwagę wzięto odpady zebrane w sposób selektywny z grup 20 i 15, nie uwzględniono popiołu

Zródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pozyskanych z gmin

W poniższej tabeli przedstawiono sposoby prowadzenia selektywnych zbiórek odpadów na terenie poszczególnych gmin Powiatu Głubczyckiego.

Tabela 41. Zestawienie informacji na temat funkcjonujących systemów odbierania/zbierania odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Głubczyckiego

Gmina	System zbiórki odpadów	Zbierane frakcje	Dodatkowe zbiórki	PSZOK
Baborów	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, - opakowania ze szkła, - bioodpady, - popiół, - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - zużyte baterie i akumulatory przenośne (w placówkach oświatowych, UM, GOK), - przeterminowane leki (w aptekach)	PSZOK - ul. Głubczycka w Baborowie (dawne składowisko)
Branice	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, - szkło, - bioodpady, - popiół, - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - odpady niebezpieczne, - gruz, - przeterminowane leki (pojemnik w UG)	brak - projekt PSZOK w trakcie opracowania
Głubczyce	- pojemnikowo/ workowy	- papier, - szkło białe i kolorowe, - tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, - bioodpady, - popiół, - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	- odpady wielkogabarytowe, opony, ZSEiE, - zużyte baterie (w placówkach oświatowych oraz w budynkach użytku publicznego), - przeterminowane leki (w aptekach)	PSZOK - ul. Pocztowa 8 w Głubczycach

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Gmina	System zbiórki odpadów	Zbierane frakcje	Dodatkowe zbiórki	PSZOK
Kietrz	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, - szkło białe i kolorowe, - bioodpady, - popiół, - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - zużyte opony, - gruz budowlany, - zużyte baterie (w placówkach oświatowych, UM, USC), - przeterminowane leki (w aptekach oraz w puncie aptecznym), - odpady zielone	PSZOK - przy składowisku odpadów w Dzierżysławiu
<p><u>Objaśnienia:</u> - ZSEiE - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, - PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych</p>				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pozyskanych z gmin

5.7.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 3 lutego 2016 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2016 poz. 250 – tekst jednolity) - Gminy były zobowiązane do wprowadzenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Obecnie mieszkańcy płacą Gminom tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranych w drodze przetargu firm odpowiednią jakość usług.

W celu realizacji zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a tym samym wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi - rady gmin podjęły stosowne uchwały, m.in.:

- w sprawie określenia metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty,
- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości,
- w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Podjęte uchwały stały się podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin powiatu głubczyckiego, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Na gminy oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, nałożono obowiązek składania sprawozdań z realizacji wyznaczonych zadań.

Obowiązek ten, w szczególności odnosi się do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Wspomniane sprawozdania składają:

- podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - obowiązek złożenia sprawozdawania Gminie,

- podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych - obowiązek złożenia sprawozdania Gminie,
- burmistrz, wójt - obowiązek sprawozdania marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi

W „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” (PGOWO 2012-2017), podzielono województwo na 4 Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Gminy Powiatu Głubczyckiego zostały przyporządkowane do Południowo-Wschodniego RGOK.

Tabela 42. Obszary Południowo-Wschodniego RGOK

Gminy przyporządkowane do Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi	Liczba ludności regionu
Baborów, Branice, Głubczyce, Kietrz, Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, Krapkowice, Strzeleczyki, Walce, Zdieszowice, Głogówek, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie	ok. 296 tys.

Źródło: PGOWO 2012-2017

Na terenie wspomnianego RGOK funkcjonują instalacje mające status Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). W poniższej tabeli przedstawiono wykaz instalacji RIPOK oraz instalacji zastępczych.

Tabela 43. Wykaz instalacji regionalnych oraz zastępczych na terenie Południowo-Wschodniego RGOK

Rodzaj regionalnej instalacji	Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu	
		do czasu uruchomienia lub uzyskania przez regionalne instalacje wystarczającej mocy przerobowej do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu	w przypadku, gdy regionalna instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn
instalacja MBP	1) Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 2) Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kędzierzynie-Koźlu	-----	1) Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 2) Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kędzierzynie-Koźlu

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Rodzaj regionalnej instalacji	Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu	
		do czasu uruchomienia lub uzyskania przez regionalne instalacje wystarczającej mocy przerobowej do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu	w przypadku, gdy regionalna instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn
kompostownia do odzysku odpadów zielonych	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kompostownia zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 2) Kompostownia zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kędzierzynie-Koźlu 	-----	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kompostownia zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 2) Kompostownia zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kędzierzynie-Koźlu 3) Kompostownia zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Głubczycach

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Rodzaj regionalnej instalacji	Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu	
		do czasu uruchomienia lub uzyskania przez regionalne instalacje wystarczającej mocy przerobowej do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu	w przypadku, gdy regionalna instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn
składowisko	1) Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu 2) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 3) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kielczy 4) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Szymiszowie	-----	1) Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu 2) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu 3) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kielczy 4) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Szymiszowie 5) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ciężkowicach 6) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pawłowiczkach 7) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Głubczycach 8) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Baborowie

Źródło: Uchwała Nr VIII/93/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 23 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”

Od II półrocza 2013 r. obowiązuje przekazywanie do instalacji regionalnych (lub zastępczych) - zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Instalacje funkcjonujące na terenach Południowo-Wschodniego RGOK, spełniają wymagania techniczne instalacji regionalnych lub zastępczych oraz mają wystarczające moce przerobowe do obsługi wyznaczonego w PGOWO 2012-2017 obszaru.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne było dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w RGOK - systemy funkcjonujące na terenie gmin Powiatu Głubczyckiego są dostosowane do powyższych zaleceń.

5.7.4. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne

Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również m. in w służbie zdrowia.

Zestawienie ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 44. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 z podziałem na grupy odpadów

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2011	2012	2013	2014
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	06	10,628	10,015	11,136	11,473
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	0,080	0,081	0,055	0,023
Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	09	0,400	0,580	0,214	0,300
Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	11	191,085	147,976	128,438	134,269
Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	13	39,752	27,227	25,985	29,417
Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	14	0,230	0,279	0,197	0,229
Odpady opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych, nie ujęte w innych grupach	15	20,239	16,335	19,731	18,416
Odpady różne, nie ujęte w innych grupach	16	48,098	67,525	103,754	56,736
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych	17	3 030,744	178,903	377,195	341,914
Odpady medyczne i weterynaryjne	18	20,951	22,329	23,008	24,585
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i w, ody do celów przemysłowych	19	50,000	0,000	0,000	0,000
Razem Powiat Głubczycki		3 412,207	471,250	689,713	617,362

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

W latach 2011-2014 na terenie powiatu głubczyckiego, największą ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzono w **2011 r.** - **3 412,207 Mg**. Dominowały odpady należące do grupy:

- 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych – 3 030,744 Mg co stanowiło ok. 88,8% ogólnej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu w 2011 r.

Odpady pozostałe (inne niż niebezpieczne i komunalne)

W wyniku prowadzenia działalności gospodarczej powstają znaczne ilości różnorodnych odpadów.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych w ramach działalności gospodarczej na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 45. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 z podziałem na grupy odpadów

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2011	2012	2013	2014
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	11 177,915	11 331,897	19 135,816	19 464,432
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	147,685	594,729	543,544	531,076
Inne nie wymienione odpady	04	128,170	174,350	76,510	351,050
Pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne zawierające związki chlorowców	07	69,421	91,830	94,580	101,536
Inne nie wymienione odpady	08	12,284	8,109	7,130	5,769
Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	09	0,177	0,122	0,000	0,000
Odpady z procesów termicznych	10	1 277,201	1 518,941	1 058,015	887,378
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	2 324,000	2 125,504	1 856,986	2 207,754
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	1 142,162	1 289,656	645,968	3 230,800
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	1 361,787	2 169,389	2 207,316	2 225,861
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	2 466,299	863,175	433,237	632,807
Odpady medyczne i weterynaryjne	18	0,038	0,098	0,071	0,069
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	26 164,445	40 874,077	83 381,140	49 252,760
Razem Powiat Głubczycki		46 271,585	61 041,877	109 440,311	78 891,292

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

W latach 2011-2014, na terenie powiatu głubczyckiego, największą ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2013 r.** - **109 440,311 Mg**. Największe ich ilości przypadły na grupy:

- 19 - odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 83 381,140 Mg - ok. 76,2%.

5.7.5. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 46. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2011	2012	2013	2014
ODZYSK W INSTALACJI					
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	1 280,991	2 138,436	2 287,372	2 234,350
Razem Powiat Głubczycki		1 280,991	2 138,436	2 287,372	2 234,350

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

Na terenie powiatu głubczyckiego nie ma instalacji, w których odpady niebezpieczne poddawane są procesom unieszkodliwiania.

5.7.6. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, poddanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014 przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 47. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość odpadów poddanych odzyskowi [Mg]			
		2011	2012	2013	2014
ODZYSK W INSTALACJI					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	0,000	5 315,110	934,850	0,000
Pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne zawierające związki chlorowców	07	21,100	18,860	2,200	92,910
Odpady z procesów termicznych	10	751,040	605,480	414,560	336,730
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	566,090	859,190	400,420	2 737,590
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	11,160	40,835	31,085	49,570
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	1 604,970	1 118,260	1 498,300	2 134,340
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	5 877,510	11 814,920	14 926,540	9 216,240

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Razem odzysk w instalacji		8 831,870	19 772,655	18 207,955	14 567,380
ODZYSK POZA INSTALACJĄ					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	1 376,640	0,000	0,000	0,000
Odpady z procesów termicznych	10	66,500	206,150	146,860	147,240
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	0,000	0,000	611,100	367,800
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	300,000	192,000	0,000	0,000
Razem odzysk poza instalacją		1 743,140	398,150	757,960	515,040
PRZEKAZANE OSOBOM FIZYCZNYM W CELU WYKORZYSTANIA					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	0,110	5,435	6 208,535	6 449,940
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	35,250	52,450	55,850	50,310
Odpady z procesów termicznych	10	71,100	530,540	525,350	432,488
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	1,151	0,265	0,403	1,020
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	0,000	0,000	0,260	0,000
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	1 997,000	1 995,000	2 866,500	1621,540
Razem przekazane osobom fizycznym		2 104,611	2 583,690	9 656,898	8 555,298
Razem Powiat Głubczycki		12 679,621	22 754,495	28 622,813	23 637,718

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

Tabela 48. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2011-2014

Grupa odpadów, kod grupy odpadów	Ilość odpadów poddanych unieszkodliwieniu [Mg]				
	2011	2012	2013	2014	
UNIESZKODLIWIANIE W INSTALACJI					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	187,360	301,650	0,000	5,585

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	1,200	0,000	0,000	0,000
Odpady z procesów termicznych	10	0,000	0,000	200,060	732,860
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	0,000	0,000	0,000	186,040
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	54,200	146,600	27,480	3,120
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	13 222,680	24 019,650	57 559,820	38 067,490
Razem Powiat Głubczycki		13 465,440	24 467,900	57 787,360	38 995,095

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

5.7.7. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Składowiska odpadów

Na terenie powiatu głubczyckiego istnieją następujące składowiska odpadów:

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Głubczycach przy ul. Rożnowskiej zarządzane przez Usługi Komunalne Sp. z o.o., ul. Poczтовая 8, 48-100 Głubczyce - składowisko obecnie już nie przyjmuje odpadów, stanowi jedynie bazę przeładunkową odpadów,
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu (gmina Kietrz) zarządzane przez Naprzód Sp. z o.o., ul. Raciborska 144B, 44-280 Rydułtowy,
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Baborowie zarządzane przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Krakowska 1, 48-120 Baborów.

Instalacje do odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Wykaz instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów, znajdujących się na terenie powiatu głubczyckiego zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 49. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu głubczyckiego

Lp.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj procesu [R/D]	Projektowana moc [Mg/rok]
1.	NAPRZÓD Sp. z o.o. ul. Raciborska 144B 44-280 Rydułtowy	Zakład Zagospodarowania Odpadów w Dzierżysławiu - instalacja biologicznego przetwarzania odpadów	19 12 12 20 02 01	D8	106 000
2.		Zakład Zagospodarowania Odpadów w Dzierżysławiu - instalacja kompostowania odpadów zielonych selektywnie zebranych	20 01 08 20 02 01	R3	4 000

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj procesu [R/D]	Projektowana moc [Mg/rok]
3.		Zakład Zagospodarowania Odpadów w Dzierżysławiu - linia mechanicznego przetwarzania odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki	15 01 01 15 01 02 15 01 06 15 01 07 20 01 99	R12	50 000
4.		Zakład Zagospodarowania Odpadów w Dzierżysławiu - linia mechaniczno-ręcznego przetwarzania odpadów komunalnych	19 08 01 20 03 01 20 03 03 20 03 07	D8	400 000
5.	Przedsiębiorstwo Prefabrykacji Górniczej PREFROW Sp. z o.o. ul. Wiejska 7 44-201 Rybnik	Węzeł betoniarski ul. Cegielniana 10 48-130 Kietrz	10 01 02	R5	8 000
6.	GALMET Sp. z o.o. Spółka Komandytowa ul. Raciborska 36 48-100 Głubczyce	Młynek udarowy do tworzyw ul. Raciborska 36 48-100 Głubczyce	07 02 13	R3	50
7.	USŁUGI KOMUNALNE Sp. z o.o. ul. Pocztowa 8 48-100 Głubczyce	Plac kompostowania przyzmoowego ul. Rożnowska 48-100 Głubczyce	20 02 01	R3	100
8.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Marek Maćko ul. Oświęcimska 5b 48-100 Głubczyce	Stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji ul. Oświęcimska 5b 48-100 Głubczyce	16 01 04*	R12	1 800
9.	Zakład Blacharstwo Mechanika Samochodowa Henryk Bryliński Wódka 41 48-140 Branice	Stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji Wódka 41 48-140 Branice	16 01 04*	R12	500
10.	Dariusz Bałuszyński Skup i Sprzedaż Surowców Wtórnych Boguchwałów 48A 48-100 Głubczyce	Stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji Boguchwałów 48A 48-100 Głubczyce	16 01 04* 16 01 06	R12	1 400
11.	Przedsiębiorstwo MET-KOL Skup Surowców Wtórnych Mariusz Niemirowski ul. Oświęcimska 11 48-100 Głubczyce	Stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji ul. Oświęcimska 11 48-100 Głubczyce	16 01 04* 16 01 06	R12	4 000
12.	P.H.U. MATRIX Małgorzata Gniałkowska ul. Grunwaldzka 68 48-100 Głubczyce	Młyn do rozdrabniania Nowy Rożnów dz. 32/1 (gm. Głubczyce)	07 02 13	R12	780
13.		Regranularka Nowy Rożnów dz. 32/1 (gm. Głubczyce)	15 01 02	R3	720

Źródło: WSO (styczeń 2016 r.)

5.7.8. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r.

W związku z realizacją krajowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest, niezbędne było sporządzenie przez wszystkie gminy Powiatu Głubczyckiego inwentaryzacji tych wyrobów. W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące stanów ilościowych wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu.

Tabela 50. Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu Głubczyckiego - stan na 31.12.2015 r.

Gmina	Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia [Mg]
Baborów	933,000
Branice	1 670,620
Głubczyce	3 974,750
Kietrz	1 710,936
Razem Powiat Głubczycki	8 289,306

Źródło: Informacje z gmin

5.7.9. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin, nie pozwala w chwili obecnej ograniczyć w zadowalającym stopniu ich unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami innymi niż komunalne:

- bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych (niewielkie wykorzystanie nowoczesnych technologii),
- niewystarczający monitoring gospodarki odpadami w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- niska świadomość ekologiczna wytwórców odpadów, szczególnie małych i średnich podmiotów gospodarczych,
- niewystarczająca znajomość zmieniających się przepisów prawnych wśród wytwórców i innych posiadaczy odpadów,
- brak w WSO pełnych danych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest:

- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w przedmiotowym zakresie,

- nieznamość przepisów prawnych dotyczących obowiązków posiadaczy wyrobów azbestowych,
- wysokie koszty nowych pokryć dachowych.

5.7.10. Tabela SWOT.

Tabela 51. Tabela SWOT dla komponentu odpady

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - wdrożony nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, - system zbierania i odbioru odpadów dostosowany do rozwiązań technologicznych przyjętych w Regionie Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK), - utworzone w gminach Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) do zbiórki odpadów niebezpiecznych i problemowych, - systematyczne usuwanie wyrobów azbestowych 	<ul style="list-style-type: none"> - spalanie odpadów w paleniskach domowych, - powstawanie „dzikich” składowisk odpadów, - niski poziom selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, - problem z osiągnięciem wymaganego stopnia redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, - słaba znajomość przepisów prawnych w odniesieniu do gospodarki odpadami zarówno przez wytwórców indywidualnych jak i podmioty gospodarcze (w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw)
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - budowa nowych oraz rozbudowa istniejących instalacji do zagospodarowania odpadów (mniejsza ilość odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie) w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK), - mniejsza ilość odpadów wprowadzanych do środowiska w sposób niekontrolowany (redukcja ilości „dzikich” składowisk odpadów) 	<ul style="list-style-type: none"> - emisja zanieczyszczeń do powietrza (spalanie odpadów), - zanieczyszczenie gleb, wód oraz przyrody („dzikie” składowiska odpadów)

5.7.11. Tendencje zmian

Wzrastające zapotrzebowanie na zakup różnorodnych produktów od lat przyczynia się do stopniowego wzrostu jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w przeliczeniu na mieszkańca - przewiduje się, że w kolejnych latach tendencja ta nie ulegnie zmianie. Pomimo tego, ogólna ilość odbieranych/zbieranych odpadów może zmaleć ze względu na sytuację demograficzną Powiatu (stopniowy spadek liczby ludności).

Z kolei usprawnianie wdrożonego nowego systemu gospodarowania odpadami przełoży się wzrost ilości odpadów zbieranych w sposób selektywny jednocześnie przyczyniając się do wzrostu poziomu odzysku i recyklingu odpadów (szczególnie opakowaniowych) oraz do redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Ponadto rozwój technologiczny instalacji do zagospodarowania odpadów umożliwi zwiększenie stopnia odzysku i unieszkodliwiania innego niż składowanie odpadów.

5.8. Zasoby przyrodnicze.

5.8.1. Ochrona przyrody i krajobrazu.

Obszary prawnie chronione

Powierzchnia obszarów chronionych na terenie Powiatu Głubczyckiego stanowi ok. 12,5 % powierzchni powiatu, jest to wartość niższa od średniej wartości dla województwa opolskiego wynoszącej 27,2 %. Porównanie z wartościami dla pozostałymi powiatami województwa opolskiego przedstawia tabela:

Tabela 52. *Udział procentowy powierzchni obszarów chronionych w powiatach województwa opolskiego.*

Lp.	Powiat	Powierzchnia obszarów chronionych w [%]
1.	opolski	55,6
2.	namysłowski	46,6
3.	strzelecki	43,1
4.	kluczborski	36,3
5.	krapkowicki	21,2
6.	nyski	18,8
7.	brzeski	16,2
8.	głubczycki	12,5
9.	oleski	9,0
10.	kędzierzyńsko – kozielski	7,5
11.	prudnicki	2,9
12.	m. Opole	0,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Udział powierzchni obszarów chronionych w poszczególnych gminach Powiatu Głubczyckiego przedstawia tabela poniżej (wg GUS, 2014 r.):

Tabela 53. *Udział powierzchni obszarów chronionych w gminach Powiatu Głubczyckiego*

Lp.	Gmina	Powierzchnia obszarów chronionych w [%]
1.	Głubczyce	27,25
2.	Baborów	1,68
3.	Branice	0,86
4.	Kietrz	0,68

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Na terenie Powiatu Głubczyckiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - Rozumicki Las PLH160018 – obszar siedliskowy – Gmina Kietrz;
 - Góry Opawskie PLH160007 – obszar siedliskowy – Gmina Głubczyce;
- Obszar Chronionego Krajobrazu
 - Wronin Maciowakrze – Gmina Baborów,
 - Las Głubczycki – Gmina Głubczyce,
 - Mokre Lewice – Gmina Głubczyce, Gmina Branice;
- Rezerваты przyrody
 - „Rozumice” - Gmina Kietrz,
 - „Góra Gipsowa - Gmina Kietrz,
- Pomniki przyrody.

Obszary NATURA 2000

Obszar Natura 2000 to nowa forma ochrony przyrody (obok istniejących parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, czy innych) wprowadzana w naszym kraju od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy. Obszary Natury 2000 „Kamień Śląski”, „Łęg Zdieszowicki”, „Żywocickie Łęgi”, „Góra Św. Anny” otrzymały status obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty na podstawie decyzji Komisji Europejskiej 2011/64/EU w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego wprowadzono następujące obszary NATURA 2000:

- Rozumicki Las PLH 160018,
- Góry Opawskie PLH160007,

Rozumicki Las PLH160018 - powierzchnia: 96,58 ha

Las Rozumicki jest izolowanym kompleksem leśnym położonym w południowej części Śląska Opolskiego na granicy z Czechami. Las porasta fragment wysoczyzny polodowcowej ze stropowo zalegającymi glinami lessopodobnymi i zwałowymi. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem rzeźby terenu. Dominujące spadki wynoszą >10-15%, deniwelacje sięgają 15 m. Wysoczyzna rozcięta jest na terenie kompleksu leśnego głębokimi dolinkami. Jest to bardzo ważny pod względem fitosocjologicznym obszar, pokryty w dużym stopniu przez bardzo dobrze wykształcone zbiorowiska grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum* z większością taksonów charakterystycznych. Także pozostałe typy roślinności, a w szczególności łęg podgórski jesionowy *Carici remotae-Fraxinetum* oraz dębniak trzęślicowy *Molinio arundinaceae-Quercetum* są osobliwościami roślinności Polski i ponadregionalnym znaczeniu. Bogata jest także flora obszaru proponowanego SOO.

Występuje tu ok. 20 gatunków zagrożonych lub podlegających prawnej ochronie. Obszar Lasu Rozumickiego jest jednym z najważniejszych ekosystemów leśnych na Śląsku Opolskim. Stan zachowania zbiorowisk roślinnych jest tu bardzo dobry, flora jest wyjątkowo bogata i naturalna. O wysokiej wartości przyrodniczej decydują dobrze wykształcone zbiorowiska oraz jedno z najbogatszych w Polsce stanowisk cieszynianki wiosennej *Hacquetia epipactis*.

Góry Opawskie PLH160007 - powierzchnia: 5 583,29 ha

Najdalej na wschód wysunięta część Sudetów Wschodnich zapadająca się w obniżenie Bramy Morawskiej. Najwyżej wyniesiony obszar Biskupia Kopa - 889 m n.p.m., najniżej - dolina Białej Głuchołaskiej 270 m n.p.m. Strukturalna rzeźba ma charakter wyspowych masywów górskich o deniwelacjach kilkuset metrów wynurzonych z osadów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Masywy zbudowane z silnie pofałdowanych, staropaleozoicznych łupków metamorficznych i szarogłazów, miejscami występują proterozoiczne paragnejsy. Skały różnych formacji lokalnie tworzą strome zespoły skałkowe z urwiskami. Masywy górskie rozdzielone są głębokimi dolinami rzecznyymi i przełomami. Profile geologiczne odsłaniają się na naturalnych wychodniach oraz w kamieniołomach. Wśród obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych dominującymi formami pokrycia terenu są lasy, w większości kwaśne dąbrowy, buczyny i świerczyny, a w dolinach rzek i potoków łągi. Na obszarach nieleśnych występują ekstensywnie użytkowane łąki.

Spośród form intensywniejszego zagospodarowania przestrzeni występują niewielkie powierzchnie gruntów ornych oraz rozproszona zabudowa wiejska z ośrodkami wypoczynkowymi. Obszar obejmuje główną część masywu (między Głuchołazami a Prudnikiem), enklawę k. Prudnika (kwaśne dąbrowy podgórskie!) oraz enklawę obejmującą pd-wsch. część masywu wychodzącą zza granicy czeskiej w rej. Pielgrzymowa i Opawicy. Względnie niewielki obszar może poszczycić się wieloma bardzo rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt. Wśród roślin na uwagę zasługują zaraza żółta i jaskier płatanolistny. Rośliny te w Górach Opawskich posiadają jedyne stanowisko w woj. opolskim. Występuje tu 10 gatunków storczyków, a wśród nich podkolan zielonawy, storczyk męski, czy często spotykane, także przy szlakach, buławnik mieczolistny oraz kukułka Fuchsa. Nad potokami górnymi z krystalicznie

czystą wodą spotkać można pióropusznika strusiego, tojeść gajową oraz paprotnika kolczystego. W dobrze zachowanych buczynach rośnie żywiec kremowy, gnieźnik leśny, a w prześwietlonych miejscach pokrzyk wilcza jagoda. W Górach Opawskich występuje także skrzyp olbrzymi oraz podrzeń żebrowiec. Wczesną wiosną rosną tu m. in. smardze stożkowate i wyniosłe zaś jesienią flagowce olbrzymie, mądziaki psie czy też szyszkowce łuskowate. Niewątpliwą osobliwością jest okratek australijski. Równie bogaty jest świat zwierząt.

Występują tutaj kumaki górskie i traszki górskie. Miejscami spotkać można także salamandry plamiste. Z gadów na uwagę zasługuje gniewosz plamisty oraz żmija zygzakowata. Gnieździ się tu wiele rzadkich gatunków ptaków. Należą do nich bocian czarny, pluszcz, pliszka górska czy też zimorodek. Na polach usłyszeć można derkacze, zaś nocą spotkać można puchacza, popielice oraz kilka gatunków nietoperzy. W Górach Opawskich zimują m. in. podkowce małe, mopki, nocki duże oraz mroczyki poźlociste. Taka różnorodność gatunkowa związana jest m. in. z dobrze zachowanymi fragmentami cennych zbiorowisk roślinnych takich jak podgórski łęg jesionowy, grąd środkowoeuropejski, żyzna buczyna sudecka czy podgórska dąbrowa acydofilna.

Dobrze zachowały się tutaj również płaty kwaśnej buczyny górskiej. Oprócz tego dużą atrakcją turystyczną są pozostałości po kopalnictwie złota z XIII w., nieużytkowane kamieniołomy łupków fyllitowych, a także piękne odsłonięcia skalne, z których miejscami roztaczają się przepiękne widoki. Choć Góry Opawskie są niezbyt wysokie z daleka prezentują się bardzo malowniczo, a przy dobrej widoczność z najwyższego szczytu - Biskupiej Kopy 889 m n.p.m. rozciąga się niepowtarzalny widok na okoliczne miejscowości.

Obszar ważny w skali regionalnej dla zachowania bioróżnorodności, a zwłaszcza dla kwaśnych dąbrów, buczyn i grądów.

Występuje 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego największą powierzchniowo reprezentację osiągają kwaśne dąbrowy, oraz żyzne buczyny. Dobrze reprezentowane są również grądy, ekstensywnie użytkowane niżowe i górskie łąki, ziołorośla górskie i n nadrzeczne oraz unikalne dla tej części Polski górskie bory świerkowe.

Stwierdzono występowanie również 2 gatunki ssaków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. są to nocek duży i podkowiec mały. Ostoja jest istotnym miejscem występowania kumak górskiego, modraszka teleusa, modraszka nausitous. Stwierdzono również występowanie widłozęba zielonego.

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Obecnie na terenie Powiatu Głubczyckiego zlokalizowane są dwa rezerwaty przyrody na terenie Gminy Kietrz: „Góra Gipsowa” oraz „Rozumice”.

Rezerwat przyrody „Góra Gipsowa” – jest jednym z najcenniejszych obiektów przyrodniczych woj. opolskiego. Występujące w tym miejscu zbiorowiska muraw kserotermicznych są unikalnym na skalę krajową obiektem przyrodniczym. Rezerwat położony jest w pobliżu Bramy Morawskiej stanowiącej szlak migracji roślinności z południa na północ Europy. Specyficzna budowa geologiczna (wychodnie wapieni) oraz dawne użytkowanie w formie pastwiska umożliwiły wytworzenie na terenie Góry Gipsowej zbiorowisk roślinności ciepłolubnej. Na terenie rezerwatu znajdują się stanowiska roślin stepowych i zaroślowej, m.in. dzwonek boloński, kostrzewa walezyjska, oman szorstki, perz siny, owsica łąkowa, śniadek cieńkolistny, ostrożeń pannoński, leniec pospolity, dziewanna fioletowa, złocień baldachogroniasty, pajęcznica gałęzista, storczyk bżowy, krwawnik szczecinkolistny, głowienka wielkokwiatowa, przewiercień sierpowaty, pięciornik biały.

Rezerwat przyrody „Rozumice” – został powołany w celu ochrony lasu liściastego o cechach naturalnych z udziałem chronionych i rzadkich gatunków roślin w runie. Jego powierzchnia wynosi 92,62 ha i obejmuje kompleks leśny położony na południowy wschód od miejscowości Rozumice. Występują tu gatunki chronione i rzadkie w skali województwa i regionu. Najciekawsze z nich to m.in. bluszcz pospolity, kruszczyk połabski, kruszczyk siny, lilia złotogłów, listera jajowata, śnieżyczka przebiśnieg, kopytnik pospolity, pierwiosnek wyniosły, przylaszczka pospolita, przytulia wonna oraz cieszyńianka wiosenna, czosnek niedźwiedzi,

dziurawiec kosmaty, jaskier kaszubski, kokorycz pełna, kokorycz pusta, łuskiewnik różowy, turzyca orzęsiona, zdrojówka rutęwkowata.

Na obszarze rezerwatu stwierdzono występowanie 5 zespołów leśnych. Są to:

- a. łąg jesionowy – występuje u wlotu wąwozu
- b. łąg jesionowo – wiązowy – występuje na większej powierzchni niż jesionowy
- c. grąd subkontynentalny – występuje na stokach o zróżnicowanych warunkach glebowych
- d. las mieszany – występuje na zboczu zachodnim
- e. las dębowo – brzozowy występuje na glebach bielcowych

Las Rozumicki jest również cenną ostoją dla fauny leśnej. Spośród rzadko spotykanych zwierząt stwierdzono: turkawkę, muchołówkę białoszyną, padalca, gacka brunatnego, borowca wielkiego i wiewiórkę.

Obszary Chronionego Krajobrazu tworzone są w celu zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów. Zwyczajowo przyjęło się, że obejmują tereny większe od parku krajobrazowego o walorach przyrodniczo-krajobrazowych charakterystycznych dla danego regionu. Działalność gospodarcza na takim obszarze nie ulega poważniejszym ograniczeniom, lecz powinna być prowadzona w sposób nie naruszający stanu względnej równowagi ekologicznej. Szczególnymi celami ochrony obszarów jest zachowanie terenów o walorach przyrodniczych i kulturowych oraz stabilizacja środowiska przyrodniczego przez tworzenie tzw. korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu obecnie następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, które określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego znajdują się obszary chronionego krajobrazu:

- **Las Głubczycki** (Gmina Głubczyce)
- **Mokre Lewice** (Gmina Głubczyce i Branice)
- **Woronin-Maciowakrze** (Gmina Baborów).

Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Głubczycki” – obejmuje powierzchnię 1597,5 ha, z czego w zarządzie Nadleśnictwa Prudnik pozostaje powierzchnia 649,17 ha. Jest to jeden z nielicznych kompleksów leśnych występujących na prawie całkowicie wylesionym Płaskowyżu Głubczyckim. Naturalnym zbiorowiskiem leśnym rozwijającym się na żyznym podłożu lessowym są grądy, które miejscami łagodnie przechodzą w łągi. Większość istniejących drzewostanów objętych jest procesem przebudowy. W miejsce wprowadzonych przez ludzi sosen i świerków powracają dęby i lipy. Obszar przecina sieć licznie występujących, drobnych strumieni, które miejscami tworzą malownicze wąwozy i parowy.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre Lewice” – obejmuje powierzchnię 6527,7 ha, w zarządzie Nadleśnictwa 1925,36 ha. Zróżnicowana rzeźba terenu, strome stoki, pozostałości przedwojennych wsi oraz ciekawe walory przyrodnicze sprawiają, że obszar ten w doskonałym stopniu spełnia funkcje przyrodniczo – rekreacyjne. Lasy, choć zajmują blisko 1/3 obszaru, nie tworzą bogatych zbiorowisk. Są to zwykle drzewostany będące pierwszym pokoleniem lasu posadzonego na zerodowanych gruntach rolnych. Często tworzą je gatunki niedostosowane do lokalnych warunków ekologicznych. Nadleśnictwo, mimo szczególnie niesprzyjających warunków (zerodowane obszary górskie) od lat prowadzi przebudowę drzewostanów w celu ich renaturalizacji. Ciekawym elementem są porastające stoki drzewostany jodłowe. Obszar odwadniają trzy rzeki: Osobłoga, Opawica i Troja, w dolinach których znajdują się niewielkie sadzawki i szczytkowe formy starorzeczy.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Woronin Maciowakrze” - obszar ten o powierzchni 5650 ha charakteryzuje się typowym dla południowej Opolszczyzny pagórkowatym ukształtowaniem terenu. Liczne wąwozy, jary wraz z płatami grądów tworzą urokliwy zakątek województwa opolskiego. Teren ten leży w górnej części zlewni Wrońskim Wody – lewobrzeżnego dopływu Odry. Charakterystyczne są rozległe, suche wierzchowiny lessowe oraz silnie wilgotne dna dolinne z licznymi mokradłami oraz oczkami wodnymi. W bardzo gęstej sieci dolinek denudacyjnych spływ wód jest okresowy w porach obfitych opadów i topnienia śniegów.

Rysunek. 2. Obszary chronione na terenie Powiatu Głubczyckiego

OZNACZENIA:

- 1** Rezerwat przyrody - Góra Gipsowa
- 2** Rezerwat przyrody - Rozumice
- 3** Obszar Chronionego Krajobrazu - Wronin Maciowakrze
- 4** Obszar Chronionego Krajobrazu - Las Głubczycki
- 5** Obszar Chronionego Krajobrazu - Mokre Lewice
- 6** Obszar Natura 2000 - Rozumicki Las
- 7** Obszar Natura 2000 - Góry Opawskie

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (Ustawa o ochronie przyrody z dn. 21 września 2015 r., Dz. U. 2015 poz. 1651 – tekst jednolity, z późn. zm.).

Na terenie Powiatu Głubczyckiego znajduje się obecnie 9 pomników przyrody.

Tabela 54. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Lp	Nr rejestru wojewódzkiego	Obiekt	Gmina / Obręb	Podstawa prawna
Pomniki utworzone Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego				
1.	880	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Kietrz / Pilszcz	Dz. Urz Woj. Opolskiego z dnia 10 stycznia 2007r. Nr 1, poz. 1, Uchwała Rady Miejskiej w Kietrz
2.	6	aleja lip drobnolistnych (Tilia cordata) - 334 szt.	Głubczyce / Klisino - Pomorzowice	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231
3.	269	pojedynczy okaz z gatunku miłorząb dwukłapowy (Ginko biloba)	Głubczyce / Pomorzowice	
4.	329	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Kietrz / Lubotyń	
5.	330	pojedynczy okaz z gatunku miłorząb dwukłapowy (Ginko biloba)	Głubczyce / Pomorzowice	
6.	375	pojedynczy okaz z gatunku platan klonolistny (Platanus acerifolia)	Baborów / Szczyty	
7.	379	pojedynczy okaz z gatunku dąb błotny (Quercus palustris)	Głubczyce / Pomorzowice	
8.	381	grupa drzew z gatunku dąb bezszypułkowy (Quercus petraea) - 2 szt	Głubczyce / Pomorzowice	
9.	408	aleja lip drobnolistnych (Tilia cordata) - 1385 szt.	Głubczyce / Tamkowa - Głubczyce	

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska Opole 2015

5.8.2. Flora i fauna:

Pod względem faunistycznym obszar powiatu nie jest nadmiernie bogaty. Zdecydowana większość terenów intensywnej produkcji rolnej i mały udział lasów powoduje, że nie obserwuje się tutaj znaczącej ilości zwierzyny kopytnej i płowej.

Pomimo dużej ilości upraw wielkopowierzchniowych na terenie powiatu występuje 125 gatunków zwierząt objętych ochroną prawną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Szczególnie istotnymi, wyróżniającymi się nagromadzeniem dużej ilości fauny chronionej obszarami są obszary muraw, łąk i lasów, kompleksy stawów oraz rzeka Osobłoga.

Wśród chronionych gatunków wyróżnia się:

- 1 gatunek pająka - Tygrzyk paskowany,
- 1 gatunek mięczaka - Ślimak winniczek,
- 2 gatunki motyli dziennych - modraszek oraz mieniak strużnik,
- 10 gatunków płazów (Kumak górski, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, żaba wodna, żaba jeziorkowa, żaba trawna, traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta.
- 5 gatunków gadów: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec, zaskroniec, żmija zygzakowata,

- 96 gatunków ptaków, w tym 2 podlegających ochronie częściowej (m.in. trzmiełojad, błotniak stawowy, krogulec, myszołów, pustułka, płomykówka, pójdzka, puchacz, puszczyk, sowa uszata, sóweczka,
- 10 gatunków chronionych ssaków: jeż zachodni, kret, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, zębiełek, mroczek późny, gacek brunatny, badylarka, wiewiórka, borsuk.

5.8.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Powiat Głubczycki jest terenem o najmniejszej lesistości w województwie opolskim. Wskaźnik ten wynosi w Powiecie Głubczyckim 6,4 % i jest zdecydowanie niższy niż średnia wojewódzka (26,5 %). Związane jest to przede wszystkim z występowaniem żyznych gleb wykorzystywanych do produkcji rolnej. Powierzchnia gruntów leśnych liczy 4 297,4 ha z czego 4 211,8 ha stanowią lasy. Zdecydowana większość lasów to lasy publiczne (3 915,8 ha czyli 92,97 %), lasy prywatne zajmują obszar 296 ha (7,03 %).

Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia na terenie Powiatu Głubczyckiego wynosi 64,3 ha. Lasy Powiatu Głubczyckiego wchodzą w skład dwóch nadleśnictw: Prudnik oraz Rudy Raciborskie.

Powierzchnia leśna Nadleśnictwa Prudnik wynosi 2 986,29 ha, a średni wiek drzewostanu to 64 lata. Główne typy siedliskowe lasu to: las świeży (30,83 %), las wyżynny świeży (20,69 %) oraz las mieszany świeży (14,01 %). Gatunkiem, który ma największy udział rzeczywisty pod względem powierzchni w lasach Nadleśnictwa Prudnik jest dąb (28,04 %). Kolejne miejsca zajmują świerk pospolity (14,90 %) oraz sosna zwyczajna (13,16 %).

Powierzchnia leśna Nadleśnictwa Rudy Raciborskie wynosi 595,71 ha, a przeciętny wiek drzewostanu to 51 lat. Dominującym typem siedliskowym lasu jest bór mieszany świeży (41,54 %). Dużą powierzchnię zajmuje także bór mieszany wilgotny (21,00 %) oraz las mieszany świeży (15,33 %). Gatunkiem o największym udziale rzeczywistym pod względem udziału powierzchniowego jest sosna (60,9 %). Inne gatunki o dużym udziale to brzoza (13,6 %) oraz dąb (8,4 %).

Porównanie udziału procentowego lasów w powierzchni Powiatu Głubczyckiego z wartościami dla pozostałych powiatów województwa opolskiego przedstawia tabela:

Tabela 55. Udział procentowy powierzchni lasów w powiatach województwa opolskiego.

Lp.	Powiat	Udział powierzchni lasów w [%]
1.	opolski	44,6
2.	strzelecki	40,6
3.	oleski	35,2
4.	kluczborski	29,9
5.	namysłowski	27,6
6.	krapkowicki	23,8
7.	kędzierzyńsko – kozielski	23,4
8.	brzeski	18,8
9.	nyski	12,5
10.	prudnicki	11,3
11.	m. Opole	9,5
12.	głubczycki	6,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Tabela 56. Wskaźnik lesistości poszczególnych gmin Powiatu Głubczyckiego.

Gmina	Grunty leśne
	Wskaźnik lesistości gminy [%]
Głubczyce	11,6
Baborów	3,1
Kietrz	2,5
Branice	1,6

Zródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Powierzchnia Lasów Komunalnych miasta Głubczyce wg rejestru gruntów wynosi 401,97 ha, w tym grunty zalesione stanowią 401,94 ha, grunty nie zalesione – 0,55 ha a grunty związane z gospodarką leśną 10,14 ha. Powierzchnia gruntów objęta pracami urzędziowymi wynosi 401,94 ha. Lasy Komunalne miasta Głubczyce posiadają operat siedliskowy, dominującym typem gleb są gleby płowe. Ujęta w „Uproszczonej planie urządzania lasu dla lasów komunalnych” na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r. struktura drzewostanów wg gatunków panujących:

- sosna: 48,52 % powierzchni,
- buk: 18,68 % powierzchni,
- dąb: 16,96 % powierzchni.

Zagrożenia

Głównymi zagrożeniami dla lasów są: umyślne podkładanie ognia, pożary powstające w wyniku nieostrożności lub wskutek przerzutów ognia z gruntów nieleśnych (wynik wypalania ściernisk, traw na łąkach, w przydrożnych rowach czy nieużytkach), niekontrolowany ruch turystyczny. Na kondycję lasów niekorzystnie oddziałują stałe czynniki (abiotyczne) kształtujące bilans wodny, takie jak deficyt opadów czy powtarzające się długotrwałe susze podczas sezonu wegetacyjnego, prowadzące do obniżania się poziomu wód gruntowych.

Zagrożenia biotyczne wywołują masowe pojawianie się szkodników owadzych (szczególnie owadów liściożernych w drzewostanach iglastych oraz szkodników wtórnych sosny i świerka), a także chorób infekcyjnych.

Uszkodzenia wskutek oddziaływania emisji przemysłowych - zagrożenia antropogeniczne - powodują, że drzewostany ulegają prześwietleniu, powstają łatwo zachwaszczające się luki, w których następuje intensywny rozwój traw i wrzosów, oraz zwiększa się masa posuszu (materiałów palnych), co potęguje zagrożenie pożarowe. Rosnąca penetracja i dostępność lasów w celach rekreacyjnych również wpływa na wzrost zagrożenia, zwłaszcza pożarowego lasu.

Lasy na terenie Opolszczyzny są stale zagrożone przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne. Do głównych czynników abiotycznych zakłócających funkcjonowanie ekosystemów leśnych należą emisje przemysłowe, przede wszystkim SO₂ i NO_x. Województwo opolskie ma największy w kraju odsetek lasów uszkodzonych przez imisje zanieczyszczeń przemysłowych. Według stref uszkodzeń dominują uszkodzenia słabe - I strefa, oraz średnie - II strefa. Znacznym zagrożeniem obszarów leśnych jest również występowanie chorób powodowanych przez grzyby.

5.8.4. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

Sieć Econet-Polska obejmuje obszary o zachowanych walorach przyrodniczych, posiadające zdolność utrzymania równowagi ekologicznej oraz tereny pomocne w zachowaniu tych cech na obszarach sąsiednich. Sieć Econet składa się z trzech podstawowych struktur: obszarów węzłowych, korytarzy ekologicznych i obszarów wymagających unaturalnienia. We wszystkich połączeniach międzygminnych, a zwłaszcza regionalnych najważniejszą rolę odgrywają doliny rzek. Pełnią one rolę korytarzy ekologicznych. W krajowym systemie ekologicznym ECONET-

PL doliny rzek stanowią często korytarze ekologiczne oznaczeniu międzynarodowym. Pomimo znacznego przekształcenia umożliwiają one w dalszym ciągu rozprzestrzenianie się gatunków i łączność pomiędzy zachowanymi w mało zmienionym stanie ostojami przyrody (tzw. obszarami węzłowymi).

Dolina rzeki Troi stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Korytarz łączy ekologiczny system przestrzenny z pozostałą częścią systemu ekologicznego Płaskowyżu Głubczyckiego i Gór Opawskich od strony zachodniej i systemu ekologicznego doliny Psiny i Odry na wschodzie (Odra jest korytarzem o randze międzynarodowej – wpisana do sieci ECONET).

Dolina Potoku Rozumickiego stanowi korytarz ekologiczny o charakterze lokalnym. Łączy system ekologiczny gminy Kietrz z terenami Republiki Czeskiej, a dalej z systemem przestrzennym gminy Pietrowice Wielkie.

5.8.5. Proponowane obszary do ochrony prawnej.

Na terenie powiatu głubczyckiego znajdują się obszary występowania siedlisk chronionych i zagrożonych wyginięciem w skali europejskiej. Obszary, które należy objąć ochroną prawną oraz typ siedlisk na nich spotykany przedstawiono poniżej.

Ostoje flory na terenie powiatu głubczyckiego wskazane do ochrony prawnej wg. POŚ Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019:

1. Użytek ekologiczny Kozłówek – murawy kserotermiczne,
2. Użytek ekologiczny Lubotyń – murawy kserotermiczne,
3. Użytek ekologiczny Karłowiec - obszar stanowi stare wyrobisko piasków plejstocenyjskich z domieszką żwirów. Miejsce występowania chronionych i rzadkich gatunków roślin.

Proponowane parki krajobrazowe – poszerzenie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” o Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice”.

Proponowane obszary chronionego krajobrazu:

- Dolina Psiny,
- Dolina Troi,
- Dolina Opawicy.

Proponowane rezerваты przyrody:

- Nowy Dwór – przysiółek miejscowości Nasiedle (Gm. Kietrz) odznaczający się wybitnymi walorami krajobrazowymi, kulturowymi i historycznymi.
- Pielgrzymów – rejon położony w południowo-wschodniej części Gór Opawskich, nad granicznym potokiem Troja, dopływem Osobłogi.
- Wilczy Staw - to nazwa projektowanego rezerwatu leśnego, położonego między Głubczycami i Tarnkową w gminie Głubczyce, w jednej z najpiękniejszych okolic Obszaru Chronionego Krajobrazu Las Głubczycki.

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej:

- Gipsy koło Dzierżysławia – obszar obejmuje teren starej kopalni gipsów o pow. ok. 25 ha. Niektóre zapadliska na terenie kopalni wypełnione są wodą. Utwory geologiczne oprócz gipsów reprezentowane są przez margle i iły. Teren jest silnie zarośnięty przez krzewy i drzewa. Na terenie znajduje się wzniesienie ostańca gipsowego wyniesionego o ok. 30 m ponad dno doliny Morawki. Jest to jedyny w wojewodztwie ostaniec denudacyjny zbudowany z tych skał.
- Bazalty w Nowej Cerekwi – proponuje się objąć ochroną ścianę nieczynnego wyrobiska bazaltu położonego na południe od Nowej Cerekwi. Najcenniejszą częścią jest ściana bazaltu wystająca ponad taflę wody po nieczynnym wyrobisku.
- Żyła Bazaltowa obszar proponowanej ochrony to przykryta lessem żyła bazaltowa położona na północ od Nowej Cerekwi.

5.8.6. Tabela SWOT.

Poniżej tabela SWOT dla komponentu ochrona przyrody i krajobrazu oraz ochrona i zrównoważony rozwój lasów:

Tabela 57. Tabela SWOT dla komponentu ochrona przyrody i krajobrazu oraz ochrona i zrównoważony rozwój lasów.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - różnorodność środowiska roślinnego - istotny walor turystycznej strony powiatu, - różnorodność świata zwierzęcego, - duża powierzchnia obszarów chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> - przewaga wtórnych zbiorowisk roślinnych ze względu na zniszczenie tych naturalnych - ograniczone fundusze na działania związane z ochroną przyrody, - niska lesistość powiatu w porównaniu z województwem i krajem
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość rozwoju turystyki ze względu na zasoby roślinne i zwierzęce, - możliwość promocji regionu, - liczne możliwości rozwoju działań edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie powietrza mające wpływ na stan zasobów przyrodniczych, - zagrożenia pożarami lasów

5.8.7. Tendencje zmian

Kierunki zmian środowiska przyrodniczego w kolejnych latach to utrzymanie trwałości i ciągłości funkcji przyrodniczych, zachowanie powiązań przyrodniczych z otaczającymi obszarami oraz wzrost możliwości wykorzystania zasobów przyrody dla turystyki i rekreacji, w tym rozwój funkcji popularyzatorskiej i edukacyjnej. Te ostatnie powodują także niestety zwiększenie presji turystyki na tereny najcenniejsze przyrodniczo. W efekcie prowadzonych przez Nadleśnictwa działań następować będzie dalsza przebudowa drzewostanów i zwiększenie zdolności produkcyjnych lasu. Jednocześnie związane jest to ze wzrostem zagrożeń zdrowotnych lasów przez czynniki abiotyczne i biotyczne.

Wpływ zmian klimatu:

Zmiany klimatyczne wpływają na zasięg występowania gatunków, cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska inaczej reagują na zmiany klimatyczne – na niektóre oddziaływanie to wpłynie korzystnie, na inne nie. Większość prognozowanych zmian opiera się o zmiany wartości przeciętnych parametrów klimatycznych: opadów, temperatury, kierunków wiatrów, różnorodność biologiczna pod wpływem tych zmian ulega stopniowym przekształceniom. Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych, głównie z Europy Południowej, Afryki Północnej, Azji, wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. Przewidywane zmiany dotyczą również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawaalnych, okresów suchych i procesów eutrofizacji. Co więcej, w wyniku prognozowanych zmian klimatycznych będzie postępować zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, małych płytkich jezior a także potoków i małych rzek). Stanowi to zagrożenie dla licznych gatunków, które bądź to pośrednio bytują na tych terenach, bądź korzystają z nich jako rezerwuarów wody pitnej i może skutkować wyginięciem lub migracją gatunków.

Jednym z czynników silnie różnicujących występowanie lasów w Polsce, obok warunków geologicznych są warunki klimatyczne, z którymi wiąże się optimum ekologiczne poszczególnych gatunków. W wyniku zmian klimatycznych istotnym zmianom ulegą składy gatunkowe i typy lasów. Optima ekologiczne gatunków drzewiastych mogą zostać przesunięte

na północny-wschód. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników, w tym także gatunków inwazyjnych. Ciepłe zimy będą wpływać korzystnie na zimowanie szkodników, a zmniejszona pokrywa śnieżna będzie ułatwiać zimowanie zwierząt roślinożernych. Obok zmniejszenia stabilności lasów (większej podatności na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych), ograniczenia dostępności zasobów środowiska (w tym drewna) oraz usług ekosystemowych (turystyka, łagodzenie zmian klimatu przez lasy, sekwestracja dwutlenku węgla, ograniczenie naturalnej retencji wodnej lasów), zostaną ograniczone również funkcje produkcyjne i ochronne lasów.

5.9. Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

5.9.1. Adaptacja do zmian klimatu.

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski.

W Polsce przygotowano „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom, jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody, w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będą do zaobserwowania również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień, a także osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale również na zboczach dolin rzecznych. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry, a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

Wpływ klimatu na najbardziej wrażliwe sektory i obszary (gospodarka wodna, Rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, transport, energetyka) został opisany wcześniej, w rozdziałach dot. tendencji zmian.

5.9.2. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Definicje poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej określa odpowiednio art. 3 pkt 23 i 24 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 26 sierpnia 2013 r. (Dz.U. 2013 poz. 1232 – tekst jednolity, z późn. zm.):

- *poważna awaria* - to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- *poważna awaria przemysłowa* przez pojęcie to rozumie się poważną awarię w zakładzie.

Na terenie województwa opolskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 19 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (stan na 31.01.2015 r. wg WIOŚ) wyróżniono 10 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 9 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego nie występują zakłady ZZR i ZDR. Na obszarze Powiatu Głubczyckiego występują natomiast inne zagrożenia:

- zagrożenia pożarowe - powstają głównie na obszarach leśnych, szczególnie w okresach długotrwałej suszy, występują sezonowo wiosną, latem i jesienią podczas wypalania traw, wynikają z infrastruktury miejskiej i wiejskiej obiektów użytkowych (instalacje, sprzęty gospodarstwa domowego itp.),
- zagrożenia drogowe - przecinające teren powiatu szlaki komunikacji drogowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TSP) – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. W transporcie drogowym nie wdrożono dotychczas sprawnie działającego systemu monitorowania przewozów ładunków niebezpiecznych, wobec czego nie sposób dokładnie ustalić ilości przewożonych przez teren Powiatu Głubczyckiego materiałów niebezpiecznych. Należy przyjąć, że występuje statystyczne prawdopodobieństwo potencjalnego wystąpienia awarii komunikacyjnych, mogących zagrozić środowisku - obszarami szczególnego zagrożenia są tereny zlokalizowane w pobliżu głównych, tranzytowych arterii komunikacji drogowej, charakteryzujących się największym natężeniem ruchu tego rodzaju przewozów. Rejonami szczególnie zagrożonymi są tereny położone wzdłuż drogi krajowej nr 38 i dróg wojewódzkich.
- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez przedsiębiorstwa materiałów niebezpiecznych takich jak amoniak, kwas, chlor, wodór i inne.
- zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu, mogące wystąpić w wysokich budynkach,
- inne zagrożenia urbanistyczne - magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem przecinające teren powiatu oraz stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie oraz napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia oraz duże transformatory (20-30 ton oleju transformatorowego),
- klęski żywiołowe, powodzie, zatopienia,
- nadzwyczajne zagrożenia radiacyjne - zagrożenie radiacyjne województwa w związku z brakiem na terytorium Polski elektrowni jądrowych stwarzają elektrownie rozmieszczone poza jej granicami. Najbliżej granicy województwa zlokalizowane są elektrownie w Czechach i Słowacji: Mohowce - ok. 220 km, Dukowany - ok. 235 km, Jaśłowskie Bohowice - ok. 242 km, Temelin - 310 km; nie można wykluczyć także awarii elektrowni położonych w dalszej odległości od granic województwa: 22 elektrownie na terenie Niemiec, 4 elektrownie w Holandii, 4 elektrownie w Belgii,

1 elektrownia w Danii, a szczególne zagrożenie stanowią elektrownie na terenie Ukrainy, w których technologie budowy i wytwarzania energii są przestarzałe.

- skażenia, zakażenia epidemiczne i epizootyczne,
- inne klęski żywiołowe (huragany, śnieżyce, duże i długotrwałe mrozy)

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym). Są one zawarte w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego. Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego został opracowany zgodnie z wymogami ustawy o zarządzaniu kryzysowym z dnia 7 sierpnia 2013 r. (Dz.U. 2013 poz. 1166 – tekst jednolity, z późn. zm.), ustawy z dnia 20 lutego 2014 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2014 poz. 333 – tekst jednolity), Zaleceń Wojewody Opolskiego z dnia 26 listopada 2010 roku do powiatowych planów zarządzania kryzysowego. W planie ujęto najistotniejsze zagrożenia mogące wystąpić na terenie Powiatu Głubczyckiego, procedury postępowania na wypadek pojawienia się tych zagrożeń oraz zestawienie możliwych do zadysponowania sił i środków do przeciwdziałania nadzwyczajnym zdarzeniom o znamionach kryzysu.

Działania ratownicze prowadzone na terenie Powiatu Głubczyckiego realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

5.9.3. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią.

Rzeki Powiatu Głubczyckiego należą w części do rzek podgórskich o niwalno-fluwialnym reżimie zasilania. Pod względem charakterystyk hydrologicznych przepływów, typowa jest bardzo wysoka amplituda między wezbrzeniami i niżówkami. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu jest tym większe, że większość miejscowości, w sposób typowy dla całego Płaskowyżu Głubczyckiego, ulokowana jest w dolinach rzecznych, a zlewnie wszystkich rzek zostały bardzo silnie wylesione i przez to charakteryzują się bardzo małymi właściwościami buforowymi w stosunku do opadów atmosferycznych.

Największy stan wód notuje się w okresach wczesno wiosennych (w trakcie roztopów) oraz intensywnych opadów atmosferycznych (najczęściej jesienią). Na terenie powiatu nie notuje się licznych sytuacji związanych z wylewami powodziowymi cieków powierzchniowych. Jeśli wylewy mają miejsce, to ich zasięg najczęściej ogranicza się do terasy zalewowej.

Przeprowadzono również regulacje rzeki Troi w Zubrzycach oraz rzeki Psiny w Głubczycach. W najbliższym czasie Republika Czeska planuje przystąpienie do inwestycji budowy zbiornika retencyjnego Nove Herminovy. Z tą inwestycją planowane są realizacje działań powiązanych z regulacją rzeki Opawa i budową po stronie polskiej nowych obwałowań.

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych planuje budowę siedmiu zbiorników małej retencji:

- Zbiornik Babice na rzece Psina gm. Baborów,
- Zbiornik Biernatów na rzece Stradunia gm. Głubczyce,
- Zbiornik Nasiedle na rzece Ostra gm. Kietrz,
- Zbiornik Boguchwałów-Wierzbnio na rzece Złotnik Gm. Baborów,
- Zbiornik Dzierżysław na rzece Morawa Gm Kietrz,
- Zbiornik Nowa Cerekwia na rzece Troja w gm. Kietrz oraz Rów R – zbiornik Lewice gm. Branice.

W obrębie Powiatu Głubczyckiego w zakresie gospodarowania wodami dorzecza funkcje administracyjne pełnią dwie jednostki: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W ramach swoich działań i kompetencji sprawują nadzór nad gospodarką wodną i wykonują zadania inwestycyjne o zasięgu ponadlokalnym.

Za zadania związane z wykonywaniem przez marszałka województwa opolskiego praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa odpowiada Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu.

Gmina Głubczyce:

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy występuje na ciekach Opawica, Psina, Troja i Młynówka, najczęściej powodowane przez trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu, tzw. opady rozlewne występujące w okresie od maja do września. Lokalne podtopienia i zalania terenu powodowane są w okresie letnim przez deszcze nawalne. To zagrożenie, ze względu na ukształtowanie terenu, występuje na cieku „Psina”. W okresie zimowym mogą powstać zatory lodowe na potoku Opawica, co może wywołać lokalne zalania terenu i budynków położonych w pobliżu takiego zatoru.

Gmina Kietrz:

Zagrożenie występuje ze strony rzeki Troi, mającej charakter podgórski. Dlatego też podczas większych opadów deszczu, bądź przy nagłych roztopach, następuje gwałtowny przybór wód w korycie. Stanowi poważne zagrożenie powodziowe dla wsi: Wojnowice, Nowa Cerekwia, Kozłówki i miasta Kietrza. Ze strony cieku Ostra zagrożenie powodziowe może wystąpić w przypadku jednoczesnego wezbrania wód w rowach melioracyjnych i w wyniku intensywnych opadów. Zagrożone zalaniem są pola w obszarze pomiędzy miejscowościami Ludmierzyce i Pilszcz.

Gmina Baborów:

Ciek naturalny Psina, nie posiadający infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej powoduje zagrożenie powodziowe w czasie intensywnego spływu wód opadowych i roztopowych. Zagrożone lokalnymi podtopieniami występuje w czasie letnich intensywnych opadów (powyżej 60 mm/dobę). Zagrożone obszary to miejscowości położone wzdłuż Psiny: Babice, Sułków, Baborów, Dzielów, Raków i Tłustomosty.

Gmina Branice:

Zagrożenia powodziowe na terenie gminy występuje wzdłuż rzeki Opawy. Istnieje realne coroczne zagrożenie powodziowe w okresie wczesno-wiosennym i letnim, woda rozlewa się głównie na przybrzeżne poldery. W okresie zimowym mogą powstać zatory lodowe, co może wywołać lokalne zalania terenu i budynków położonych w pobliżu takiego zatoru. Rok 1996 pokazał, że na terenie Gminy oprócz powodzi wynikających z przyboru rzeki Opawy istnieje lokalne zagrożenie powodzią błotną spowodowaną dużymi opadami (oberwanie chmury) i niespodziewanym spływem wód z pól.

Zbiorniki retencyjne

Obszar Powiatu Głubczyckiego nie posiada naturalnych zbiorników retencyjnych, posiada natomiast jeden zbiornik sztuczny – we Włodzieninie. Pełni on funkcje zasilające dorzecza, ochrony przeciwpowodziowej oraz obsługi potrzeb komunalnych.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego

Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa).

Mapy zagrożenia powodziowego zostały sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP). Celem WORP jest wstępna analiza ryzyka powodziowego i wskazanie rzek lub odcinków rzek i wybrzeża, dla których zostaną opracowane mapy zagrożenia powodziowego. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują rzeki, dla których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub wystąpienie tego ryzyka jest prawdopodobne.

WORP jest dokumentem pogładowym, został opracowany w oparciu o dostępne lub łatwe do uzyskania informacje i nie wymagał zastosowania danych o wysokiej dokładności. Zasięgi

obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczonych w ramach jej opracowania nie stanowią podstawy dla planowania przestrzennego na danym obszarze lub innych działań mających na celu ograniczanie ryzyka powodziowego. Podstawę taką stanowią dopiero obszary wskazane na mapach zagrożenia powodziowego.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została opracowana w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt realizowany jest przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB (IMGW) w konsorcjum z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej (KZGW), Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii (GUGiK), Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) oraz Instytutem Łączności.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została wykonana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu, w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

W ramach WORP zostały zidentyfikowane znaczące powodzie historyczne, jak również powodzie, które mogą wystąpić w przyszłości (tzw. powodzie prawdopodobne), które stanowiły podstawę do wyznaczenia obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego

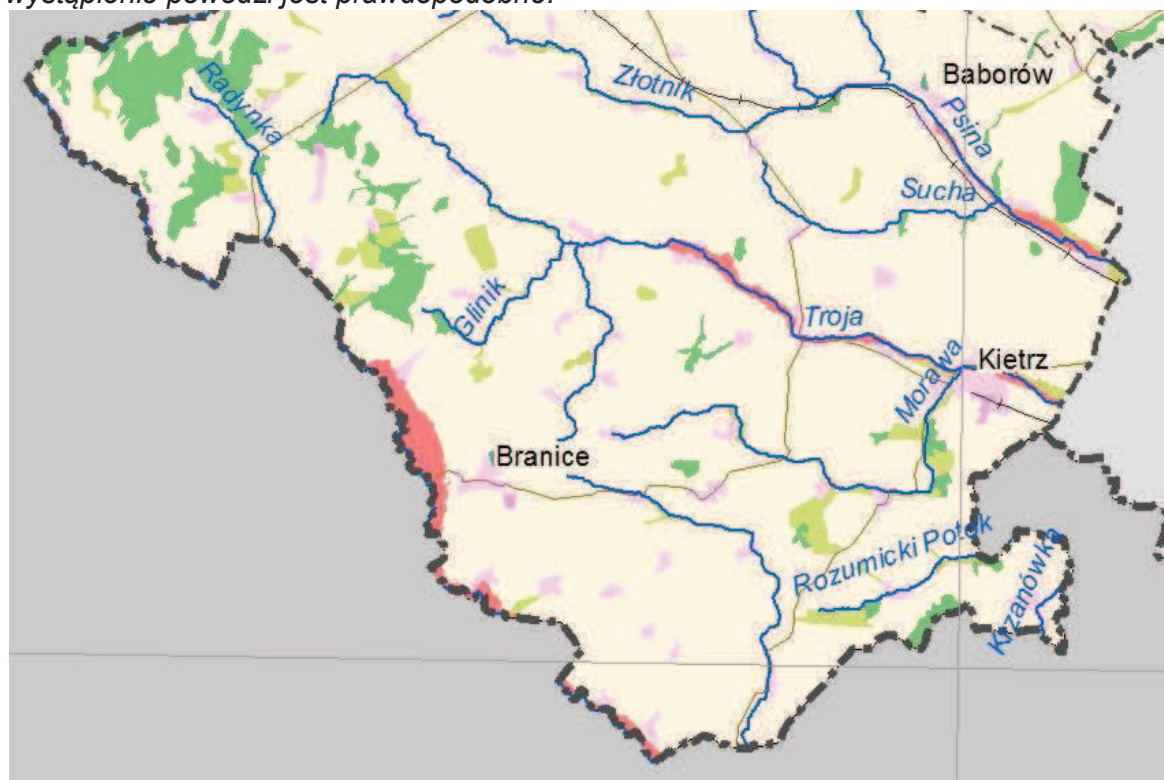
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest końcowym, czwartym dokumentem planistycznym wymaganym Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Zgodnie z Dyrektywą Powodziową Państwa członkowskie UE zostały zobligowane do sporządzenia:

- wstępnej oceny ryzyka powodziowego do grudnia 2011 roku,
- map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego do grudnia 2013 roku,
- planów zarządzania ryzykiem powodziowym do grudnia 2015 roku. Zgodnie z art. 88 c ust. 1, art. 88f. ust. 1 i art. 88h. ust 1 ustawy z dnia 27 lutego 2015 r. Prawo wodne (Dz. U. 2015 poz. 469 – tekst jednolity, z późn. zm.) za przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego a także planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW).

Natomiast plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (art. 88h. ust 2 ustawy jw.).

Wstępna ocena ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego będą stanowić podstawę do opracowania **planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)**. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym powinien zawierać katalog działań, zmierzających do osiągnięcia celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Plan będzie obejmował wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, kładąc nacisk na działania zapobiegawcze, ochronne, przygotowawcze, na rzecz zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego, retencji wód, kontrolowanych zalewów łącznie z systemami wczesnego ostrzegania i prognozowania powodzi. Uwzględnić będzie cechy charakterystyczne dla danego dorzecza, zlewni, regionu przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej koordynacji w skali dorzecza, w tym w obszarach międzynarodowych.

Rysunek 3. Wstępna ocena ryzyka powodziowego - mapa orientacyjna obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.

Źródło: www.kzgw.gov.pl

Ochronie przed powodzią służy również identyfikacja i ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego miast i gmin terenów zagrożonych występowaniem powodzi, na tych terenach powinna być ograniczona możliwość budowy nowych i rozbudowy istniejących obiektów.

Konieczne jest zaprzestanie marginalizowania udziału metod nietechnicznych i prewencyjnych w ochronie przeciwpowodziowej i suszy, w szczególności przez zatrzymanie i spowolnienie odpływu wód poprzez mikro i naturalną retencję oraz zwiększanie retencji w zlewniach cząstkowych. Ochrona przed powodzią nie powinna skupiać się wyłącznie na metodach technicznych, ale również, co najmniej w tym samym stopniu stosować metody nietechniczne tj. zalesianie wododziałów, odtwarzanie naturalnej retencji na terenach dolin rzecznych i w lasach, przywracanie retencji glebowo-gruntowej, spowalnianie odpływu wód przez renaturyzację cieków, zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych i sterowanie systemem melioracji szczegółowej itp.

Należy jednocześnie dokonać analizy możliwości przywrócenia środowisku przyrodniczemu „zabranej naturalnej retencji dolinowej” do czego zobowiązuje inwestorów i właściwe organy ustawa Prawo wodne. (Art.128 ust.2 pkt 5 cyt: „odtworzenia retencji przez budowę służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródlądowych”).

W celu zabezpieczenia przed powodzią w dorzeczu Odry został opracowany wieloletni program gospodarczy pod nazwą "Program dla Odry - 2006", którego celem było zbudowanie zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Pomimo widocznych efektów, cel Programu nie został jeszcze osiągnięty. Zaktualizowany Program dla Odry – 2006 obejmuje pełny zakres rozwiązań ochrony przed powodzią, bazując na ustawie Prawo wodne oraz Dyrektywie w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Obok zagadnienia podstawowego, jakim jest ochrona

przeciwpowodziowa, uwzględnia on również skorelowane z nim aspekty ochrony środowiska przyrodniczego i czystości wód, turystyki i gospodarki, realizując tym samym zasady zawarte w Ramowej Dyrektywie Wodnej i Ustawie Prawo Wodne.

Obecny stan gospodarowania wodami z dominacją technicznych metod rozwiązywania problemów nie przystaje do zasad określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej oraz Dyrektywie Powodziowej. Dyrektywa Powodziowa ściśle wiąże system zarządzania ryzykiem powodziowym z koniecznością zapewnienia dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych jako skutecznej metody ochrony przed powodzią, nie kwestionując przy tym wagi technicznych środków ochrony.

Zagrożenie suszą

Województwo opolskie na tle innych regionów Polski nie jest narażone na susze w szczególny sposób. Obszarami Polski narażonymi na susze są przede wszystkim Wielkopolska i wschodnia część Mazowsza.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, zgodnie z wymogami Obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracował wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich gmin Polski (3 064 gmin) oraz w oparciu o kategorie gleb określił w tych gminach aktualny stan zagrożenia suszą rolniczą dla następujących upraw: kukurydzy na ziarno i kiszonkę, ziemniaka, buraka cukrowego, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, krzewów i drzew owocowych oraz roślin strączkowych. Aktualna informacja w odniesieniu do poszczególnych gmin dostępna jest na stronie internetowej www.susza.iung.pulawy.pl.

Obecnie, realizując postanowienia ustawy — Prawo wodne, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej przystąpili do sporządzania planów przeciwdziałania skutkom suszy. Dokumenty te powinny zawierać:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji.

Plany przeciwdziałania skutkom suszy będą zawierały także katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

5.9.4. Tabela SWOT.

Tabela 58. Tabela SWOT dla komponentu adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie poważnym awariom i zapobieganie zagrożeniom powodziowym.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonuje powiatowy plan zarządzania kryzysowego z wyszczególnieniem poszczególnych zagrożeń na terenie powiatu oraz sposobów i procedur postępowania, - doposażanie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego, - opracowane dokumenty strategiczne związane z ryzykiem powodziowym (m.in. mapy zagrożenia powodziowego), - zbiornik Włodzienin 	<ul style="list-style-type: none"> - występujące główne szlaki komunikacyjne na których przewożone są substancje niebezpieczne, - brak realizacji zaplanowanych zabezpieczeń przeciwpowodziowych
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa na drogach (budowa, modernizacja), 	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia pożarowe - głównie na obszarach leśnych,

<ul style="list-style-type: none">- zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych - modernizacja zakładów,- podejmowanie działań na etapie zarządzania planami zagospodarowania przestrzennego	<ul style="list-style-type: none">- zagrożenia pożarowe, chemiczne oraz ekologiczne na drogach i liniach kolejowych,- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikające głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów i surowców niebezpiecznych,- nieprzewidywalność zdarzeń pogodowych i hydrologicznych,- duże ryzyko negatywnych skutków powodzi
--	---

5.9.5. Tendencje zmian.

Największe zagrożenie związane jest z transportem drogowym. Awarie mogą mieć miejsce również na terenie przedsiębiorstw na terenie powiatu, których ilość co roku wzrasta. W ocenie zagrożeń poważnymi awariami należy zwrócić uwagę na zakłady, które nie zostały zaliczone do kategorii ZZR, ze względu na relatywnie mniejsze ilości substancji, niż ustalone w kryteriach kwalifikacyjnych. Ponadto, część substancji, klasyfikowanych jako żrące, szkodliwe lub drażniące nie została ujęta w kryteriach kwalifikacyjnych dla obiektów zagrażających poważną awarią przemysłową. Takie substancje są często stosowane w przedsiębiorstwach, a ich uwolnienie do otoczenia w wyniku awarii może również stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska.

Wzrastająca ilość zakładów zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia awarii. Ryzyko to jest zwiększone również ze względu na rosnący ruch pojazdów na terenie powiatu w ramach istniejącej, i stosunkowo obciążonej sieci komunikacyjnej.

Następować będzie dalszy wzrost bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dolinie Odry i Nysy Kłodzkiej.

Wpływ zmian klimatu:

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

5.10. Działania edukacyjne i zarządzanie systemowe.

5.10.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

Wszystkie działania człowieka są prowadzone w środowisku przyrodniczym, mają więc wpływ na jego stan obecny i przyszły. Oznacza to konieczność takiego gospodarowania, aby zachować środowisko w możliwie dobrym stanie dla przyszłych pokoleń. Tak więc kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych sektorów gospodarczych. Dokumenty te, zgodnie z art. 46 ustawy z dn. 9 lutego 2016 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353 – tekst jednolity), powinny być poddawane tzw. strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko w celu sprawdzenia, czy rozwiązania w nich zawarte nie przyniosą zagrożenia dla środowiska teraz i w przyszłości.²

² Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008

5.10.2. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Miejscowy plan, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego pozwalającym gminom na racjonalną gospodarkę terenami. Poza planem miejscowym w systemie planowania przestrzennego występują instrumenty pomocnicze, w postaci decyzji lokalizacyjnych. Pomimo istnienia ustawy oraz ustaw określających kompetencje w tym zakresie samorządów wszystkich szczebli znaczna powierzchnia kraju nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W gminach Powiatu Głubczyckiego funkcjonują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ww. dokumenty są w głównej mierze podstawą do podejmowania najbardziej racjonalnych decyzji dot. kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska, biorąc pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniając treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu lokalnym.

5.10.3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, a więc i obowiązków ekologicznych, jest szczególnie istotna. Problem niedostatków w zakresie ochrony środowiska jest widoczny nie tylko z punktu widzenia stosowanych przez przedsiębiorców technologii (a raczej ich niestosowania, braku polityki segregacji odpadów, braku odpowiedniej ilości odpowiednich jakościowo składowisk odpadów itp.), jak i wyrobienia w społeczeństwie szacunku do otaczającej przyrody. Nie chodzi również tylko o edukację w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli proces nauczania, świadczony w ramach systemu oświaty, ale o kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego prowadzone były działania (realizowane tak przez powiat jak i przez gminy), stanowiące kontynuację realizacji działalności edukacyjnej obejmującej mieszkańców gmin w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenia ich powstawania, propagowania postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody, uświadomienia problemu ochrony powietrza (propagowanie informacji o możliwościach stosowania proekologicznych źródeł ciepła, termomodernizacji i działalności funduszy proekologicznych). Realizowano promocję działań i inicjatyw proekologicznych, często w sposób cykliczny.

5.10.4. Analiza SWOT.

Poniżej tabela SWOT dla komponentu działania edukacyjne i zarządzanie systemowe:

Tabela 59. Tabela SWOT dla komponentu działania edukacyjne.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - systematyczność działań prowadzonych w placówkach edukacyjnych, - duże zaangażowanie władz powiatu i gmin w działania edukacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość społeczna w zakresie zagadnień ochrony środowiska, - brak mpzp dla części terenów w gminach,
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - popularność prowadzonych akcji edukacyjnych w placówkach oświatowych, - edukacja różnych grup dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie OZE 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone środki na prowadzenie działań w placówkach oświatowych,

5.10.5. Tendencje zmian

Edukacja ekologiczna prowadzona jest przez różne jednostki na terenie powiatu, wielopłaszczyznowo, w ramach prowadzenia działań w różnych komponentach środowiska. Działania prowadzone są od wielu już lat i będą prowadzone w latach kolejnych. Coraz częściej oprócz tradycyjnych form (np. konkursy, akcje, zakup wydawnictw) do arsenału środków przekazu angażowane są tzw. nowe media.

5.11. Monitoring środowiska.

5.11.1. Środowisko a zdrowie

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Wg raportu WHO około 25 % zgonów i chorób w skali globalnej jest wynikiem negatywnego oddziaływania środowiskowego. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 80 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Dlatego też program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

5.11.2. Analiza SWOT.

Poniżej tabela SWOT dla komponentu monitoring środowiska:

Tabela 60. Tabela SWOT dla komponentu monitoring środowiska.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
- prowadzenie monitoringu środowiska przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, - duża ilość punktów pomiarowych wód powierzchniowych	- niewystarczająca liczba punktów pomiarowych (np. dla hałasu komunikacyjnego i powietrza)
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
- podejmowanie racjonalnych decyzji na podstawie danych monitoringu środowiska	-

5.11.3. Tendencje zmian

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu w opublikowanym „Programie państwowego monitoringu środowiska województwa opolskiego na lata 2016-2020” określa zakres rzeczowy i terytorialny prowadzonego monitoringu w kolejnych latach. Również Państwowy Opolski Wojewódzki Inspektor sanitarny w ramach wykonywanych działań sprawuje zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzi działalność oświatowo – zdrowotną.

6. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015.

Obecny dokument – Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2016-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 jest kontynuacją poprzedniego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko została przyjęta Uchwałą Nr XXVII/224/2013 Rady Powiatu Głubczyckiego z dnia 26 marca 2013 r. Przyjęty dokument nie jest aktem prawa miejscowego, ma jedynie charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania są wytyczną dla realizowania polityki środowiskowej na terenie powiatu, stawiając jednocześnie szereg zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych do wykonania w ciągu 4 kolejnych lat. Wytyczone zadania mają w sposób optymalny pomagać kształtować ład przestrzenny, zgodny z bieżącymi wymogami ochrony środowiska. Realizacja części zadań wymaga dużych nakładów finansowych i współdziałania – tak urzędów administracji publicznej, jak i przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych. Efekty realizacji wytyczonych zadań obserwowane są zwykle w długim horyzoncie czasowym, przy założonej ciągłości realizacji zadań poprawy i utrzymania stanu środowiska.

Przygotowane zostały (w formie osobnych dokumentów) raporty z realizacji programu ochrony środowiska Powiatu Głubczyckiego:

- za lata 2012-2013,

- za lata 2014-2015,

których zapisy wskazują na systematyczną realizację zadań poprawiających stan środowiska naturalnego we wszystkich jego komponentach przez administrację samorządową i przedsiębiorstwa (w zakresie m.in. edukacji ekologicznej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed hałasem, ochrony przyrody i krajobrazu).

Ocena stopnia realizacji zadań wytyczonych w przyjętym Programie Ochrony Środowiska:

Przyjęty Program Ochrony Środowiska formułował zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne tak dla Powiatu Głubczyckiego, jak również dla szeregu instytucji i przedsiębiorstw uczestniczących w wywieraniu wpływu na stan środowiska na terenie powiatu. Określenie stanu ich realizacji nie jest sprawą oczywistą i prostą ze względu na szereg elementów wpływających na realizację zadań, w tym m.in.:

- zmiany sytuacji ekonomiczno-gospodarczej kraju, województwa, powiatu,
- zmiany priorytetów realizacyjnych w okresie obowiązywania programu,

DZIAŁANIA SYSTEMOWE:

Edukacja ekologiczna:

Zadania w dziedzinie edukacji ekologicznej traktowane są priorytetowo, ze względu na świadomość pokładania w tym elemencie ochrony środowiska znacznych nadziei i spodziewanych korzyści w długoterminowym horyzoncie czasu. Realizowane były głównie przez placówki oświatowe z terenu powiatu, Nadleśnictwa oraz przez organizacje pozarządowe. Na terenie Powiatu Głubczyckiego prowadzona jest edukacja ekologiczna polegająca na organizowaniu konkursów (przeprowadzono 4 konkursy: „Przeglądamy domowe apteczki”, „Test Wiedzy Ekologicznej”, „Wiosenne porządki”, „Przyroda w obiektywie”) oraz podniesieniu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresach:

- ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrody i energii odnawialnych,
- zrównoważonego wykorzystywania materiałów, wody i energii,
- propagowania postaw ekologicznych przede wszystkim z zakresu selektywnego zbierania odpadów,

Akcje edukacyjne prowadzone są z dziećmi i nauczycielami w placówkach oświatowych oraz na spotkaniach z mieszkańcami i lokalnymi liderami. W czasie spotkań prowadzona jest m.in. praktyczna nauka segregacji odpadów, a także przekazywane są plakaty, ulotki oraz pakiety edukacyjne.

Zarządzanie środowiskowe:

Zgodnie z terminami określonymi w dokumentach nadrzędnych przygotowywane są odpowiednie dokumenty właściwe dla szczebla powiatu.

Realizowane zadania przebiegały zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. W zarządzaniu środowiskiem wykorzystywane są:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Gminne Programy Ochrony Środowiska,
- Strategie Rozwoju Gmin,
- Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego Powiatu Głubczyckiego,
- Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD „Płaskowyż Dobrej Ziemi”,
- Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020,
- gminne programy rewitalizacji,
- gminne Programy Ochrony Środowiska,
- strategie gmin,
- waloryzacje przyrodnicze,
- programy edukacji ekologicznej.

OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej, ochrona przyrody:

Zadania związane z ochroną przyrody realizowane są na bieżąco przez Powiat Głubczycki i poszczególne gminy z terenu Powiatu. Zadania w zakresie zachowania i ochrony zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych prowadzone były głównie przez Nadleśnictwa Prudnik i Rudy Raciborskie. Prowadzono zalesienia i zadrzewienia w ramach ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej, realizowano plan gospodarczy utrzymania lasów. Prowadzono nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych.

Realizowane zadania z zakresu utrzymania terenów zieleni dotyczyły głównie bieżącego utrzymania, pielęgnacji terenów zieleni, parków, skwerów, zieleni przyulicznej. Kształtowano tereny zieleni ogólnodostępnej. Kontynuowano działania związane z zagospodarowaniem turystycznym i bieżącym utrzymaniem szlaków turystycznych, konserwacją urządzeń turystycznych i punktów widokowych. Na bieżąco wykonywane były koszenia traw, przycinania i odmładzania żywopłotów, wykonywania cięć pielęgnacyjnych i technicznych drzew. Wykonano pielęgnację pomnika przyrody Aleja Lipowa.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi:

Z uwagi na wprowadzenie nowych technologii oraz uwarunkowania ekonomiczne większość przedsiębiorstw, instytucji oraz spółdzielni mieszkaniowych realizuje zadania w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii m.in. poprzez:

- wymianę starych odcinków sieci wodociągowej z zastosowaniem nowych technologii oraz stosowanie doszczelniaczy przy usuwaniu awarii,
- remonty sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej przed wykonaniem remontu dróg,
- stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów wody,
- gromadzenie, przechowywanie i przekazywanie odpadów przemysłowych jednostkom do tego celu upoważnionym,
- wprowadzenie w każdym budynku liczników energii cieplnej na potrzeby c.o. oraz liczników na ciepłą i zimną wodę przez zarządy spółdzielni, zarządców budynków.

Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią:

Prowadzono działania związane głównie z:

- bieżącym utrzymaniem i konserwacją rowów melioracyjnych w tym:
 - o czyszczenie koryt z pozostałości roślinnych i namułu,
 - o koszenie traw zalegających w rowach melioracyjnych,
 - o naprawa uszkodzonych skarp, przepustów,
- pracami udroźnieniowymi na urządzeniach melioracyjnych i remontem przepustów

POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.

Ochrona powietrza atmosferycznego:

Zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego oraz z poprawą jego jakości realizowane były w zakresie:

- przeprowadzania szeregu działań termomodernizacyjnych obiektów na terenie gmin powiatu (powiatowych, gminnych i prywatnych),
- likwidacji lub modernizacji kotłowni, palenisk, wymiany kotłów, instalacją automatyki w kotłowniach,
- udzielanie dotacji na wymiany źródeł ogrzewania (Powiat Głubczycki, gm. Kietrz i Głubczyce),
- przystąpienia do opracowania przez gminy planów gospodarki niskoemisyjnej,
- zmiany nośnika energetycznego, modernizacje sieci,
- przebudowy, modernizacji oraz poprawy stanu zaplanowanych odcinków dróg,
- budowy ścieżek rowerowych,
- wprowadzania nowego systemu gospodarowania odpadami,
- wymianą taboru autobusowego w komunikacji publicznej,
- modernizacji układów komunikacyjnych w celu upłynnienia ruchu samochodowego,
- prowadzonych działań związanych z edukacją ekologiczną,
- promocji czystych ekologicznie systemów grzewczych i odnawialnych źródeł energii, promocji oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
- realizacją programu ochrony powietrza przez wyznaczone podmioty.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodno-ściekowa:

Realizowano zadania związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej i kolejnymi podłączeniami do sieci oraz wykonaniem zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Zadania związane z pomiarami i bieżącym monitoringiem wód realizowane były przez WIOŚ Opole. Prowadzono działania kontrolne, mające na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych. Starostwo Powiatowe w Głubczycach wydaje pozwolenia wodnoprawne z zakresu wprowadzania ścieków do wód i do ziemi oraz do urządzeń kanalizacyjnych - regulujące ilość i jakość odprowadzanych ścieków, nakładające obowiązek wykonywania analiz ścieków.

Gospodarka odpadami:

W ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami udzielano dotacji dla osób fizycznych na dofinansowanie kosztów związanych z demontażem konstrukcji budowlanych zawierających azbest oraz wspierano działania z edukacji ekologicznej związane z właściwym gospodarowaniem odpadami.

Ochrona przed hałasem:

Zadania związane z ochroną przed hałasem związane były głównie z modernizacją dróg na terenie powiatu, budową ścieżek rowerowych, usprawnianiem organizacji ruchu drogowego oraz przestrzeganiem zasad strefowania w planowaniu przestrzennym. Monitoring hałasu prowadzony był przez WIOŚ w Opolu. Realizowane były również przewidziane działania zawarte w Programie ochrony środowiska przed hałasem (na wyznaczonych odcinkach dróg). Na bieżąco działania uwzględniane są na etapie wprowadzania zmian do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (np. określenia wpływu lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska w zakresie hałasu). Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska monitorował i kontrolował poziom hałasu w podmiotach gospodarczych wg założonego planu kontroli, a także prowadząc kontrole interwencyjne.

Promieniowanie elektromagnetyczne:

Zadania w zakresie ograniczania wpływu, monitorowania i pomiarów wykonuje WIOŚ w Opolu, nie leżą one w kompetencjach Starosty.

W poniższej tabeli dokonano oceny stopnia realizacji założonych celów długoterminowych w poprzednim Programie. Cele długoterminowe mają zwykle charakter ciągły, najczęściej są kontynuowane w kolejnych latach.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 61. Realizacja celów długoterminowych.

Lp.	Opis celu	Działanie - efekt
Działania systemowe.		
Zarządzanie środowiskowe		
1.	Upowszechnianie i wspieranie systemów zarządzania środowiskowego	1. Opracowanie raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska.
Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska		
2.	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie kampanii informacyjnych, zamieszczano informacje na stronach internetowych Starostwa Powiatowego oraz gmin. 2. Sfinansowano zakup książek oraz czasopism o tematyce ekologicznej. 3. Sfinansowano zakup nagród w ramach konkursów ekologicznych. 4. Przeprowadzono konkursy: „Przeglądamy domowe apteczki”, „Test Wiedzy Ekologicznej”, „Wiosenne porządki”, „Przyroda w obiektywie”)
Odpowiedzialność za szkody w środowisku		
3.	Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu prowadzi na bieżąco działania, w tym szkolenia w celu poprawy świadomości społeczeństwa o odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku.
Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym		
4.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji	Zadanie realizowane na bieżąco w przygotowywanych i uchwalanych projektach zagospodarowania Przestrzennego w gminach Powiatu Głubczyckiego.
Ochrona zasobów naturalnych.		
Ochrona przyrody		
5.	Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umieszczenie drzewostanu wiązowego 331b (leśnictwo Baborów) w europejskiej bazie EUNIS. 2. Powiększono obszar Rezerwatu Przyrody „Gipsowa Góra”. 3. Rewitalizacja parku miejskiego w Głubczycach. 4. Rewitalizacja pomnika przyrody „Aleja Lipowa” w Głubczycach – etap I. 5. Pielęgnacja parku historycznego we Włodzieniu.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

		<ol style="list-style-type: none"> 6. Modernizacja Ogrodu Jordanowskiego w Kietrze. 7. Zakup drzew do nasadzeń, wykonanie cięć pielęgnacyjnych i wycinka drzew przy drogach powiatowych. 8. Pielęgnacja drzew w obrębie Alei Lipowej i Alei Jesionowej.
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów		
6.	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie zalesień i zwiększanie lesistości powiatu. 2. Realizacja „Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa 2006-2015”. 3. Wykonano inwentaryzację stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – etap I Gmina Głubczyce, etap II obejmujący gminę Kietrz, Branice, Baborów oraz lasów należących do spółdzielni rolniczych na terenie wszystkich gmin. 4. Zakup sadzonek do lasu komunalnego w Głubczycach.
7. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią		
	Zabezpieczenie przed skutkami powodzi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naprawa i czyszczenie przepustów.
Ochrona powierzchni ziemi		
8.	Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywrócenie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klasyfikacja bonitacyjna gleby obrębu Jakubowice
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.		
Jakość powietrza		
9.	Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych. 2. Badanie jakości powietrza atmosferycznego (WIOŚ) w ppk: Głubczyce, Kietrz, Baborów). 3. Przeprowadzanie kontroli mających na celu wyeliminowanie przypadków nielegalnego spalania odpadów. 4. Wykonano termomodernizację oraz modernizację ogrzewania Miejskiego Ośrodka Kultury w Głubczycach. 5. Modernizacja ogrzewania węglowego na gazowe SP nr 2 w Głubczycach. 6. Wymiana stolarki okiennej w Urzędzie Miejskim w Głubczycach. 7. Modernizacja ogrzewania węglowego na gazowe w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Głubczycach oraz budynku Urzędu Stanu Cywilnego. 8. Modernizacja ogrzewania olejowego na gazowe w kotłowni ZOKiS w Głubczycach. 9. Montaż instalacji solarnych – 88 szt. (DPS w Klisinie, filie Dzbańce, Bliszyce, Branice Boboluski, Głubczyce, Klisino).

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

		<p>10. Montaż pomp ciepła – 5 szt. (Dzbańce, Bliszczyce).</p> <p>11. Ochrona powietrza regionu opolskiego poprzez zakup i montaż pompy ciepła wraz z niezbędnymi pracami termomodernizacyjnymi budynku DPS w Klisinie.</p> <p>12. Zakup pieca c.o. wraz z montażem instalacji solarnej w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Głubczycach.</p> <p>13. Modernizacja dróg transportu rolnego.</p> <p>14. Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku ZSO oraz internatu i hali sportowej przy ZSM w Głubczycach.</p> <p>15. Dotacje dla osób fizycznych na dofinansowanie kosztów związanych z demontażem konstrukcji budowlanych zawierających azbest.</p> <p>16. Coroczne dofinansowanie badań jakości powietrza.</p> <p>17. Wykonanie dokumentacji technicznej c.o. i remontu instalacji ciepłej wody w Branicach, Bliszczycach, Dzbańcach i w Boboluszkach.</p> <p>18. Wykonanie dokumentacji projektowej systemu fotowoltaiki (przetwarzanie energii słonecznej w energię elektryczną).</p> <p>19. Dotacja dla osób fizycznych w związku z wymianą dotychczasowych źródeł ciepła na ekologiczne.</p>
	Ochrona wód	
10.	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód	<p>1. Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach, gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej</p> <p>2. Skanalizowano obszar wsi Pomorzowice.</p> <p>3. Skanalizowano obszar wsi Pietrowice – Mokre Kolonia.</p> <p>4. Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków oraz budowa nowej i remont istniejącej kanalizacji sanitarnej w m. Bernacice Górne.</p> <p>5. Odtwarzanie rowów w ciągu dróg powiatowych.</p> <p>6. Opracowano dokumentację projektową budowy tranzytu wodociągowego Szczyty – Maciowakrze.</p> <p>7. Budowa i modernizacje wodociągów.</p> <p>8. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kietrze.</p> <p>9. Odbudowa rowów na terenach wiejskich.</p> <p>10. Wykonanie sanitacji rzeki Troi.</p> <p>11. Budowa kanalizacji ciśnieniowej Wysoka - Branice.</p> <p>12. Wykonanie dokumentacji technicznej kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Boboluszkach.</p>
	Gospodarka odpadami	
11.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu	<p>1. Dotacje dla osób fizycznych na dofinansowanie kosztów związanych z demontażem, transportem i utylizacją wyrobów budowlanych zawierających azbest udzielane przez Starostwo Powiatowe oraz przez Gminy</p>

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

	Gospodarowanie odpadami z uwzględnieniem zapobiegania powstania odpadów, minimalizacja ich ilości oraz propagowanie odzysku i bezpiecznego dla środowiska ich unieszkodliwiania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania edukacyjno-informacyjne, prowadzone zarówno przez Starostwo Powiatowe jak i przez Gminy, mające na celu prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami. 2. Gminy podjęły tzw. „uchwały śmieciowe” celem wdrożenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. 3. Wdrożenie, a następnie usprawnianie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. 4. Objęcie nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich mieszkańców powiatu. 5. Sporządzenie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi. 6. Kierowanie przez gminy do instalacji regionalnych - odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. 7. Wybudowanie przez poszczególne gminy Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) - Gmina Branice w trakcie realizacji.
	Oddziaływanie hałasu	
12.	Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja dróg powiatowych i gminnych. 2. Przeprowadzanie badań hałasu w ramach PMS na terenie Powiatu Głubczyckiego. 3. Sporządzenie koncepcji budowy trasy rowerowej prowadzącej z m. Boboluszki do Włodzienina. 4. Montaż progów zwalniających. 5. Wybudowanie obwodnicy Zubrzyc. 6. Wybudowanie obwodnicy Głubczyc. 7. Opracowanie przez GDDKIA map akustycznych.
	Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	
13.	Ochrona mieszkańców Powiatu Głubczyckiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Pomiary wartości stężeń pól elektromagnetycznych wykazały brak przekroczeń wartości dopuszczalnych w badanych punktach w latach 2012-13 oraz 2014-2015.
	Poważne awarie	
14.	Zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnym źródłami takiej awarii	<p>Na terenie Powiatu Głubczyckiego nie występują zakłady kwalifikujące się do zakładów przemysłowych, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii (zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku występowania awarii). W związku z powyższym KW PSP nie planuje realizacji zadań z zakresu prowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnej w powyższym zakresie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowano Zewnętrzny Plan Operacyjno – Ratowniczy wraz z aktualizacjami.

7. CELE I KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2020 ROKU.

7.1. Klimat i powietrze atmosferyczne.

7.1.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Głubczyckiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska

Miara celu: Liczba zanieczyszczeń, których wartość przekroczyła poziom dopuszczalny w rocznej ocenie jakości powietrza.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Poprawa jakości powietrza	
Identyfikacja obszarów występowania przekroczeń poziomów odniesienia jakości powietrza atmosferycznego	Marszałek, WIOŚ
Monitoring powietrza, w tym ocena bieżąca jakości powietrza	WIOŚ, Wojewoda
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zamieszkania zbiorowego, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego dróg, - zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego na terenach miejskich, - sprzątanie dróg przez ich zarządców. 	GDDKiA, Zarządy dróg, Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw w sektorze produkcyjnym i komunalnym, - likwidacja lokalnych kotłowni i podłączenie obiektów do zbiorczej sieci ciepłej, - wprowadzanie niskoemisyjnych nośników energetycznych, - modernizacja kotłowni, termomodernizacja i zamiana nośnika energetycznego w obiektach komunalnych, - modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych w celu likwidacji powstawania emisji „u źródła” oraz zastosowanie instalacji ochronnych, - ograniczenie emisji metali ciężkich do powietrza oraz trwałych zanieczyszczeń organicznych do środowiska 	Podmioty gospodarcze, Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, samorządowe jednostki organizacyjne, właściciele obiektów
Tworzenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska	WIOŚ Opole, Starosta Głubczycki, Burmistrzowie i Wójt Gmin Powiatu Głubczyckiego
Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole, Starosta Głubczycki, Burmistrzowie i Wójt Gmin Powiatu Głubczyckiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tworzenie warunków do szerokiego wprowadzania i upowszechniania w gospodarce systemów zarządzania środowiskowego i przeglądów ekologicznych, uczestnictwo przedsiębiorstw w systemach zarządzania środowiskowego (EMAS, ISO 14 000, ruch czystej produkcji).	Marszałek, WIOŚ, Starosta Głubczycki, Podmioty gospodarcze
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Powiat Głubczycki, organizacje pozarządowe
Wykonywanie ustalonych w pozwoleniach pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem	Podmioty gospodarcze
Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	
Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Powiat Głubczycki, organizacje pozarządowe
Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Prowadzenie analiz przyrodniczo-krajobrazowych przy lokalizacji obiektów i urządzeń do produkcji energii, w szczególności energetyki wiatrowej i wodnej oraz ich wykorzystanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Inwestor, Gminy Powiatu Głubczyckiego

7.2. Klimat akustyczny.

7.2.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe

Miara celu: Odsetek ludności narażonej na ponadnormatywny poziom dźwięku.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Systematyczne wykonywanie badań, celem określenia stanu wyjściowego i ustalenia bezwzględnych wartości zagrożenia hałasem komunikacyjnym i przemysłowym	WIOŚ, Marszałek, zarządcy dróg i linii kolejowych

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających kontynuowanie prac nad określeniem konkretnych zadań inwestycyjnych zmierzających do minimalizacji oddziaływań akustycznych, i ograniczenia wielkości populacji zagrożonej nadmiernym hałasem, a których konieczność wykonania wynika z aktualizowania i tworzenia map akustycznych.	GDDKiA, Marszałek
Monitorowanie stanu realizacji programu ochrony środowiska przed hałasem.	Samorząd województwa opolskiego, zarządcy dróg, linii kolejowych
Działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego	Zakłady przemysłowe
Modernizacja nawierzchni dróg	Zarządcy dróg, Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Zarządcy dróg, Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska (na wniosek)	Sejmik województwa, Rada Powiatu Głubczyckiego
Budowa ścieżek rowerowych	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego	Gminy Powiatu Głubczyckiego

7.3. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

7.3.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Ochrona mieszkańców Powiatu Głubczyckiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Miara celu: Liczba miejsc w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości pola elektromagnetycznego.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem.	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Opole
Monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi	WIOŚ Opole
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Powiatu Głubczyckiego

Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
--	--

7.4. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno – ściekowa.

7.4.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Miara celu: Udział wód o dobrej i powyżej dobrej jakości wód.

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb, spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

Określenie maksymalnego i dobrego potencjału ekologicznego dla wód powierzchniowych w Polsce napotyka na trudności metodyczne jak również związane z brakiem odpowiednich baz danych. Brak katastru wodnego, rozproszenie informacji i uwarunkowania prawne z tym związane nie sprzyjają gromadzeniu danych niezbędnych do określenia potencjału ekologicznego. Dodatkowo nakładają się na to uwarunkowania związane z odmiennym w stosunku do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej zakresem badań jakości wód, w których marginesowo traktowane były badania hydrobiologiczne. W ostatnich dwóch latach nastąpiły zmiany monitoringu jakości wód a zakres badawczy wskaźników zanieczyszczeń został dostosowany do wymagań prawnych Unii Europejskiej (rozporządzenia Ministra Środowiska).

W Polsce dopiero obecnie określany jest stan wód płynących w realizowanym przez IMGW, PiG, IOŚ zadaniu „Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami”. Natomiast do tej pory nie określano jeszcze maksymalnego i dobrego potencjału ekologicznego.

Potencjał uznaje się za dobry, jeżeli zachodzą niewielkie zmiany wartości biologicznych elementów w stosunku do wartości tych elementów określonych dla maksymalnego potencjału.

Głównym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie do roku 2015 dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w wodach powierzchniowych i dobrego stanu chemicznego i ilościowego w wodach podziemnych, chyba że ze względu na ważne aspekty ekonomiczne lub społeczne jest to niemożliwe. W przypadku wód powierzchniowych wyznaczonych jako silnie zmienione lub sztuczne części wód celem jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

W opracowaniu „Ocena potrzeb i priorytetów udroźnienia ciągłości morfologicznej rzek w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału części wód w Polsce” (KZGW-Biprowodmeł, Poznań 2010), przygotowanym na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej zamieszczono między innymi wykaz rzek, w których utrzymanie ciągłości morfologicznej ma szczególne znaczenie dla uzyskania dobrego stanu/potencjału ekologicznego części wód. Celem dokumentu jest m.in. jest rozpowszechnienie informacji, wspomagającej proces decyzyjny dotyczący warunków realizacji i eksploatacji infrastruktury technicznej na ciekach w zakresie potrzeb i priorytetów ograniczania oraz likwidacji istniejących miejsc braku ciągłości morfologicznej dla osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód.

Przykładowe środki, których wdrożenie może być konieczne żeby poprawić stan/potencjał ekologiczny w zakresie elementów hydromorfologicznych może być:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

- udrożnienie koryta cieków pod kątem przywrócenia ciągłości rzeki;
- zróżnicowanie koryta w planie, w przekroju poprzecznym i podłużnym (np. zmienne nachylenie skarp, układ bystrze-płoso, odtworzenie zakoli, meandrów, tworzenie zatoczek);
- odtworzenie zróżnicowania struktury nadbrzeżnej;
- odtworzenie, nawet fragmentaryczne właściwego dla danego typu rzeki substratu dna, tak aby umożliwić powstanie odpowiednich warunków siedliskowych dla organizmów wodnych, np. tarliska dla ryb;
- odtworzenie elementów habitatowych; tam, gdzie to możliwe ukształtowanie siedlisk ziemno-wodnych w dolinie rzecznej;
- utrzymanie bądź ukształtowanie mozaikowej struktury siedlisk w dolinie rzecznej.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Budowa i rozbudowa sieci wodociągowych i ujęć wody	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w ramach wyznaczonych aglomeracji	Gminy Powiatu Głubczyckiego, sejmik wojewódzki
Przeprowadzenie analizy granic i obszarów aglomeracji wskazanych w KPOŚK i w dokonanie zmian w razie konieczności	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Obniżenie ładunków zanieczyszczeń (w szczególności w zakresie substancji szczególnie niebezpiecznych dla środowiska wodnego) ze ścieków przemysłowych	Zakłady przemysłowe
Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Właściciele gospodarstw rolnych
Badania i analizy związane z poprawą stanu czystości wód	RZGW, WIOŚ
Odbudowa rowów przydrożnych w pasach dróg powiatowych	Powiat Głubczycki
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gminy Powiatu Głubczyckiego, WIOŚ Opole, organizacje pozarządowe, ARiMR
Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle, wodoszczędnych technologii produkcji, w szczególności stosowanie BAT (najlepszej dostępnej techniki)	Ekspluatujący instalacje, użytkownicy
Realizacja przedsięwzięć modernizacyjnych w systemach zaopatrzenia w wodę, ukierunkowanych na zmniejszenie własnych strat wody	Przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, podmioty gospodarcze
Przeciwdziałanie odprowadzaniu ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych, przeciwdziałanie nieprawidłowościom oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych	Starosta Głubczycki, Marszałek, zakłady przemysłowe, WIOŚ

7.5. Zasoby geologiczne.

7.5.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych
--

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Miara celu: Liczba przypadków wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Egzekwowanie przepisów prawa od przedsiębiorców	Marszałek, Starosta Głubczycki
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	Starosta Głubczycki, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego
Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Marszałek, Starosta Głubczycki, PIG
Uwzględnianie w opracowaniach planistycznych wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania i ich ochrona przed trwałym zainwestowaniem	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Marszałek
Usprawnienie dostępu do informacji geologicznej	Marszałek, Starosta Głubczycki
Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorstwa
Wydawanie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze i inne, określających stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych	Starosta Głubczycki
Zabezpieczanie terenu przed usuwiskami, usuwanie zagrożeń z nimi związanych	Właściciele gruntów, Zarządcy dróg, Straż Pożarna

7.6. Gleby.

7.6.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej

Miara celu: Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej	OODR, właściciele gospodarstw rolnych
Promowanie rolnictwa ekologicznego na terenie Powiatu	OODR, organizacje pozarządowe
Realizacja intensywnych szkoleń dla rolników, w szczególności w ramach programów rolno-środowiskowych	OODR, ARiMR, organizacje pozarządowe
Minimalizowanie przeznaczania gruntów ornyczych o najwyższych klasach bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne	Marszałek, Wojewoda, Gminy Powiatu Głubczyckiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona gleb przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej	Jednostki samorządu terytorialnego, zarządcy dróg
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	WIOŚ Opole, Powiat Głubczycki, Izby Rolnicze, Stacje chemiczno – rolnicze, właściciele gruntów
Ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów	Właściciele gruntów, ARiMR
Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie	Właściciele gruntów, ARiMR, OODR
Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne	Właściciele gruntów, ARiMR
Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym przemysłowych i starych składowisk	Właściciele i zarządcy terenów, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Zalesianie, zakrzewianie terenów zdegradowanych	Powiat Głubczycki, właściciele i zarządcy terenów, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Realizacja programu rekultywacji gleb zdegradowanych na obszarach rolniczego użytkowania, w tym ich zalesianie gatunkami rodzimymi	Właściciele gruntów, Nadleśnictwa
Właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych, m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych	ARiMR, właściciele gruntów

7.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

7.7.1. Cele w gospodarce odpadami

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju

Miara celu: Odsetek odpadów zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie.

Celem dalekosiężnym jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- przygotowanie odpadów do ponownego użycia - recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie (inne niż składowanie).

Realizacja powyższego pozwoli na osiągnięcie następujących celów:

- ograniczenie składowania odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami,
- zastępowanie spalania paliw kopalnych odzyskiem energii z odpadów zawierających frakcje biodegradowalne, co przyczyni się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym kraju.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35 % masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50 %, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.

Redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

- w 2020 r. - 35 %.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu głubczyckiego w 1995 r. – **5224,5 Mg**. 3803,39 + 1421,139

Powyższą wartość oszacowano na podstawie przyjętych następujących wielkości:

- liczba ludności w/g GUS w 1995 r.: miasta - 24 538 osób, tereny wiejskie - 30 237 osób,
- jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów biodegradowalnych dla 1995 r. w/g KPGO: dla miast - 155 kg/M/rok, dla terenów wiejskich - 47 kg/M/rok.

Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji dla Powiatu Głubczyckiego nie powinna przekraczać:

- w 2020 r. - **1 828,6 Mg/rok**.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi

W gospodarce odpadami niebezpiecznymi przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem zbierania (odbioru) odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- uszczelnienie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych
- sukcesywna minimalizacja ilości powstających odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywne zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku bądź unieszkodliwienia,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- systematyczna edukacja w zakresie prawidłowych metod postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele krótko- i długookresowe:

- bieżąca aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych gmin powiatu,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

- sukcesywnie osiąganie celów, które zostały określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w tym usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

Cele w gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne

W gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- uszczelnienie systemu zbierania i zagospodarowania odpadów przemysłowych,
- uszczelnienie systemu importowanych odpadów,
- minimalizacja ilości powstających odpadów przemysłowych,
- zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami,
- prowadzenie ciągłych zadań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowych metod postępowania z pozostałymi odpadami.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Gminy
Udział gmin w realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania m.in. w zakresie: - zapobiegania powstawaniu odpadów, - selektywnego zbierania odpadów, - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowy, rozbudowy lub modernizacji regionalnych instalacji	Gminy w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK)
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	Starostwo Powiatowe, Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem: - odpadów ulegających biodegradacji, - surowców wtórnych, - odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych (np. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów), - odpadów wielkogabarytowych	Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Zbiórka odpadów remontowo-budowlanych pochodzących z sektora komunalnego oraz innych tzw. odpadów problemowych (np. przeterminowanych leków, zużytych opon)	Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gminy, właściciele nieruchomości
Aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu	Gminy
Realizacja zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	Gminy
Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	WFOŚiGW, Gminy
Sporządzenie półrocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Gminy
Sporządzenie rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi	Gminy
Kontrolowanie i kierowanie przez gminy całego strumienia odpadów do instalacji obecnie funkcjonujących lub planowanych w ramach południowo Wschodniego RGOK, co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	Gminy
Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)	Gmina Branice
Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Przedsiębiorcy
Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	Zarządcy składowisk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO oraz PGOWO 2012-2017

7.8. Zasoby przyrodnicze.

7.8.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej

Miara celu: Powierzchnia obszarów prawnie chronionych.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Zachowanie różnorodności biologicznej	
Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Marszałek, ZOPK, nadleśnictwa
Opracowanie planów ochrony dla istniejących obszarów prawnie chronionych	RDOŚ Opole
Opracowanie dokumentacji przyrodniczych istniejących i proponowanych form ochrony prawnej	ZOPK, organizacje pozarządowe
Ochrona dolin rzecznych oraz innych korytarzy ekologicznych, a także obszarów wodno-błotnych	Marszałek, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Prowadzenie ochrony czynnej siedlisk chronionych, w szczególności muraw kserotermicznych i łąk wilgotnych, a także restytucja, translokacja, ochrona <i>exsitu</i> , eksterminacja gatunków obcego pochodzenia	ZOPK, Gminy Powiatu Głubczyckiego, nadleśnictwa
Pełna inwentaryzacja przyrodnicza terenów gmin Powiatu Głubczyckiego	Gminy Powiatu Głubczyckiego
Wdrożenie priorytetowych zadań sformułowanych w „Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej” na lata 2007 – 2013 oraz "Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce" wraz z planem działań na lata 2006-2013.	Gminy Powiatu Głubczyckiego, nadleśnictwa, Marszałek
Doradztwo dla rolników i promocja wdrażanego programu rolnośrodowiskowego	Marszałek, ARiMR OODR, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

	pozarządowe
Objęcie ochroną prawną miejsc występowania gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wsparcie ochrony ex situ	Marszałek, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Gminy Powiatu Głubczyckiego, nadleśnictwa
Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	Nadleśnictwo, Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Wzmacnianie znaczenia ochrony krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Marszałek, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe
Utrzymanie zieleni przydrożnej – nasadzenia drzew przy drogach powiatowych	Powiat Głubczycki
<i>Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych</i>	
Zalesianie gruntów z poszanowaniem ochrony bioróżnorodności i terenów nieleśnych cennych przyrodniczo	Powiat Głubczycki, Gminy Powiatu Głubczyckiego, Nadleśnictwa właściciele gruntów, ARiMR
Przebudowa monokultur iglastych w kierunku zgodności z roślinnością potencjalną	Nadleśnictwa
Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej	Nadleśnictwa
Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych	Nadleśnictwa
Wykonywanie pasów przeciwwietrznych, zakładanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Właściciele gruntów Nadleśnictwa
Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urządzeniowej w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta Głubczycki, Nadleśnictwa
Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	OODR, ARiMR, Starosta Głubczycki, Nadleśnictwa
Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa
Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa, właściciele gruntów

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Nadleśnictwa, Gminy Powiatu Głubczyckiego
Inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego	Nadleśnictwa
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa
Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasów	Powiat Głubczycki

7.9. Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

7.9.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk klimatycznych, atmosferycznych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Miara celu: Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Adaptacja do zmian klimatu	
Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Organizacje pozarządowe, Powiat Głubczycki, OODR
Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i wczesnego ostrzegania o możliwych skutkach zmian klimatycznych dla produkcji roślinnej i zwierzęcej	WIOŚ, MRiRW, OODR
Zapobieganie poważnym awariom	
Zapobieganie ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych	WIOŚ, PSP, podmioty gospodarcze
Prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz potencjalnych sprawców awarii	WIOŚ, PSP
Zapobieganie ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych – działania inwestycyjne na terenie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	Podmioty gospodarcze
Doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego	Gminy Powiatu Głubczyckiego, PSP, OSP
Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	PSP, WIOŚ Opole
Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Właściciele przedsiębiorstw, Straż Pożarna
Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
Utrzymywanie systemu informowania społeczeństwa o zagrożeniach w środowisku	Powiat Głubczycki (w ramach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego)

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona przed powodzią	
Spowalnianie odpływu wód poprzez odtwarzanie mikroretencji, renaturyzację rzek, budowę i remont zastawek w systemie melioracji szczegółowej	WZMiUW, RZGW, Marszałek, spółki wodne, rolnicy, nadleśnictwa
Zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Marszałek, Wojewoda
Prowadzenie działań edukacyjnych i zastosowanie na większą skalę nietechnicznych metod ochrony przed powodzią	Gminy Powiatu Głubczyckiego, Marszałek, WZMiUW, Nadleśnictwa, organizacje pozarządowe
Systematyczna konserwacja rzek i cieków	RZGW, WZMiUW
Stworzenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią	RZGW, Gminy Powiatu Głubczyckiego, Powiat Głubczycki
Opracowanie planu awaryjnego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na terenie powiatu (np. oczyszczalni ścieków, ujęć wód, terenów zabytkowych i przyrodniczo cennych, składowisk odpadów, itp.)	RZGW, Gminy Powiatu Głubczyckiego

7.10. Działania edukacyjne.

7.10.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Edukacja ekologiczna oraz promocja postaw w zakresie ochrony środowiska

Miara celu: Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Rozwój szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe, w tym przyrodnicze dla urzędników państwowych i samorządowych, nauczycieli oraz specjalistów	Jednostki oświatowe, placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli, Marszałek, Wojewoda, organizacje pozarządowe
Organizacja konkursów i akcji edukacyjnych	OODR, ZOPK, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, Powiat Głubczycki
Opracowanie i wydanie folderów, broszur o treściach ekologicznych, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji dotyczących ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	OODR, ZOPK, organizacje pozarządowe, Powiat Głubczycki

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi	Powiat Głubczycki, organizacje pozarządowe
Rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych oraz muzeów i izb przyrodniczych wraz z ośrodkami edukacji ekologicznej	Nadleśnictwa, ZOPK, Gminy Powiatu Głubczyckiego, organizacje pozarządowe
Organizowanie programów, wystaw, imprez o tematyce związanej z ochroną środowiska	Marszałek, Instytucje kultury, oświaty i sportu, lokalne media, Gminy Powiatu Głubczyckiego, Powiat Głubczycki, organizacje pozarządowe

7.11. Monitoring środowiska.

7.11.1. Cel średniookresowy do 2024 r.

Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia

Miara celu: Liczba naruszeń wymaganej jakości wody w wodociągach na terenie Powiatu.

Główne działania w latach 2016-2020 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (nad higieną komunalną, zagrożeniami epidemiologicznymi, żywnością oraz higieną pracy).	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy
Promocja zdrowia i oświaty zdrowotnej.	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Monitoring środowiska w zakresie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, środowiska akustycznego, promieniowania elektromagnetycznego, gleb, odpadów.	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
Prowadzenie działalności informacyjnej na rzecz mieszkańców w zakresie aktualnego stanu środowiska i bieżących zagrożeń.	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

8. PLAN OPERACYJNY NA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2016 – 2020.

Tabela 62. Przedsięwzięcia na terenie Powiatu Głubczyckiego w latach 2016-2020

Cel	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Kierunek działań	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
				2016	2017	2018	2019	2020
Przedsięwzięcia własne								
Ochrona przyrody i krajobrazu, kształtowanie terenów zieleni, gospodarka leśna	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Wykonanie dokumentów, projektów – wykonanie analizy obszaru Gór Opawskich i Bramy Morawskiej	47 993	-	-	-	-
Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona wód pow. i podziemnych	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Inne źródła	Remont odcinka grogi powiatowej Nr 1219O Ciermięcice-Chróstno	1 600 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu, inne źródła	Przebudowa ul. Powstańców w Baborowie – ciąg drogi powiatowej Nr 1277O Baborów-Dzielów	2 300 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Remont drogi na odcinku Lewice-Michałowice (wykonanie dokumentacji)	40 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu RPOWO	Remont drogi Czerwonków-Kietrz (wykonanie dokumentacji)	36 900	2 000 000	3 000 000	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu, PROW	Remont drogi Wojnowice-Nowa Cerekwia	800 000	1 400 000	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu INTERREG V-A	Remont drogi na odcinku Wiechowice-Niekazanice (wykonanie dokumentacji)	100 000	2 400 000	2 500 000	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Inne źródła	Budowa chodnika wraz z budową kanalizacji deszczowej w ciągu drogi powiatowej Nr 1213O w m. Pomorzowice	335 321	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Wykonanie dokumentacji budowy chodnika i kanalizacji deszczowej w m. Gołuszowice	50 000	-	-	-	-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona wód pow. i podziemnych	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Inne źródła	Remont dróg masą na gorąco (dywaniki)	347 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Dotacja dla Gminy Baborów – przebudowa ul. Rzemieślników i ul. 40-lecia PRL w Baborowie	427 125	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Dotacja dla Gminy Głubczyce – przebudowa ciągu ulic Sudecka, Karpacka i Świętokrzyska w Głubczycach	1 083 370	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Dotacja dla Gminy Głubczyce – remont ul. Mickiewicza w Głubczycach	373 350	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Dotacja dla Gminy Kietrz – przebudowa drogi gminnej na działce 2330, 2383, 2399 – ul. Kwiatowa w m. Kietrz	26 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Remont drogi na odcinku Bogdanowice-Głubczyce (wykonanie dokumentacji)	50 000	2 950 000	-	-	-
Ochrona powietrza	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Zakup pieca c.o. wraz z montażem w Starostwie Powiatowym w Głubczycach	20 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu, RPOWO	Ograniczenie antropopresji na różnorodność biologiczną, dziedzictwo kulturowe i historyczne – zrównoważony rozwój obszaru Gór Opawskich i Bramy Morawskiej (budowa ścieżek rowerowych)	1 900 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu RPOWO	Termomodernizacja budynku ZSO wraz z modernizacją placu	500 000	300 000	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu EOG	Montaż turbiny wiatrowej w Szpitalu Powiatowym ZOZ w Głubczycach	310 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Montaż pomp ciepła w DPS w Klisinie filia: Kietrz, Radynia, Branice, Głubczyce, Boboluszki		3 750 000			-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona powietrza c.d.	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Montaż instalacji fotowoltaicznej w DPS w Klisinie i podległych filiach: Kietrz, Radynia, Branice, Głubczyce, Boboluszki	1 804 000	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Montaż instalacji solarnej w DPS filia w Kietrz	100 000	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO Fundusz Norweski	Kompleksowa termomodernizacja budynku DPS w Klisinie filia w Branicach	2 200 000	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Termomodernizacja budynku DPS w Klisinie filia w Boboluszkach (budynek męski i żeński)	800 000	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Termomodernizacja budynku DPS w Klisinie filia w Bliszczycach	650 000	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Termomodernizacja budynku DPS w Klisinie filia w Kietrz	1 000 000	-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona powietrza c.d.	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Termomodernizacja budynku DPS w Klisinie filia w Głubczycach	250 000				-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Dofinansowanie kosztów inwestycji polegających na wymianie dotychczasowych źródeł ciepła na ekologiczne – dotacje celowe	100 000	-	-	-	-
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Budżet Powiatu	Przebudowa przepustu w m. Królówce	50 000	-	-	-	-
	Starostwo Powiatowe w Głubczycach Dom Pomocy Społecznej w Klisinie	Budżet Powiatu Budżet DPD RPOWO	Budowa biologicznej oczyszczalni ścieków z zewnętrzną instalacją kanalizacyjną w DPS w Klisinie filia w Radyni	352 026				-
Przedsięwzięcia monitorowane								
Ochrona krajobrazu	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Gminy Głubczyce	PT oraz prace konserwatorskie zamku w Grobnikach	100 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Gminy Głubczyce	PT oraz prace konserwatorskie zamku w Grobnikach	100 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Rewaloryzacja rynku w Kietrze	100 000	-	-	-	-
Ochrona powietrza	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Gminy Głubczyce	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	60 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Wiejskiej w Baborowie	-	600 000	600 000	600 000	-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona powietrza c.d.	Urząd Miejski w Kietrzu	Budżet Gminy Kietrz	Wymiana okien i parapetów w budynku PSP z OP w Ściborzycach Wielkich	20 000	-	-	-	-
Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona wód pow. i podziemnych	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Modernizacja dróg gminnych na terenie Gminy Baborów	-	300 000	300 000	200 000	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów, NPODL, budżet powiatu	Przebudowa dróg gminnych ul. Rzemieślników i ul. 40-lecia PRL w Baborowie	1 675 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Przebudowa i remont ul. Wodnej w Baborowie	28 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Dotacja dla Powiatu Głubczyckiego na dofinansowanie zadania inwestycyjnego „Przebudowa ul. Powstańców w Baborowie”	586 500	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce PRGiPID Starostwo Powiatowe	Przebudowa ul. Sudeckiej, Karpackiej i Świętokrzyskiej w Głubczycach	916 630	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce FOGR	Przebudowa drogi transportu rolnego w Opawicy	150 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Przebudowa drogi Os. Konstytucji 3 maja w Głubczycach	80 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Przebudowa drogi ul. Wodna w Głubczycach	100 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Opracowanie PT oraz przebudowa mostu w Krzyżowicach	50 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Remont chodnika oraz budowa kanalizacji deszczowej w m. Gadzowice	300 000	-	-	-	-
Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce PROW	Przebudowa drogi w Grobnikach	3 500 000	-	-	-	-	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona wód pow. i podziemnych c.d.	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce PRGiPID Starostwo Powiatowe	Przebudowa ul. Mickiewicza w Głubczycach	1 500 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Dotacja dla Powiatu na budowę chodnika w m. Pomorzowice	200 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Dotacja dla Powiatu remont drogi powiatowej Ciemięcice - Chróstno	408 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Dotacja dla Powiatu remont dróg powiatowych w Gminie Głubczyce	848 720	-	-	-	-
	Urząd Gminy w Branicach	Budżet Gminy Branice	Modernizacja dróg gminnych	163 420	-	-	-	-
	Urząd Gminy w Branicach	Budżet Gminy Branice	Naprawa pobocza drogi w Wysokiej	13 000	-	-	-	-
	Urząd Gminy w Branicach	Budżet Gminy Branice	Dokumentacja drogi Branice	100 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Przebudowa drogi ul. Kwiatowej w Kietrze	200 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Modernizacja drogi wewnętrznej pomiędzy ul. Nową i ul. Okrzei w Kietrze	35 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Budowa drogi dojazdowej do posesji przy ul. Okrężnej wraz z odcinkami wokół placu zabaw w Wojnowicach	70 000	-	-	-	-
Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Naprawa dróg polnych	30 000	-	-	-	-	
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Baborów	525 000	675 000	255 000	-	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Budowa tranzytu wodociągowego Szczyt-Maciowakrze	-	-	-	45 000	-
	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Kolejowej w Baborowie	24 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Wykonanie odprowadzenia wody przy drodze w Zubrzycach	75 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Utwardzenie placu przy boisku sportowym w Lisięcicach	200 000	-	-	-	-
Urząd Gminy w Branicach	Budżet Gminy Branice	Rozwój kanalizacji Branice	3 826 400	14 326 000	-	-	-	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych c.d.	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Budowa kanalizacji deszczowej ul. Reja w Kietrze	200 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla terenów inwestycyjnych w Kietrze ul. Kościuszki	10 000	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Kietrze	Budżet Gminy Kietrz	Budowa kolektora kanalizacji deszczowej dla terenów inwestycyjnych w Kietrze ul. Kościuszki	70 000	-	-	-	-
Gospodarka odpadami	Urzędy Gmin Powiatu Głubczyckiego	Budżety Gmin	Gospodarowanie odpadami komunalnymi - odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gmin Powiatu Głubczyckiego	ok. 5 mln	ok. 5 mln	ok. 5 mln	ok. 5 mln	-
	Urzędy Gmin Powiatu Głubczyckiego	Budżety Gmin	Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	40 000	40 000	40 000	40 000	-
	Urząd Gminy Branice	Budżet Gminy Branice	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)	150 000	-	-	-	-
	Zarządcy składowisk	Środki własne zarządców składowisk	Monitoring eksploatacyjny i poeksploatacyjny składowisk odpadów, w tym monitoring gruntowo-wodny	90 000	90 000	90 000	90 000	-
Zarządzanie kryzysowe	Urząd Miejski w Baborowie	Budżet Gminy Baborów	Zakup samochodu pożarniczego dla OSP w Babcach	17 766	-	-	-	-
	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Miasta Głubczyce	Zakup sprzętu dla jednostek OSP	15 000	-	-	-	-
Zarządzanie systemowe	Urząd Miejski w Głubczycach	Budżet Gminy Głubczyce	Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania	50 000	-	-	-	-

Szacunkowe koszty realizacji zadań na lata 2016-2020 przedstawiono w oparciu o obowiązującą Wieloletnią Prognozę Finansową Powiatu Głubczyckiego oraz gmin z terenu Powiatu Głubczyckiego.

*wydatki na poszczególne zadania w kolejnych latach będą szczegółowo opracowywane w uchwałach budżetowych.

9. ZARZĄDZANIE I MONITORING ŚRODOWISKA.

9.1. INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Powiat posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Współpraca z interesariuszami.

Interesariuszami są wszystkie strony, które są zainteresowane wdrażaniem *Programu*, mają wpływ na jego realizację, a także odnoszą korzyści z jego wdrażania. Skuteczność realizacji tych działań w dużej mierze zależy od uczestnictwa w procesie realizacji różnych podmiotów, tzw. interesariuszy. Główne grupy interesariuszy to:

- jednostki powiatowe i gminne (interesariusze wewnętrzni): referaty Starostwa Powiatowego w Głubczycach, Urzędy Gmin, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, spółki gminne,
- interesariusze zewnętrzni: mieszkańcy powiatu, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i in. nie będące jednostkami gminnymi,
- przedsiębiorstwa dostarczające media,
- lokalne instytucje finansowe,
- instytucje oświatowe, kulturalne i zdrowotne,
- lokalni przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe.

Podstawą do odniesienia sukcesu we wdrażaniu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego jest czynne współdziałanie ze wszystkimi interesariuszami, zbieranie ich opinii i wątpliwości oraz wypracowywanie działań korygujących.

Na etapie opracowywania Planu interesariusze zostali zaangażowani w następujący sposób:

- zostały do nich skierowane zapytania związane z działaniami w ramach ochrony środowiska i gospodarki odpadami,
- zostały przeprowadzone rozmowy telefoniczne z największymi interesariuszami w celu uzyskania informacji nt. realizacji Programu oraz planowanych działań,
- na tablicach informacyjnych Starostwa Powiatowego oraz stronie internetowej BIP Starostwa zostały umieszczone informacje o konsultacjach społecznych Programu.

Na etapie opracowania Programu interesariusze zewnętrzni mogą zgłaszać propozycje zadań do realizacji, zgłoszone zadania inwestycyjne i nieinwestycyjnie uwzględniono w planie.

W ramach wdrażania Programu przewidziano działania informacyjne i edukacyjne, w tym m.in. dot. gospodarki odpadami, efektywności energetycznej, wykorzystania OZE skierowane do interesariuszy zewnętrznych (w szczególności mieszkańców).

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,

– społeczność powiatu (gmin) jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu. Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu raporty z wykonania programu.

Rada Powiatu współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz z samorządami gminnymi. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu (poprzez WFOŚiGW). Ponadto Rada Powiatu współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

9.2. MONITORING, PRZEGLĄD STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ JEGO AKTUALIZACJI.

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

1. stopnia wykonania przyjętych zadań,
2. stopnia realizacji założonych celów
3. analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu. System oceny realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach, pozwalających kompleksowo ocenić i opisać zagadnienia skuteczności i realizacji programu ochrony środowiska.

Działania monitoringowe będą przeprowadzane przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane własne Starostwa Powiatowego w Głubczycach. Listę proponowanych wskaźników dla Powiatu Głubczyckiego przedstawiono w tabeli poniżej:

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 63. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)	
Klimat i powietrze atmosferyczne					
1.	Stężenie średnioroczne NO ₂	µg/m ³	Głubczyce, ul. Kochanowskiego – 12 Głubczyce, ul. Niepodległości – 16, Baborów, ul. Dąbrowszczaków – 14, Kietrz, ul. 3-Maja - 11	< 40	Brak przekroczeń dla substancji
2.	Stężenie średnioroczne SO ₂	µg/m ³	Głubczyce, ul. Kochanowskiego – 4,4 Głubczyce, ul. Niepodległości – 7,9 Baborów, ul. Dąbrowszczaków – 6,2, Kietrz, ul. 3-Maja – 6,1	-	Brak przekroczeń dla substancji
3.	Stężenie średnioroczne benzenu	µg/m ³	brak pomiarów	-	Brak przekroczeń dla substancji
4.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5	µg/m ³	PM10: Głubczyce, ul. Kochanowskiego - 33	< 40	Brak przekroczeń dla substancji
5.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży powiat		Klasa C: O3, PM10, PM2,5, B(a)P	A	Wszystkie zanieczyszczenia powinny mieścić się w klasie A
6.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	104*	Wartości określone w pozwoleniach na emisję zanieczyszczeń i w pozwoleniach zintegrowanych.	
7.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	6 607*		
Klimat akustyczny					
8.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOS	brak wyznaczonych punktów pomiarowych na terenie powiatu*	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
9.	Odsetek ludności narażonej na ponadnormatywny poziom dźwięku (%)	% lub liczba mieszkańców	2,14 % ok. 1000 mieszkańców*	0	0
Pola elektromagnetyczne					
10.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOS	nie występują miejsca z przekroczeniami*	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
Zasoby i jakość wód				
11.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	- punkt Bogdanowice - III klasa, - punkt Boguchwałów - V klasa, - punkt Chróstno - III klasa, - punkt Wiechowice - V klasa, - punkt Wiechowice - III klasa, - punkt Krasne Pole - IV klasa, - punkt Tlustomosty - IV klasa, - punkt Dziećmarów - III klasa, - punkt Gadzowice - II klasa, - punkt Bliszczycze - III klasa	I klasa
12.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Stan/potencjał ekologiczny*: - punkt Opawica do dopływu z Burkviz do ujścia / Opawica - Chomiąża - umiarkowany, - punkt Ostra / Ostra - Pilszcz - umiarkowany, - punkt Opawa od Opawicy do Morawicy / Opawa - Wiechowice - dobry, - punkt Psina do Suchej Psiny włącznie/ Psina - Raków - zły, - punkt Psina do Suchej Psiny włącznie/ Psina - Raków - zły	stan dobry wód
Gospodarka wodno-ściekowa				
13.	Zwodociągowanie powiatu	%	92,7*	100
14.	Skanalizowanie powiatu	%	58*	
15.	Długość kanalizacyjnej	km	162,3*	
16.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	57,5*	Wg celów określonych w KPOŚK
17.	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków	RLM	83 389*	
18.	Nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub ziemi razem	hm ³	0	0

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
19.	Liczba miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków		3	3
20.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	hm ³	2,6	brak
21.	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	15	brak
22.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	373,1*	brak
Zasoby geologiczne				
23.	Liczba przypadków wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji	szt.	0	0
Gleby				
24.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem	ha	b.d.	brak
25.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem	ha	b.d.	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
26.	Osiągnięty poziom recyklingu odpadów opakowaniowych	%	b.d.	56 w 2020 r.
27.	Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie unieszkodliwiania odpadów ogółem	Mg	178 750*	brak
28.	Odpady wytworzone w ciągu roku poddane odzyskowi	tys. Mg	25,872*	brak
29.	Tereny składowania odpadów, niezrekultywowane	ha	0	0

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)	
Zasoby przyrodnicze					
30.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	8 416,92	Utrzymanie i zachowanie stanu istniejącego – obejmowanie ochroną ważnych obiektów w postaci np. pomników przyrody, użytków ekologicznych)	
31.	Obszary NATURA 2000	szt.	- „Rozumicki Las” PLH160018, - „Góry Opawskie” PLH160007		
32.	Parki Krajobrazowe	ha	brak		
33.	Rezerваты	ha	94,82		
34.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	8 322,10		
35.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	brak		
36.	Użytki ekologiczne	ha	1,0		
37.	Pomniki przyrody	szt.	9		
38.	Lesistość powiatu	%	6,4		
39.	Powierzchnia lasów	ha	4 352*		Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
40.	Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	ha	418*		
41.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem w miastach	ha	65,84*		
42.	Powierzchnia gruntów zalesionych w ciągu roku	ha	15,2*		
Adaptacje do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska					
43.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	0 2 295 24	0 0 0 0	Nie występowanie poważnych awarii i miejscowych zagrożeń
44.	Pojemność obiektów małej retencji	tys. m ³	48 361* (województwo – brak danych GUS)		Wg Programu budowy zbiorników małej retencji

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
	wodnej		na poziomie powiatu)	
45.	Efekty rzeczowe inwestycji: obwałowania przeciwpowodziowe	km	0	brak
Monitoring i zarządzanie środowiskiem				
46.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem	zł	249 348,00*	Poziom nakładów określony w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Powiatu i poszczególnych gmin z terenu Powiatu Głubczyckiego.

Uwagi:

**wykorzystano dane z 2014 roku, w chwili opracowania brak danych za 2015 rok*

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Programu ochrony środowiska Powiatu Głubczyckiego niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy Starostwem Powiatowym, Urzędami Gmin oraz Urzędem Marszałkowskim i innymi organami i instytucjami, dotycząca stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań (w tym w szczególności zadań gmin). Przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

9.3. ANALIZA RYZYK REALIZACJI CELÓW PROGRAMU.

Wybór działań i środków powinien opierać się na ocenie ryzyka związanego z ich zastosowaniem (zwłaszcza wówczas, gdy planowane są znaczące inwestycje), w jakim stopniu jest prawdopodobne, że dane działanie się nie powiedzie lub też nie przyniesie oczekiwanych rezultatów? Jaki będzie wpływ takiej sytuacji na realizację założonych celów? Jak można temu zaradzić?

Ryzyko można oszacować używając konwencjonalnych technik zarządzania jakością. Na końcu zidentyfikowane ryzyko musi zostać ocenione i albo zaakceptowane, albo odrzucone.

Przeprowadzenie analizy ryzyka dla *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2016-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024* wiąże się z identyfikacją ryzyk:

- wskazaniem ryzyk które wpływają na realizację *Programu*,
- określeniem źródeł ryzyk: wewnętrznych i zewnętrznych,
- określeniem przyczyn i skutków wystąpienia ryzyk.

Wykonywana analiza ryzyk dla *Programu* wymaga oszacowanie ryzyka, przy którym należy uwzględnić:

- prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,
- skutki wystąpienia ryzyka,
- rangę ryzyka.

Przy ocenie ryzyka uwzględniane są następujące czynniki:

- wcześniejsze wystąpienia (czy ryzyko ujawniło się wcześniej),
- prawdopodobieństwo,
- skutek,
- zasoby i umiejętności,
- czas, koszt, jakość.

Estymacja ryzyka metodami analitycznymi nie jest łatwa, ponieważ najczęściej dotyczy oceny przyszłych zdarzeń o charakterze jednorazowym, które nie mają precedensów i przez to trudno je opisać analitycznie. Konieczne jest oszacowanie tak dokładne, jakie jest dostępne w danej sytuacji. Dla każdego zidentyfikowanego ryzyka należy ocenić potencjalne skutki jego wystąpienia. Najczęściej dotyczą one głównych parametrów *Programu*: zakresu, kosztów i czasu realizacji. Do ilościowej oceny najwygodniej jest stosować miary względne, wyrażające udział przewidywanych skutków w całkowitym czasie lub całkowitym koszcie *Programu*.

W ocenie skutków ryzyka uwzględnia się „wrażliwość” *Programu*, oceniając jego odporność na zagrożenia (jest to trudno wymierna cecha).

Przedstawiona poniżej tabela określająca ryzyka, ich prawdopodobieństwa i skutki – oraz finalnie rangi poszczególnych ryzyk dla *Programu*. Opis używanych w tabeli symboli:

PR – *prawdopodobieństwo ryzyka*:

- prawie niemożliwe:	<0,01
- mało prawdopodobne:	0,01-0,1
- umiarkowanie możliwe:	0,1-0,2
- prawdopodobne:	0,2-0,5
- prawie pewne:	>0,5

SR – *skutki ryzyka* (dla każdego zidentyfikowanego ryzyka należy w drodze odrębnej analizy ocenić potencjalne skutki jego wystąpienia:

- nieznaczne:	<0,1 %
- mało znaczące:	0,1 %-1 %
- umiarkowane:	1 % - 10 %

- poważne: 10 % - 50 %
- bardzo poważne: >50 %

RR – *ranga ryzyka*: iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (PR) i skutków ryzyka (SR)
RR = PR x SR

Rangi ryzyk umożliwiają uporządkowanie zidentyfikowanych oraz oszacowanych ryzyk ze względu na ich znaczenie dla *Programu*. Kolorem czerwonym zaznaczono w tabeli wyznaczone ryzyka w obrębie *Programu*, obarczone największą rangą ryzyka, do których po przeprowadzonej analizie zalicza się:

- *brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych.*
- *trudności lub opóźnienia w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych.*

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Tabela 64. Tabela ryzyk dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2016-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024.

Lp	Zidentyfikowane ryzyko	Opis ryzyka	Opis prawdopodobieństwa	PR	Skutki ryzyka	Opis skutku	SR	RR	Możliwości minimalizacji
1.	Zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji środowiskowych	Brak szerokiego dostępu do informacji dot. m.in. aktualnego stanu środowiska, konsultacji społecznych	mało prawdopodobne	0,1	umiarkowane	Mieszkańcy nie posiadając dostępu do aktualnych informacji środowiskowych nie mogą uczestniczyć czynnie w konsultacjach społecznych przy wykorzystaniu współczesnych mediów	10%	0,01	Publikacje stanu środowiska przy wykorzystaniu współczesnych mediów, zapewnienie dostępu do opracowywanych dokumentów w procesie konsultacji społecznych
2.	Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych	Realizacja zadań inwestycyjnych pociąga za sobą zwykle duże środki finansowe, często nie jest możliwe zrealizowanie zadania bez pozyskania środków zewnętrznych	prawdopodobne	0,5	bardzo poważne	Niezrealizowane najważniejsze przedsięwzięcia z harmonogramu działań, brak efektów poprawy jakości środowiska.	90 %	0,45	Podjęcie w odpowiednim czasie starań o wyszukanie i pozyskanie środków na realizację zadań, prawidłowe ułożenie harmonogramu realizacji zadań, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację całego Programu.
3.	Trudności lub opóźnienia w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na dofinansowania	Realizacja uzależniona od dostępności środków zewnętrznych oraz poprawności składanych wniosków.	umiarkowane	0,2	poważne	Brak środków zewnętrznych na realizację najważniejszych zadań skutkować będzie przesunięciem ich w czasie lub brakiem realizacji.	50 %	0,1	Uwzględnienie w Programie możliwości uzyskania niskooprocentowanych pożyczek dla mieszkańców
4.	Niewystarczające poparcie społeczne dla podejmowanych działań w ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz inicjatyw prośrodowiskowych	Realizacja założeń Programu w niektórych aspektach może nie zyskać poparcia społecznego (np. w zakresie odnawialnych źródeł energii)	umiarkowane	0,2	poważne	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, brak inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu	30 %	0,06	Kontynuacja działań związanych z edukacją ekologiczną oraz promocją Programu na terenie powiatu.
5.	Współpraca pomiędzy gminami w zakresie transportu zbiorowego	Gminy mogą nie wykazywać chęci współpracy np. w zakresie wspólnego finansowania transportu publicznego	mało prawdopodobne	0,1	umiarkowane	Niewykorzystane możliwości połączenia działań i efektów związanych ze wspólnym zorganizowaniem np. transportu publicznego.	10 %	0,01	Podjęcie starań o wyznaczenie wspólnych celów do zrealizowania
6.	Realizacja Programów Ochrony Powietrza i Planów Gospodarki Niskoemisyjnej - realizacja - zadań związanych ze zmniejszaniem emisji gazów cieplarnianych	Dotyczy m. in. zmiany nawyków związanych np. ze spalaniem odpadów w paleniskach domowych, realizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.	mało prawdopodobne	0,1	bardzo poważne	Pogarszanie się stanu powietrza, spalanie paliw złej jakości, spalanie odpadów w paleniskach domowych, brak inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu	90%	0,09	Monitorowanie realizacji Programów i Planów. Pozyskiwanie środków na realizację Programów, kontynuacja działań związanych z edukacją ekologiczną, szkodliwym wpływem niskiej emisji.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2016-2020 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Lp	Zidentyfikowane ryzyko	Opis ryzyka	Opis prawdopodobieństwa	PR	Skutki ryzyka	Opis skutku	SR	RR	Możliwości minimalizacji
7.	Realizacja Programów Ochrony Środowiska przed hałasem i działań redukujących hałas komunikacyjny	Wzrastający ruch pojazdów mechanicznych na drogach, związany z tym wzrost zasięgu hałasu określany w mapach akustycznych, utrzymywanie się podwyższonych poziomów hałasu w punktach pomiarowych	mało prawdopodobne	0,1	bardzo poważne	Pogorszenie się stanu środowiska akustycznego na terenie powiatu, wzrost uciążliwości hałasu dla mieszkańców	90%	0,09	Monitorowanie realizacji Programów i Planów. Pozyskiwanie środków na realizację Programów, kontynuacja działań związanych z edukacją ekologiczną, szkodliwym wpływem hałasu.
8.	Realizacji zadań określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Brak poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych związany z brakiem realizacji celów KPOŚK	prawdopodobne	0,2	poważne	Brak osiągnięcia celów określonych w KPOŚK dla aglomeracji, niezadowalający stan wód powierzchniowych i podziemnych	40%	0,08	Monitorowanie realizacji Programu. Pozyskiwanie środków na realizację Programu.
9.	Minimalizacja negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowanie ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych	Występowanie sytuacji nadzwyczajnych związanych z powodziami, suszami, poważnymi awariami przemysłowymi	prawdopodobne	0,2	poważne	Trudne do oszacowania skutki zjawisk przyrodniczych i ew. awarii, przy jednoczesnym dużym wpływie na bezpieczeństwo i infrastrukturę	40%	0,08	Realizacja zaplanowanych działań w ramach ograniczania ryzyka powodziowego i minimalizacji skutków suszy oraz poważnych awarii.
10.	Nieosiągnięcie wymaganych wskaźników segregacji odpadów	Wyznaczone wskaźniki w kolejnych latach aż do 2020 roku są stosunkowo trudne do osiągnięcia i wymagają podjęcia przez gminy szeregu działań.	prawdopodobne	0,2	poważne	Gminy ponosić będą kary finansowe za brak osiągnięcia wymaganych wskaźników	40%	0,08	Prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami.
11.	Podjęcie działań związanych z ochroną gleb oraz rekultywacją terenów zdegradowanych	Konieczność rekultywacji terenów zdegradowanych	umiarkowanie możliwe	0,1	umiarkowane	Pozostające tereny zdegradowane oraz pogorszenie się stanu gleb	10%	0,01	Realizacja działań rekultywacyjnych przez właścicieli terenów, wykorzystanie wszystkich możliwości administracyjnych.
12.	Zmiany priorytetów realizacyjnych w powiecie, wynikające z sytuacji gospodarczej kraju	Decyzje podejmuje Rada Powiatu w zależności od bieżących priorytetów.	mało prawdopodobne	0,1	poważne	Niezrealizowane najważniejsze przedsięwzięcia z harmonogramu działań, brak efektów ograniczenia niskiej emisji.	20 %	0,02	Uwzględnienie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej Gmin w priorytetach realizacyjnych na kolejne lata, wpisanie zadań inwestycyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej.
13.	Możliwość niekorzystnych zmian w przepisach i ustawach	Wprowadzane nowe regulacje prawne mogące spowodować opóźnienie lub utrudnienie w realizacji zadań.	umiarkowane	0,2	poważne	Niezrealizowane przedsięwzięcia z harmonogramu działań, brak efektów ograniczenia niskiej emisji.	20 %	0,04	Prowadzenie monitoringu aktów prawnych.

Źródło: Opracowanie własne.

10. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu wdrażania wymagań ochrony środowiska Unii Europejskiej jest zadaniem trudnym i kosztownym. Trudności wynikać będą nie tylko z problemów technicznych i organizacyjnych, ale także ograniczonej płynności finansowej polskich przedsiębiorstw, co utrudniać będzie pozyskiwanie środków finansowych na niezbędne inwestycje. Znaczna część kosztów dostosowania obciąży samorządy, reszta będzie musiała być poniesiona przez podmioty gospodarcze. W rozdziale tym wskazano możliwości finansowania wskazanych w Programie działań.

Źródła finansowania Programu będą zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Dostępne na rynku polskim źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska można podzielić na:

- krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetu powiatu, budżetów gmin, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WO, środki WIOŚ, Projekt GDOŚ, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Priorytetowy Ochrona i Zrównoważony Rozwój Lasów)
- pomocy zagranicznej – Fundusz Spójności, fundusze strukturalne, EFRR, Program Intelligent Energy Europe.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu państwa jest mały.

W zakresie środków krajowych w obszarze ochrony środowiska wykorzystać można m.in. środki:

dot. ochrony przyrody:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności biologicznej.
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu,
- z Projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska związane z:
 - zapewnieniem warunków harmonijnego, zgodnego z zasadami ekorozwoju, rozwoju gmin położonych na terenie obszarów Natura 2000 oraz jasnym określeniem kierunków i zasad tego rozwoju,
 - poszerzeniem stanu wiedzy o obszarach Natura 2000 poprzez analizę wartości przyrodniczych tych obszarów, w tym weryfikacji istniejących opracowań, dokumentacji i prac naukowo-badawczych pod kątem ich przydatności do realizacji celów ochrony,
 - identyfikacją zagrożeń i ich analizą oraz identyfikacją konfliktów (pomiędzy celami ochrony obszaru Natura 2000 a rozwojem gospodarczym regionu,
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
- Programu Priorytetowego Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: celem działań z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

W zakresie pomocy zagranicznej w okresie programowania 2014-2020 Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

- *Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)* - środki kierowane są w szczególności na finansowanie inwestycji w infrastrukturę i ochronę środowiska, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy poprzez inwestycje produkcyjne, działalność badawczo-rozwojową.
- *Fundusz Spójności (FS)* - którego głównym celem jest wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty poprzez finansowanie projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska oraz infrastruktury transportowej.
- Program Inteligent Energy Europe II finansuje projekty wzmocniające i promujące efektywność energetyczną, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (również w transporcie) oraz dywersyfikację energii.

Ubieganie się o środki Unii Europejskiej wymaga dużego zaangażowania i orientacji wśród procedur i przepisów, które regulują prawidłowe wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Obecny okres programowania funduszy strukturalnych jest kolejną szansą rozwoju dla Opolszczyzny i dlatego bardzo ważne jest, aby dokładnie zapoznać się zarówno z szerokimi możliwościami wykorzystania środków, jak i z wszelkimi procedurami, które to umożliwią.

Infrastruktura i Środowisko - to program operacyjny największy nie tylko w Polsce, ale także największy spośród wszystkich dotychczas przygotowanych przez kraje Unii. Zlikwidowanie luki infrastrukturalnej ma kluczowe znaczenie dla rozwijania naszego potencjału gospodarczego i społecznego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko podchodzi kompleksowo do tego problemu. Dlatego wspiera sześć dziedzin: transport, ochronę środowiska, energetykę, kulturę i zabytki, zdrowie, szkolnictwo wyższe.

Inne fundusze i programy:

Programy krajowe:

Różnorodne przedsięwzięcia mogą liczyć także na dofinansowanie ze źródeł krajowych. Konkursy ogłaszają ministerstwa, samorządy województw, powiaty, gminy, a także organizacje pozarządowe.

Szwajcarsko Polski Program Współpracy:

Szwajcarsko – Polski Program Współpracy jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które wstąpiły do UE 1 maja 2004 r.

CEL PROGRAMU: Zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską, a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU: W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy obowiązuje 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 roku, tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

BENEFICJENCI: O dofinansowanie projektów w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy mogą starać się:

- instytucje sektora publicznego,
- instytucje sektora prywatnego,
- organizacje pozarządowe.

PODZIAŁ ŚRODKÓW: Łączna kwota przyznana Polsce, w ramach Programu wynosi 489 mln CHF, czyli około 310 mln euro.

OBSZARY WSPARCIA:

bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform:

- inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych,
 - zwiększenie ochrony wschodnich granic Unii Europejskiej,
 - środowisko i infrastruktura:
 - odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska,
 - bioróżnorodność i ochrona ekosystemów, wsparcie transgranicznych, inicjatyw środowiskowych, poprawa publicznych systemów transportowych,
 - sektor prywatny:
 - poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP):
 - rozwój sektora prywatnego i promocja eksportu MŚP,
 - rozwój społeczny i zasobów ludzkich:
 - ochrona zdrowia,
 - badania i rozwój.
- Programy wspólnotowe
 - Programy wspólnotowe są jednym z instrumentów realizacji polityki Unii Europejskiej. Służą nawiązywaniu i wzmacnianiu współpracy między państwami w wybranych dziedzinach polityki wspólnotowej. Programy są finansowane ze środków budżetowych UE. Ustanawiane są na wniosek Komisji Europejskiej. Decyzje o powołaniu programu i jego budżecie podejmują wspólnie Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, natomiast nad jego realizacją czuwa odpowiednia Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej.
 - Z programów wspólnotowych mogą korzystać przede wszystkim organizacje nie nastawione na osiągnięcie zysku. Możliwości jest wiele, gdyż programy obejmują wiele różnorodnych dziedzin, np. badania i naukę, rolnictwo, media, edukację, ochronę środowiska, energetykę, transport, zdrowie, prawo, bezpieczeństwo, sport.

11. LITERATURA

1. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.
2. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 wraz z prognozą oddziaływania na Środowisko.
3. Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego, WUS, Opole.
4. Centralna baza danych geologicznych - <http://baza.pgi.waw.pl/>.
5. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
6. <http://energetyka.w.polsce.org>
7. <http://www.oze ranking.pl>
8. <http://www.opole.pios.gov.pl>
9. Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015r. (Energoprojekt Katowice S.A. 2003).
10. Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy, Siły i środki KSRG na terenie województwa opolskiego.
11. Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Opole 2016.
12. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
13. Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010.
14. Raport „Energia odnawialna Opolszczyzny”.
15. Opracowania Wydziału Monitoringu Środowiska, WIOS, Opole,
16. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2014.
17. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014.
18. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017.
19. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami (Szpadt, 2010 r.).
20. Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa opolskiego - część opisowa, GDDKiA, Poznań 2012
21. Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego, Głubczyce.
22. Informacja o stanie bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Głubczyckiego, PSSE Głubczyce.
23. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW
24. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2014r. PIG PIB
25. Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu większym niż 30 000 przejazdów rocznie dla województwa opolskiego na lata 2014-2019.
26. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska.